ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)

ปริญญา

จิตวิทยาชุมชน | จิตวิทยา

สาขา | **ภาควิชา**

เรื่อง สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Psychological Well-Being, Positive Thinking, Self-Directed Learning and Prosocial Behavior of Undergraduate Students in Kasetsart University

นามผู้วิจัย นางสาวพัชรพร ปฏิกรณ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(อาจารย์ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน, กศ.ด)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทหญิง งามลมัย ผิวเหลือง, ปร.ด.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วัลย์ สุรินยา, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Psychological Well-Being, Positive Thinking, Self-Directed Learning and Prosocial Behavior of Undergraduate Students in Kasetsart University

โดย

นางสาวพัชรพร ปฏิกรณ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัชรพร ปฏิกรณ์ 2554: สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน) สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน, กศ.ด. 249 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต ความคิดเชิงบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต 4) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 610 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test, Least Significant Difference (LSD) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 .01 และ .001

ผลการวิจัยพบว่า 1) สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอยู่ในระดับสูง 2) นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และกลุ่มคณะที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ 3) สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 4) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปร 12 ตัว สามารถพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 62.1 (R^2_{adj} = .621) โดยที่ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญและด้านความยึดมั่นในคุณธรรม สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นและด้านความเป็นอิสระ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมและด้านการมองโลกในแง่ดี และปัจจัยส่วนบุคคลด้านภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร เพศ และระดับการศึกษาชั้นปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยในการพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ดีที่สุด คือ สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Patchraporn Patikorn 2011: Psychological Well-Being, Positive Thinking, Self-Directed Learning and Prosocial Behavior of Undergraduate Students in Kasetsart University. Master of Science (Community Psychology), Major Field: Community Psychology, Department of Psychology. Thesis Advisor: Mr. Theerapat Wongkumsin, Ed.D. 249 pages.

The objectives of this research were: 1) to study the level of psychological well-being, positive thinking, self-directed learning and prosocial behavior of undergraduate students, 2) to compare prosocial behavior of undergraduate students, 3) to study the relationship between psychological well-being and prosocial behavior, positive thinking and prosocial behavior and self-directed learning and prosocial behavior, 4) to study personal factors, psychological well-being, positive thinking and self-directed learning that influence on prosocial behavior of undergraduate students. The samples used in this research were 610 undergraduate students of Kasetsart university, Bangkhen campus. The data were collected by questionnaires and analyzed by a statistical package program. The statistical methods used for analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, Least Significant Difference (LSD), Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and stepwise regression analysis. The statistical significance was set at .05, .01 and .001 level of confidence.

The results were as follows: 1) psychological well-being, positive thinking and self-directed learning of students were at the moderate level and prosocial behavior of students were at the high level, 2) the students who had difference in age and group of faculty had different prosocial behavior with the statistical significance at .001 level and .01 level respectively, 3) there were positive correlation between psychological well-being and prosocial behavior, positive thinking and prosocial behavior and self-directed learning and prosocial behavior with the statistical significance at .001 level, 4) the analysis of stepwise regression analysis found that mutual 12 variables could predict prosocial behavior of students with the statistical significance at .001 level and could explain at 62.1 (R^2_{adj} = .621), that positive thinking (courage), positive thinking (integrity), psychological well-being (positive relations with others), psychological well-being (autonomy), self-directed learning (self-modifying) and birth order (middle child) could predict prosocial behavior with the statistical significance at .001 level, positive thinking (calmness), positive thinking (optimism), domicile (Bangkok), sex and education level (first year) could predict prosocial behavior with the statistical significance at .01 level and father's occupation (business) could predict prosocial behavior with the statistical significance at .05 level. Especially, psychological well-being (positive relations with others) was the best predictor among those factors analyzed.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทหญิง ดร.งามลมัย ผิวเหลือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความรู้ คำปรึกษา ตลอดจนการแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ และด้วยความกรุณาจากพันตรีหญิง ดร.พนมพร พุ่มจันทร์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ อิศรภักดี ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง มาไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาอันมีคุณค่ายิ่ง แก่ผู้วิจัยจนสามารถนำความรู้มาใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และเป็นแนวทางในการทำงาน การดำเนินชีวิตต่อไปในภายภาคหน้า

ขอขอบคุณนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ ที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาคปกติ รุ่นที่ 8 ทุกท่าน ที่คอยให้ความห่วงใย ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ที่สำคัญที่สุด คือ การให้ความเป็นเพื่อน เป็นพี่น้อง และเป็นกำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสถาพร คุณแม่สุเพชรรัตน์ ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทางการศึกษาของผู้วิจัย และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งของผู้วิจัยตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใด คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ขอน้อมรำลึกถึงบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ ตราบเท่าทุกวันนี้

พัชรพร ปฏิกรณ์

เมษายน 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (10)

บทที่ 1 บทนำ 1
ความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5
ขอบเขตการวิจัย 6
นิยามศัพท์ 8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม 13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาวะทางจิต 29
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเชิงบวก 39
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 61
สรุปแนวคิดและทฤษฎีสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย 65
กรอบแนวคิดการวิจัย 67
สมมติฐานการวิจัย 68
บทที่ 3 วิธีการวิจัย 70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 72
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ 74
การเก็บรวบรวมข้อมูล 76
การวิเคราะห์ข้อมูล 77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย 83

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	86
ผลการวิจัย	86
ข้อวิจารณ์	170
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	189
สรุปผลการวิจัย	189
ข้อเสนอแนะ	197
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	203
ภาคผนวก	213
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	214
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	219
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC)	221
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	230
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	249

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกตามกลุ่มคณะและภาคการเรียน	71
2	จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	87
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสุขภาวะทางจิต ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	91
4	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสุขภาวะทางจิตของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม	98
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเชิงบวก ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	99
6	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเชิงบวกของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม	111
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	112
8	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม	116

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	117
10	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม	120
11	การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	121
12	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี	122
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี	123
14	การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคการเรียน	124
15	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ	125
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ	126

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ เป็นรายคู่ ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)	127
18	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา	129
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา	130
20	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา	131
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา	132
22	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา	133
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา	134

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว	135
25	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว	136
26	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	137
27	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	138
28	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับการเกิด	139
29	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับการเกิด	140
30	การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่พักอาศัย	141
31	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา	142

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา	143
33	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิต กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	144
34	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงบวก กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	145
35	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	146
36	ระดับการวัดของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	148
37	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	150
38	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลังจากเลือกตัดตัวแปร สุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต ความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง	159
39	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต	167

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิต	222
2	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเชิงบวก	224
3	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	227
4	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	229
5	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิตโดยรวม	231
6	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิตรายด้าน	233
7	สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิต	235
8	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเชิงบวกโดยรวม	236
9	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเชิงบวกรายด้าน	239
10	สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเชิงบวก	243
11	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวม	243
12	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองรายด้าน	245

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
13	สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	246
14	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวม	246
15	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมรายด้าน	247
16	สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	248

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการช่วยเหลือที่มีแรงจูงใจด้วยความเห็นแก่ตัวและความเห็นแก่ผู้อื่น	22
2	ความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ด้านการเห็นอกเห็นใจกับการให้ความช่วยเหลือ	22
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย	67

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหลายด้าน อันเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งคนไทยได้เปิดรับแนวคิดและกระแสการพัฒนาใหม่ๆ จากต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไปจากอดีตมาก โดยหันมามุ่งให้ความสำคัญกับรายได้และทรัพย์สินเงินทองมากกว่าด้านจิตใจ ค่านิยมด้านวัตถุสูงขึ้น ในขณะที่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามและเอกลักษณ์ของความเป็นไทยกำลังเสื่อมถอยลง (อมราวรรณ ทิวถนอม, 2548: 65) ส่งผลให้มีการกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) โดยมุ่งรักษาสมดุลระหว่างความพอเพียงและการแข่งขัน ภายใต้การคำนึงถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาทุกด้านอย่างครบถ้วน เพื่อนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และการดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนของสังคม รวมทั้งเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป (วัชรี พุ่มทอง, 2548: 36)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) จึงยังคงยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทย จึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้ง “ด้านสุขภาพ” ที่มุ่งให้คนมีร่างกายแข็งแรงสามารถดูแลตนเองได้ “ด้านจิตใจ” ให้เป็นคนที่มีจิตใจดี มีน้ำใจ เอื้ออาทร มีความเสียสละ ฯลฯ และ “ด้านสติปัญญา” ให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีนิสัยใฝ่รู้ไปตลอดชีวิต และพร้อมปรับตัวให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เยาวชนถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะนิสิต นักศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น อันเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นระยะเวลาที่ต้องเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ๆ ความรับผิดชอบใหม่ๆ และเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (ประณต เค้าฉิม, 2549: 1)โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาไว้ว่า ให้เด็กและเยาวชนมีสุขภาพและพลานามัยแข็งแรง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย จริยธรรม และคุณธรรม มุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ซึ่งในสภาพสังคมที่ตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ทำให้เยาวชนมีแนวโน้มของพฤติกรรมเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ ความไร้ระเบียบวินัย และขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวมเพิ่มสูงขึ้น (กระทรวงวัฒนธรรม, 2550: 4) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการสำรวจเรื่อง สถานภาพคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย (2551: 56) ด้านจิตอาสาในข้อความที่ว่า “การช่วยเหลือผู้อื่นไม่ใช่หน้าที่ของข้าพเจ้า” พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเอนเอียงกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด และกลุ่มอายุดังกล่าวยังมีจิตอาสาต่ำกว่าช่วงอายุอื่นๆ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดกับเยาวชน คือ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นการกระทำที่ทำเพื่อผู้อื่น โดยเป็นการกระทำที่ทำเพราะเห็นใจผู้อื่นและต้องการช่วยเหลือผู้อื่นโดยแท้จริง (จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2544: 348) ซึ่งในปัจจุบันมีความเสื่อมถอยของพฤติกรรมที่มีศีลธรรมจริยธรรม พฤติกรรมที่ทำเพื่อตนเองจะมีมากกว่าพฤติกรรมเพื่อสังคม (นพมาศ อุ้งพระ, 2553: 215) ดังนั้นพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมนี้จึงมีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของสังคม เป็นสิ่งที่จรรโลงความสวยงามของสังคมและของมนุษยชาติไว้ (จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2544: 352) เมื่อนิสิตมาอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสถาบันการศึกษา ซึ่งต้องมีกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างเหมาะสม เป็นการแสดงถึงพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น (ประณต เค้าฉิม, 2549: 170) และถ้านิสิตได้รับประสบการณ์ และความรู้สึกที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีพฤติกรรมการดำรงชีวิตที่เหมาะสมพอประมาณ มีคุณธรรม บำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ ทำให้จิตใจเข้มแข็ง สามารถปรับตัวได้ อันจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติภารกิจในสังคมได้อย่างปกติสุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปาริชาติ เทพอารักษ์ และ อมราวรรณ ทิวถนอม, 2550: 12-13) การที่นิสิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พร้อมจะมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้นั้น สุขภาวะทางจิตของนิสิตถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผล เนื่องจากบุคคลมีแนวโน้มที่จะให้ความช่วยเหลือสังคม เมื่ออยู่ในสภาวะที่สดชื่น เบิกบาน (สุวรี ศิวะแพทย์, 2549: 422)

สุขภาวะทางจิต เป็นลักษณะทางจิตด้านบวกในการดำเนินชีวิตของบุคคล ผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตจะมีพัฒนาการทางจิตค่อนข้างสมบูรณ์ พอใจกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต (Ryff, 1989) เมื่อนิสิตมีสุขภาวะทางจิต นิสิตจะมีความรู้สึกเป็นสุข สามารถทำอะไรๆ ได้เต็มที่ตามศักยภาพของตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ความรู้สึก สามารถทนความเครียดได้มาก ตลอดจนสามารถปรับตัวและจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี (Eaton, 1981:75-78 อ้างใน สเปญ อุ่นอนงค์, 2547) อันจะส่งผลให้นิสิตมีประสิทธิภาพในการเรียน การมีสุขภาวะทางจิตที่ดีนั้น อาจเริ่มจากการมีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ในแง่ดี หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการมีความคิดเชิงบวกนั่นเอง

ความคิดเชิงบวก เป็นประสิทธิภาพในตัวคนเราที่มีอยู่แต่เดิมในการสร้างสรรค์ผลลัพธ์ที่ต้องการด้วยการคิดการมีความเชื่อในความเป็นไปได้ของสิ่งต่างๆ และการต่อสู้ปัญหาอย่างไม่ลดละด้วยการสร้างทางเลือกที่สร้างสรรค์ (Ventrella, 2000) นิสิตซึ่งเป็นวัยรุ่น อันเป็นวัยที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากวัยอื่นๆ และได้รับผลกระทบจากการมองโลก รวมถึงวิธีคิดต่างๆ ที่ได้สะสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ประกอบกับภาวะอารมณ์ของวัยรุ่นที่มีความอ่อนไหวต่อสิ่งเร้าต่างๆ และจะต้องพบเจอกับอุปสรรคมากมายในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียน การคบเพื่อน และการปรับตัว (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2548: 36-39) เมื่อนิสิตมีความคิดเชิงบวก จะทำให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีและมีความมั่นคงทางอารมณ์ การมองในแง่ดีไม่เฉพาะแต่การมองสิ่งแวดล้อมภายนอกเท่านั้น แต่รวมถึงการมองตนเอง มองโลกภายนอก และมองอนาคตว่าเต็มไปด้วยความหวังและความสำเร็จ ส่วนความผิดพลาดก็จะมองว่าเป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่ง (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2541) ที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโต ความก้าวหน้า และความสำเร็จของตนเอง (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2550: 59) นอกจากการให้ความสำคัญด้านจิตใจแล้ว นิสิตยังต้องให้ความสำคัญด้านสติปัญญาด้วย เนื่องจากนิสิตยังอยู่ในวัยเรียน ปัจจัยหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนรับผิดชอบในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความพยายามในการเรียนรู้ของตนเอง (Hiemstra, 1994: 5394) และยังเป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิตอันเป็นแนวทางสำคัญหนึ่งใน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (กรมวิชาการ, 2541: 20-21)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อนิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง นิสิตจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับคำสอนแต่เพียงอย่างเดียว (Knowles, 1975: 15) ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมคิด อิสระวัฒน์ (2538) เรื่องลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย พบว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพ ฐานะ ความเป็นอยู่และการยอมรับจากสังคม

มหาวิทยาลัยเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพของประเทศ โดยสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านของการมีความรอบรู้ทางวิชาการ การมีทักษะและความเชี่ยวชาญ การมีคุณธรรมและจริยธรรม การมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม และการมีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง ที่ได้ดำเนินการอย่างสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีปณิธานว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันที่มุ่งมั่นในการสั่งสม เสาะแสวงหาและพัฒนาความรู้ ให้เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญาที่เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางสืบทอด เจตนารมณ์ที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมพัฒนาสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป และยังเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ในโอกาสต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสุขภาวะทางจิต ระดับความคิดเชิงบวก ระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิต กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงบวก กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ปกครอง สถาบันการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้เกิดขึ้นกับนิสิตต่อไป

2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางให้แก่สถาบัน หน่วยงาน และผู้ที่สนใจ นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติและภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งสิ้น 25,680 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1. เพศ
2. ชั้นปี
3. ภาคการเรียน
4. กลุ่มคณะ
5. สถานภาพสมรสของบิดามารดา
6. อาชีพบิดา
7. อาชีพมารดา
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว
9. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
10. ลำดับการเกิด
11. ที่พักอาศัย
12. ภูมิลำเนา

สุขภาวะทางจิต ได้แก่

1. การยอมรับตนเอง
2. ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น
3. ความเป็นอิสระ
4. การจัดการสิ่งแวดล้อม
5. การมีเป้าหมายในชีวิต
6. การเติบโตเฉพาะบุคคล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความคิดเชิงบวก ได้แก่

1. การมองโลกในแง่ดี
2. ความกระตือรือร้น
3. ความเชื่อ
4. ความยึดมั่นในคุณธรรม
5. ความกล้าหาญ
6. ความมั่นใจ
7. ความมุ่งมั่น
8. ความอดทน
9. ความสุขุม
10. การสำรวมความตั้งใจ

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่

1. การจัดการตนเอง
2. การตรวจสอบตนเอง
3. การเปลี่ยนแปลงตนเอง

ตัวแปรตาม ได้แก่

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ได้แก่

1. การช่วยเหลือ
2. การแบ่งปัน
3. การปลอบโยน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

นิสิต หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ และภาคพิเศษ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ประจำปีการศึกษา 2553

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของนิสิต ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี ภาคการเรียน กลุ่มคณะ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลำดับการเกิด ที่พักอาศัย และภูมิลำเนา

1. เพศ หมายถึง การดำรงสถานะทางเพศของนิสิต แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2. ชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน โดยนับตั้งแต่นิสิตเข้าศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ปี 1 ปี 2 ปี 3 และ ปี 4

3. ภาคการเรียน หมายถึง ช่วงเวลาการเข้าเรียนของนิสิต แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ภาคปกติ และภาคพิเศษ

4. กลุ่มคณะ หมายถึง กลุ่มของคณะที่นิสิตศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์) กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (คณะวิทยาศาสตร์) และกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคนิคการสัตวแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์)

5. สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง สภาพการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของบิดามารดาของนิสิตในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อยู่ร่วมกัน หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ และบิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. อาชีพบิดา หมายถึง งานประจำของบิดาของนิสิตกรณีที่ก่อให้เกิดรายได้หลัก แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย เกษตรกร และอื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ / เสียชีวิต)

7. อาชีพมารดา หมายถึง งานประจำของมารดาของนิสิตกรณีที่ก่อให้เกิดรายได้หลัก แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย เกษตรกร และอื่นๆ (แม่บ้าน / เสียชีวิต)

8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว หมายถึง จำนวนเงินเฉลี่ยที่สมาชิกในครอบครัวของนิสิตได้รับรวมกันใน 1 เดือน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท 30,001 – 60,000 บาท และ 60,001 บาทขึ้นไป

9. จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัวของนิสิต แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 2 – 3 คน 4 – 5 คน และ 6 คนขึ้นไป

10. ลำดับการเกิด หมายถึง ตำแหน่งการเกิดในหมู่พี่น้องของนิสิต แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ลูกคนโต ลูกคนกลาง ลูกคนเล็ก และลูกคนเดียว

11. ที่พักอาศัย หมายถึง สถานที่ที่นิสิตอาศัยอยู่ขณะศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ หอพัก และบ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง

12. ภูมิลำเนา หมายถึง เขตพื้นที่ที่นิสิตและครอบครัวอาศัยอยู่ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด

สุขภาวะทางจิต หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของนิสิต ซึ่งเป็นการประเมินส่วนตัวของแต่ละคน ทั้งในส่วนของอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ ต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ของชีวิต โดยเป็นภาวะที่น่าพึงพอใจ รู้สึกว่าเป็นสุข ตามแนวคิดของ Ryff (1989) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. การยอมรับตนเอง หมายถึง การที่นิสิตมีทัศนคติด้านบวกเกี่ยวกับชีวิต รู้สึกเห็นคุณค่าและยอมรับลักษณะทั้งทางบวกและทางลบของตนเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อชีวิตในอดีตของตน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น หมายถึง การที่นิสิตมีความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร สร้างความพึงพอใจและไว้วางใจกับผู้อื่น มีการแสดงออกซึ่งความรัก ความเอาใจใส่ ตลอดจนคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้อื่น

3. ความเป็นอิสระ หมายถึง การที่นิสิตมีการตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง สามารถอดทนต่อความกดดันทางสังคมในวิถีการคิดและการกระทำ และสามารถประเมินตนเองด้วยมาตรฐานที่ตนเป็นผู้กำหนด

4. การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่นิสิตมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว สามารถควบคุมดูแลกิจกรรมที่ยุ่งยากต่างๆ ให้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย ตลอดจนสามารถเลือกหรือจัดสภาพแวดล้อมรอบตัวให้เหมาะสมกับความต้องการและความพอใจของตนเอง

5. การมีเป้าหมายในชีวิต หมายถึง การที่นิสิตมีจุดหมายในการกระทำสิ่งต่างๆ รับรู้ถึงความหมายของชีวิตทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนมีเป้าหมายสำหรับการมีชีวิตอยู่

6. การเติบโตเฉพาะบุคคล หมายถึง การที่นิสิตตระหนักถึงความสามารถของตน เห็นโอกาสในการปรับปรุงตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมที่จะเปิดรับประสบการณ์ใหม่ เพื่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่นำไปสู่การพัฒนาความรู้และประสิทธิภาพของตนเอง

ความคิดเชิงบวก หมายถึง กระบวนการทางความคิดของนิสิตที่มีต่อทุกสิ่งที่กระทำ หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ด้วยรูปแบบการรู้คิดไปในทางที่ดี เชื่อในความเป็นไปได้ของสิ่งต่างๆ และเผชิญปัญหาด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Ventrella (2000) ประกอบด้วย 10 ด้าน ดังนี้

1. การมองโลกในแง่ดี หมายถึง การที่นิสิตมีความเชื่อ และคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดี ขณะที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก คับขัน หรือท้าทาย

2. ความกระตือรือร้น หมายถึง การที่นิสิตมีความสนใจ มีแรงปรารถนา และศรัทธาอย่างแรงกล้า ตลอดจนมีพลัง เต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวาในการกระทำสิ่งต่างๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ความเชื่อ หมายถึง การที่นิสิตยอมรับในตนเอง และผู้อื่น ยอมรับในหลักความเป็นจริง หรือในหลักของศาสนาที่ตนเองนับถือ ซึ่งคอยให้การสนับสนุน การชี้แนะแนวทาง ให้กระทำสิ่งต่างๆ ตามที่ตนเองต้องการ

4. ความยึดมั่นในคุณธรรม หมายถึง การที่นิสิตกระทำสิ่งต่างๆ อย่างตั้งใจด้วยความซื่อสัตย์ เปิดเผย ยุติธรรม และไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น

5. ความกล้าหาญ หมายถึง การที่นิสิตมีกำลังใจ พร้อมในการเผชิญกับสิ่งที่ไม่คุ้นเคย หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความวิตก และสามารถเอาชนะความกลัวที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

6. ความมั่นใจ หมายถึง การที่นิสิตมีความเชื่อมั่นในความสามารถ สมรรถภาพ และศักยภาพของตนเอง มีความเข้มแข็งในการกระทำสิ่งต่างๆ โดยไม่พึ่งพาผู้อื่น

7. ความมุ่งมั่น หมายถึง การที่นิสิตมีจุดมุ่งหมายในการกระทำสิ่งต่างๆ และมุ่งดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างเต็มความสามารถ

8. ความอดทน หมายถึง การที่นิสิตมีความเต็มใจในการรอคอยผลลัพธ์จากการกระทำ โอกาส หรือความพร้อมของตนเอง หรือของผู้อื่น

9. ความสุขุม หมายถึง การที่นิสิตมีการตอบสนองต่อความยากลำบาก ความท้าทายหรือวิกฤตการณ์ต่างๆ อย่างรอบคอบ มีการใช้เวลาในการคิดไตร่ตรอง ก่อนการตอบสนองกับสิ่งต่างๆ

10. การสำรวมความตั้งใจ หมายถึง การที่นิสิตมีทรรศนะที่ชัดเจนในสิ่งที่ต้องการ เอาใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กระทำ ตลอดจนกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายตามลำดับความสำคัญ

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง กระบวนการที่นิสิตมีการแสวงหาความรู้และพัฒนาทักษะของตนเอง โดยมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการปฏิบัติที่เหมาะสมตลอดจนมีการประเมินผลในการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Costa and Kallick (2004) ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การจัดการตนเอง หมายถึง การที่นิสิตมีการวางแผนกิจกรรมต่างๆ โดยการพิจารณาถึงทางเลือกและผลที่ตามมา โดยมีการรวบรวมข้อมูลก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ เพื่อลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น มีการประยุกต์ใช้ความรู้เดิม

2. การตรวจสอบตนเอง หมายถึง การที่นิสิตรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินการของตนเอง และประเมินว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามแผนหรือไม่ โดยติดตามวิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และปรับปรุงการปฏิบัติให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การเปลี่ยนแปลงตนเอง หมายถึง การที่นิสิตมีการวิเคราะห์ และประเมินตนเองเกี่ยวกับความคิด การปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสารจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้นและนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต ตลอดจนมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่นิสิตกระทำเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องเสียสละทั้งเวลาและทรัพย์สินหรือเสี่ยงชีวิตในการให้ความช่วยเหลือ ตามแนวคิดของ Eisenberg, Cameron and Tryon (1984) ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. การช่วยเหลือ หมายถึง การที่นิสิตพยายามที่จะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้อื่น เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ด้วยการให้ข้อมูล ความรู้ หรือแรงกาย

2. การแบ่งปัน หมายถึง การที่นิสิตยอมเสียสละ หรือให้ยืมสิ่งที่เป็นของตนเองแก่ผู้อื่น

3. การปลอบโยน หมายถึง การที่นิสิตพยายามใช้คำพูดหรือการกระทำ เพื่อให้ผู้อื่นคลายความกังวล หรือความไม่สบายใจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาวะทางจิต
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเชิงบวก
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มาจากคำในภาษาอังกฤษที่ว่า “Prosocial Behavior” โดยมีผู้แปลเป็นภาษาไทย และใช้คำเรียกไว้หลากหลาย อาทิ พฤติกรรมสร้างเสริมสังคม (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2545) พฤติกรรมเพื่อสังคม (สุวรี ศิวะแพทย์, 2549) พฤติกรรมช่วยเหลือสังคม (จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2550) และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 315) สำหรับงานวิจัยนี้จะขอใช้คำว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามราชบัณฑิตยสถาน โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทรรศนะและความหมายไว้ ดังนี้

ธีระพร อุวรรณโณ (2529: 247) กล่าวว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้กระทำ กระทำเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น เป็นการกระทำโดยความสมัครใจและผู้กระทำจะต้องลงทุนลงแรงในการกระทำโดยไม่คาดหวังผลตอบแทน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จิราภา เต็งไตรรัตน์ (2544: 348) กล่าวว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง การกระทำที่ ทำเพื่อคนอื่น การกระทำเพื่อคนอื่นนั้นเป็นการกระทำที่ทำเพราะเห็นใจผู้อื่นและต้องการช่วยเหลือผู้อื่นโดยแท้จริง การกระทำดังกล่าวจะต้องมีความตั้งใจที่จะทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นและทำไปโดยสมัครใจ

เติมศักดิ์ คทวณิช (2549: 326) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยต่าง ๆ

สุวรี ศิวะแพทย์ (2549: 420) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นผลดีต่อผู้อื่น โดยปราศจากความจำเป็นที่จะได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการกระทำดังกล่าว

สุรางค์ โค้วตระกูล (2550: 372) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้แสดงตั้งใจจะช่วยเหลือผู้อื่น ตั้งใจทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน แม้ว่าการประกอบพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมจะทำให้ผู้ประกอบพฤติกรรมนั้นต้องเสียสละทั้งเวลาและทุนทรัพย์ หรือบางครั้งอาจจะเป็นการเสี่ยงชีวิตก็ได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2550: 315) กล่าวว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลทำเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม หรือประโยชน์ต่อผู้อื่น

Bar-tal (1976: 3-4) กล่าวว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การบริจาค ซึ่งทำโดยความสมัครใจและไม่มีภาระผูกพัน เป็นการทำให้ผู้อื่นบรรลุความสำเร็จโดยไม่ได้มุ่งหวังผลประโยชน์จากการกระทำ

Eisenberg and Mussen (1977: 3-4) กล่าวถึงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง การกระทำที่ไม่เป็นเพียงแต่เป็นความตั้งใจที่จะทำประโยชน์ที่ผู้รับแต่ยังจะต้องไม่ถูกจูงใจให้กระทำ โดยการคาดหวังจากรางวัลภายนอก ถ้าบุคคลนั้นทำประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยบังเอิญ หรือพยายามที่จะกระทำเพื่อให้ตนเองดูดีขึ้น การกระทำเหล่านั้นไม่จัดว่าเป็นการกระทำที่เอื้อต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Colman (2001: 591) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง เป็นพฤติกรรมช่วยเหลือ การเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่นเป็นที่ตั้ง หรือพฤติกรรมในด้านบวก และกระทำเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของสังคม

Gibbs (2003: 112) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง การกระทำที่มุ่งหวังทำประโยชน์ ให้กับผู้อื่น โดยไม่คาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือค่าตอบแทนใด ๆ จากการช่วยเหลือ เป็นการช่วยด้วยความเต็มใจ ซึ่งบางครั้งบุคคลที่ช่วยเหลืออาจจะต้องเจอกับอันตราย

Fiske (2004: 316) กล่าวว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลประโยชน์จากผู้อื่นในการช่วยเหลือ ทำไปด้วยความสมัครใจ เป็นพฤติกรรมที่ดีของสังคมโดยมีเจตนาที่ดีในการช่วย

Baron, Branscombe, and Byrne (2008: 306) กล่าวว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คาดหวังผลประโยชน์จากผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ

Baumeister and Bushman (2008: 254) กล่าวถึงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความดีสำหรับบุคคลอื่นในสังคม พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเป็นพฤติกรรมที่สังคมต้องปฏิบัติเป็นพฤติกรรมที่สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้อื่นให้เกิดขึ้น เป็นพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับพฤติกรรมที่ต่อต้านทางสังคม

จากความหมายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลกระทำโดยมุ่งเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน หรือผลประโยชน์จากการกระทำ ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องเสียสละทั้งเวลาและทรัพย์สินหรือเสี่ยงชีวิตในการให้ความช่วยเหลือ

องค์ประกอบของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

Bar-tal (1976: 4-7) แบ่งพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความไม่เห็นแก่ตัว เป็นความสมัครใจที่จะทำ โดยมุ่งประโยชน์ต่อผู้อื่นและไม่หวังผลตอบแทน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การตอบแทนกัน ซึ่งเป็นการกระทำในการสร้างความสัมพันธ์ของมนุษย์และไม่คาดหวังรางวัล

Eisenberg Cameron and Tryon (1984: 102-103) แบ่งพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การช่วยเหลือ (Helping) หมายถึง ความพยายามที่จะแบ่งเบา หรือบรรเทาความต้องการของผู้อื่น โดยไม่มีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งการช่วยเหลือให้ผู้อื่นบรรลุถึงเป้าหมาย ให้ข้อมูล หรือสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองกับผู้อื่น

2. การแบ่งปัน (Sharing Donating) หมายถึง การที่บุคคลยอมสละหรือให้ยืมสิ่งของที่เป็นของตนเอง หรือสิ่งของที่ตนเองเคยครอบครอง เช่น เครื่องเล่น ของใช้ ของกิน เป็นต้น ให้กับผู้อื่น

3. การปลอบโยน (Comforting) หมายถึง ความพยายามที่จะบรรเทา หรือผ่อนคลายความทุกข์ของผู้อื่น การใช้คำพูดหรือการกระทำ เพื่อให้ผู้อื่นคลายความกังวล หรือความไม่สบายใจของผู้อื่นเพื่อให้คลายความกังวลใจ

Dovidio *et al*. (2006: 22-27) แบ่งพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การช่วยเหลือ เป็นการช่วยผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน
2. ไม่เห็นแก่ตัว เป็นการทำโดยยึดหลักของส่วนร่วมเป็นหลัก
3. การร่วมมือกัน เป็นการให้ความร่วมมือระหว่างกันและกันในสังคม

Baumeister and Bushman (2008: 260) แบ่งพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การให้ความร่วมมือกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเพื่อที่จะให้ไปถึงเป้าหมายร่วมกัน
2. การให้อภัย เมื่อผู้อื่นทำไม่ดีเราก็รู้จักที่จะให้อภัย
3. การอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน ปฏิบัติตามกฎที่วางไว้
4. การตกลงที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อิทธิพลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 294-297) ได้อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งออกเป็น 2 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. อิทธิพลจากตัวบุคคล กว่าที่คนเราจะเติบโตขึ้นมาเราได้มีพัฒนาการตามธรรมชาติและผ่านกระบวนการเรียนรู้มากมายหลายอย่าง ซึ่งมีผลให้เราเป็นตัวของเราเองที่มีเอกลักษณ์ต่างจากคนอื่นมีความคิดและการกระทำพฤติกรรมอันเป็นแบบแผนของเราเอง สิ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือคนอื่นของเรามีหลายประการแต่ที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้มีบุคลิกภาพในการช่วยเหลือบุคคลอื่นแตกต่างกัน ดังเราจะสังเกตเห็นจากคนที่เรารู้จักรอบตัว บางคนจะกุลีกุจอช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ในขณะที่บางคนไม่ยื่นมือช่วยใคร แต่จะคอยรับความช่วยเหลืออย่างเดียว นักจิตวิทยาพัฒนาการได้อธิบายไว้ว่าบุคลิกของคนเราจะก่อตัวขึ้นมาตั้งแต่เล็ก และคอยสั่งสมมาจนเป็นนิสัยใจคอหรือบุคลิกภาพพฤติกรรมการช่วยเหลือคนอื่นเกิดขึ้นตั้งแต่เล็ก โดยผู้ปกครองจะเป็นตัวแบบที่ดีในการแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือ อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพเอื้ออารีชอบช่วยเหลือมิได้เป็นปัจจัยเดียวที่ทำให้คนแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือ การที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกมายังจำเป็นที่จะต้องมีสถานการณ์ที่เหมาะสมกระตุ้นอีกด้วย

1.2 ความแตกต่างระหว่างเพศกับพฤติกรรมการช่วยเหลือ จากการศึกษางานวิจัยพบว่าผู้ชายกับผู้หญิงมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันในการให้การช่วยเหลือผู้อื่น ผู้ชายมักแสดงความช่วยเหลือในแบบของความกล้าหาญแบบวีรบุรุษ ในขณะที่ผู้หญิงจะนิยมแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือแบบอาสาที่ต้องใช้เวลานานในการกระทำ การดูแลสวัสดิภาพของผู้อื่นซึ่งจะสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมส่วนมาก จะสอนให้ผู้ชายแสดงความกล้าหาญและดูแลผู้หญิงในขณะที่ผู้หญิงจะถูกสอนให้ดูแลการกินดีอยู่ดีของครอบครัว นอกจากนี้ยังแตกต่างกันในแง่ของกลุ่มเป้าหมายในการช่วยเหลืออีกด้วย กล่าวคือ เปรียบเทียบการช่วยเหลือเพื่อนหรือคนแปลกหน้า ผู้ชายจะช่วยเหลือคนแปลกหน้ามากกว่าผู้หญิง แต่ผู้หญิงมักช่วยเพื่อนมากกว่าผู้ชาย

1.3 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมกับพฤติกรรมการช่วยเหลือ ในวัฒนธรรมตะวันตกผู้คนมีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล มีความเป็นอิสระส่วนตัวสูงในขณะที่สังคมตะวันออก มักสอนให้คนเห็นคุณค่าในการอยู่ร่วมกัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้คนในสังคมตะวันออกจึงน่าจะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นผู้มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าคนในตะวันตก เพราะว่าการอยู่ร่วมกันและการพึ่งพาอาศัยกันเป็นบรรทัดฐานอย่างหนึ่งของสังคม และไม่ว่าจะเป็นภายใต้วัฒนธรรมแบบใดก็ตามการให้ความช่วยเหลือคนอื่นมักจะให้คนอื่นที่เป็นคนในกลุ่ม (in group) มากกว่าคนนอกกลุ่ม (out group) อาจจะอธิบายสังคมไทยได้ว่าทำไมคนไทยเราจึงมีจิตสำนึกต่อสังคมโดยกว้างหรือจิตสำนึกสาธารณะน้อย เราแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยกว่าต่อครอบครัวและญาติมิตรสนิทสนมของเรา คนไทยชอบผลักภาระไปสู่หน่วยงานของรัฐ

1.4 อารมณ์มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการให้การช่วยเหลือ การช่วยเหลือคนอื่นขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ให้การช่วยเหลือคนอื่นด้วย นักจิตวิทยาได้ไปทดลองภาคสนามด้วยการแกล้งทำให้เงินที่ใช้หยอดเครื่องโทรศัพท์สาธารณะหล่นคืนให้แก่ผู้โทรศัพท์ (หมายความว่าโทรศัพท์ฟรี ย่อมอารมณ์ดีที่มีโชค) ครั้นพูดโทรศัพท์เสร็จแล้วก็เดินเข้าไปในศูนย์การค้า ผู้สมรู้จะทำเป็นเดินผ่านแล้วทำแฟ้มหล่นต่อหน้าเขา ผลปรากฏว่าคนที่ได้เงินคืนจากการโทรศัพท์ช่วยเก็บให้ถึง 84% เปรียบเทียบกับคนที่โทรศัพท์แล้วไม่ได้เงินคืนมาซึ่งช่วยเพียง 4% เท่านั้น สำหรับกรณีที่เราอยู่ในอารมณ์ที่ไม่ดีจะทำให้เราแสดงพฤติกรรมช่วยเหลืออย่างไร นักจิตวิทยาพบว่า เมื่ออารมณ์ด้านไม่ดีคือ ความรู้สึกว่าตนเองผิดเกิดขึ้นในใจจะทำให้เราแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือมากขึ้นกว่าปกติ ดังนั้นการทำความดีคือ การช่วยเหลือคนอื่นจะทำให้เราคลายความรู้สึกผิดไปได้เราเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า Negative-state Relief Hypothesis แม้แต่อารมณ์เสียหรือเศร้าใจก็จะทำให้คนเราช่วยคนอื่นมากขึ้นกว่าปกติเพราะว่าการช่วยเหลือคนอื่นจะทำให้ตนเองรู้สึกดีขึ้น

2. เงื่อนไขของสถานการณ์ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมการให้การช่วยเหลือมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นชนบทหรือเขตเมืองใหญ่ จากการทดลองมากมายระหว่างเมืองเล็กกับเมืองใหญ่ หรือชนบทกับตัวเมือง ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมขอความช่วยเหลือแบบใดก็ตาม (บาดเจ็บ ถามทาง เด็กหาย ฯลฯ) ผลการทดลองพบว่า ผู้คนในเมืองเล็กหรือชนบทให้ความช่วยเหลือมากกว่าเมืองใหญ่ และเป็นจริงเช่นนี้ในทุกประเทศที่ได้มีการวิจัย การสำรวจของนักจิตวิทยา พบว่า เมืองที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยคนเราจะมีการให้ความช่วยเหลือบ่อยกว่าเมืองที่มีอัตราความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่สูง ซึ่งดูแล้วเป็นไปตาม Urban-overload Hypothesis เพราะว่ายิ่งมีคนหนาแน่นมากยิ่งมีการกระตุ้นด้วยสิ่งเร้ามากเป็นธรรมดา ดังนั้นการที่เราจะเกิดอุบัติเหตุในชนบทแล้วมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือจากคนชนบทจะมีโอกาสมากกว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกิดอุบัติเหตุต่อหน้าคนที่อยู่ในเมืองใหญ่ซึ่งมีความหนาแน่นของประชากรสูง เพราะว่าในชนบทมีอัตราความหนาแน่นของประชากรน้อย คนชนบทต้องแสดงตัวเพื่อที่จะได้รับการกระตุ้นของสถานการณ์บ้าง

2.2 จำนวนคนที่อยู่ในสถานการณ์ เมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นต่อหน้า ยิ่งมีคนอยู่น้อยเพียงใดจะยิ่งได้รับความช่วยเหลือเร็วเท่านั้นและยิ่งเกิดต่อหน้าคนจำนวนน้อยเพียงใดจะยิ่งได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเกิดต่อหน้าคนจำนวนมาก ปรากฏการณ์นี้เรียกว่า ผลกระทบจากคนมุง (Bystander Effect) เหตุที่เป็นดังนี้อธิบายได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก การที่คนเราสังเกตเห็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับผู้ที่ต้องการให้การช่วยเหลือ เราจะมองไปยังคนอื่นในกลุ่มด้วย ถ้าคนอื่นไม่สนใจทำหน้าเฉย ๆ เราก็จะต้องรู้สึกว่าอาจจะเป็นเหตุการณ์ปกติก็ได้ในเมื่อไม่เห็นมีใครจะแสดงอาการรับรู้ ปรากฏการณ์นี้เรียกว่า Pluralistic Ignorance (การเมินเฉยร่วมกัน) เมื่อเกิดขึ้นแล้ว การตัดสินใจเข้าไปช่วยช้าลง ประเด็นที่สอง คนเราอาจจะเกิดความรู้สึกกระจายความรับผิดชอบ เมื่ออยู่ในกลุ่ม (Diffusion of Responsibility) เมื่อคนเราอยู่คนเดียวแล้วมีเหตุการณ์ ไม่ปกติเกิดขึ้นต่อหน้าเรา เราย่อมต้องรับผิดชอบที่ต้องเข้าไปช่วยคนนั้นแต่ถ้ามีหลายคนเราอาจคิดว่าไม่ใช่ความรับผิดชอบของเราคนเดียวเดี๋ยวคนอื่นก็เข้ามาช่วย

2.3 ธรรมชาติของความสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกันนานหรือเพียงระยะสั้น นักจิตวิทยาสังคมได้ทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมการช่วยเหลือคนอื่นมากมาย แต่ส่วนมากเป็นการช่วยเหลือในระยะเวลาสั้น ๆ และกับคนแปลกหน้า แม้ว่าจะเป็นการค้นคว้าที่สำคัญแต่การช่วยเหลือที่ยาวนานและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เช่น คนในครอบครัว คนรัก เพื่อน ไม่ค่อยมีการศึกษามากนักความสัมพันธ์กันอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก ความสัมพันธ์ระยะยาว (Communal Relationships) ซึ่งสิ่งสำคัญอันดับแรกคือ ความอยู่ดีของคนที่มีความสัมพันธ์กับเรา เช่น ลูกและภรรยา และประเภทที่สองคือ ความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยน (Exchange Relationship) สิ่งที่เราอุทิศให้เขาซึ่งเขาจะตอบแทนมาอย่างยุติธรรม ซึ่งในความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนเรามองหวังเพื่อให้ได้รางวัลตอบแทนกลับมา

2.4 การมีตัวอย่างให้เลียนแบบ จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เราได้เรียนรู้มาแล้วว่าเราเพียงเรียนรู้พฤติกรรมจากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบเท่านั้น พฤติกรรมการช่วยเหลือกันก็ไม่ยกเว้นในทฤษฎีนี้ หมายความว่า ถ้ามีตัวแบบแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นแล้วได้ผลตอบแทนที่ดีก็จะมีแนวโน้มว่าคนที่เห็นการกระทำนั้นก็จะกระทำตามต้นแบบนั้นมาก ทั้งนี้มีข้ออธิบายว่าในสังคมทั่ว ๆ ไปไม่ว่าเป็นที่ใดรวมทั้งในองค์กรหรือหน่วยงานมีบรรทัดฐานอยู่ว่า การช่วยเหลือเป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่น่ายกย่องและถือว่าเป็นความรับผิดชอบของสังคม ดังนั้นผู้ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น จึงเป็นผู้ที่ควรแก่การยกย่อง โดยเหตุนี้ตัวแบบที่กระทำการช่วยเหลือผู้อื่นแล้วได้รับการยกย่องยอมรับที่ดีจะเป็นตัวแบบที่ดีให้กับคนอื่น ๆ ในหน่วยงานนั้นต่อไป หัวหน้างานที่ดีคือคนที่แสดงตนเป็นตัวแบบที่ดีในการช่วยเหลือผู้อื่นในหน่วยงาน เพราะตัวแบบที่เป็นหัวหน้างานเป็นตัวแบบที่มีอิทธิพลจูงใจลูกน้องมาก

สุวรี ศิวะแพทย์ (2549: 420-423) ได้อธิบายถึงอิทธิพลที่ทำให้เกิดการช่วยเหลือ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้ร่วมรู้เหตุการณ์ (The Bystander Effect) โดยพบว่ายิ่งมีผู้ร่วมรู้เหตุการณ์มากขึ้นเท่าไร จำนวนผู้ที่จะเข้าไปช่วยเหลือยิ่งน้อยลง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปัดความรับผิดชอบโดยกระจายความรับผิดชอบไปยังคนอื่น ๆ หรือผู้ที่มีศักยภาพตามที่ตนนึก

2. สภาพอารมณ์และพฤติกรรมการช่วยเหลือสังคม (Mood and Prosocial Behavior) บุคคลมีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือสังคม เมื่ออยู่ในสภาวะที่สดชื่น เบิกบาน โดยทั่วไปมนุษย์มักจะแสวงหาสิ่งที่ดีให้กับตนเองและสิ่งนี้เองที่ส่งผลที่ดีต่อสภาวะอารมณ์ แต่ใช่ว่าสภาวะอารมณ์ที่ดีจะทำให้บุคคลช่วยเหลือเสมอไป ดังเช่น ถ้าผลของการช่วยนั้นทำให้เกิดความลำบากหรือไม่น่าพึงพอใจ ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เคราะห์ร้ายได้รับบาดเจ็บ ปรากฏว่าบุคคลที่อยู่ในสภาวะอารมณ์ดีทั้งหลายกลับมีแนวโน้มการช่วยเหลือน้อยกว่าคนทั่วไป จากคำตอบพบว่า ที่ไม่เต็มใจช่วยเนื่องจากไม่ต้องการให้สิ่งเหล่านี้ไปรบกวนหรือกระทบความสุขที่ตนได้รับ

3. บุคลิกภาพส่วนตัวและการช่วยเหลือ (Personal Characteristics and Helping) โดยการหล่อหลอมจากความเชื่อและคุณลักษณะอุปนิสัยส่งผลให้บุคคลมีความโน้มเอียงที่จะช่วยเหลือสังคมมากกว่าคนอื่น ๆ

Baumeister and Bushman (2008: 269-273) ได้อธิบายถึงอิทธิพลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำประโยชน์ โดยได้ศึกษาจากทฤษฎีวิวัฒนาการของ Darwin เป็นหลักในการอธิบายเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยดำรงเผ่าพันธุ์ของตนให้อยู่รอด (Kin Selection) จากการศึกษา บุคคลในครอบครัวกับเด็ก บุคคลภายในครอบครัวจะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ช่วยเหลือเด็กที่เกิดมาหรือญาติพี่น้องของตนมากกว่าบุคคลภายนอก โดยมนุษย์เรามีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือผู้ที่เป็นเครือญาติของตนมากกว่า

2. แรงจูงใจ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำเกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการช่วยเหลือเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความไม่เห็นแก่ตัว ส่วนแรงจูงใจที่ทำให้คนไม่ช่วยเหลือกันนั้นเกิดจากแรงจูงใจด้านความเห็นแก่ตัว

3. เพศ เป็นสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือ เพศชายจะให้การช่วยเหลือเพศหญิงได้มากกว่าในเรื่องของการแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรง การจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ส่วนเพศหญิงจะแสดงความช่วยเหลือในเรื่องของครอบครัวและการเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยต่างๆ มากกว่าเพศชาย

Comte (1875 cited in Baron *et al*., 2008: 270) ได้อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจที่แตกต่างกัน 2 แบบในการช่วยเหลือ คือ

1. การช่วยเหลือด้วยความเห็นแก่ตัว (Egoistic Helping) ผู้ที่ช่วยเหลือต้องการสิ่งตอบแทนจากการเข้าไปช่วย โดยมีเป้าหมายเป็นความสุขหรือสวัสดิภาพที่เพิ่มขึ้นของตนเอง

2. การช่วยเหลือที่ด้วยความเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น (Altruistic Helping) ผู้ที่ช่วยเหลือไม่คาดหวังถึงสิ่งตอบแทนจากการเข้าไปช่วยเหลือ โดยมีเป้าหมายเป็นความสุขหรือสวัสดิภาพที่เพิ่มขึ้นของผู้อื่น

ผู้ที่ช่วยเหลือโดยเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่นนั้นเกิดจากความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ซึ่งเป็นอารมณ์ตอบสนองที่เหมือนกับความรู้สึกบุคคลนั้น เมื่อเห็นผู้อื่นทุกข์ จะรู้สึกถึงความทุกข์ของผู้นั้น เมื่อเห็นผู้อื่นเศร้า จะรู้สึกถึงความเศร้าของผู้นั้น การแบ่งปันความรู้สึกช่วยให้ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือรู้สึกดีขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การช่วยเหลือที่แตกต่างกันสองแบบนี้เป็นผลมาจากแรงจูงใจที่แตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 1

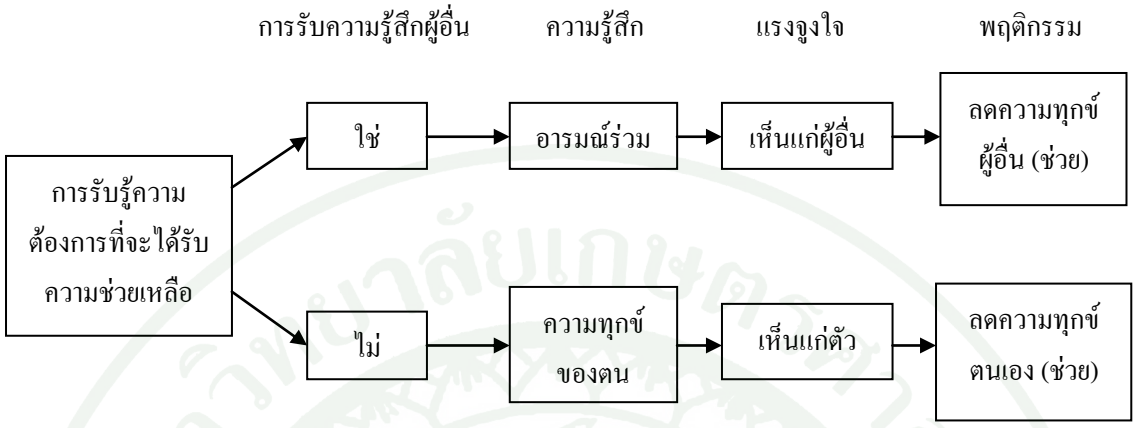

ภาพที่ 1 รูปแบบการช่วยเหลือที่มีแรงจูงใจด้วยความเห็นแก่ตัวและความเห็นแก่ผู้อื่น
ที่มา: Baron *et al*. (2008: 270)

Myers (2008: 436) ได้อธิบายถึงอารมณ์ที่มีผลต่อการช่วยเหลือผู้อื่น ไว้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่บุคคลอื่นต้องการความช่วยเหลือ บุคคลที่มีอารมณ์ความรู้สึกในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือและในทางกลับกันถ้าบุคคลที่ไม่รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่นก็ย่อมที่จะไม่ให้การช่วยเหลือ สามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 2

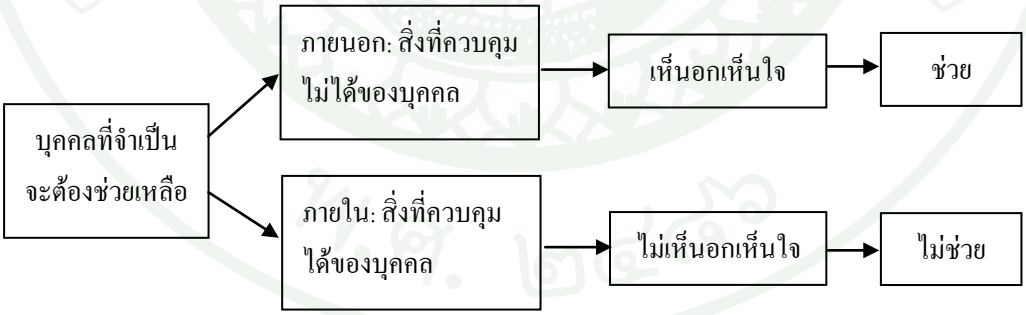

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ด้านการเห็นอกเห็นใจกับการให้ความช่วยเหลือ
ที่มา: Myers (2008: 436)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะของการได้รับความช่วยเหลือ

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 301-303) อธิบายถึงการได้รับการช่วยเหลือของบุคคล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของผู้ให้ความช่วยเหลือกับโอกาสในการได้รับความช่วยเหลือ จากการศึกษางานวิจัยการช่วยเหลือ พบว่า เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย อาจเป็นเพราะว่าผู้ชายมีบรรทัดฐานที่ว่าต้องเป็นที่พึ่งของผู้หญิง สำหรับลักษณะการช่วยเหลือแบบเร่งด่วนหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ถ้าหากเป็นการช่วยเหลือในสังคมปกติที่เรียกว่าอาสาสมัคร (Volunteerism) และลักษณะของผู้ที่ขอความช่วยเหลือ ผู้ที่มีเหตุผลสมควรที่จะขอความช่วยเหลือมักจะได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นเพศใด เหตุผลสมควรหมายถึง การที่ผู้ขอความช่วยเหลืออธิบายให้รู้ว่าเขาได้พยายามทำสิ่งนั้นแล้ว เพียงแต่ว่าไม่สามารถที่จะทำได้จึงต้องขอความช่วยเหลือ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ความช่วยเหลือกับผู้รับการช่วยเหลือ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ได้มีการวิจัยได้ข้อสรุปที่มั่นใจได้ว่า การที่ผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือรู้จักกันมาก่อนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกันมากขึ้น แม้ว่าจะเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินก็ตาม นอกจากนี้การวิจัยยังสรุปว่า ความคล้ายคลึงกัน (Similarity) ระหว่างผู้ให้กับผู้รับการช่วยเหลือทำให้ผู้ร้องขอความช่วยเหลือได้รับความช่วยเหลือมากขึ้นกว่าปกติไม่ว่าจะเป็นความคล้ายคลึงกันในแง่ของความเชื่อเหมือนกัน การแต่งกายคล้ายกันหรืออยู่ในระดับฐานะเศรษฐกิจเดียวกันล้วนแล้วแต่มีผลต่อการช่วยเหลือทั้งสิ้น

3. การตอบสนองต่อผู้รับความช่วยเหลือ (Recipient's Response) ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของผู้ได้รับความช่วยเหลือที่มีต่อการให้และผู้ให้ความช่วยเหลือมีความสำคัญในแง่ของการช่วยเหลือในอนาคต เนื่องจากมนุษย์มีธรรมชาติของการตอบแทนคืนกลับให้แก่ผู้ให้เป็นบรรทัดฐานทางสังคม ถ้าไม่ได้ตอบแทนกลับบ้างจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณอยู่ในใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัฒนธรรมตะวันตกที่เน้นความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism) การพึ่งพาตนเองและความเป็นบุรุษ (Masculinity) อยู่มากเพราะว่าการให้ความช่วยเหลือจะไปทำให้ความรู้สึกนับถือตนเอง (Self – esteem) ของเขาตกต่ำลง แต่ในสังคมตะวันออกที่เน้นการรวมหมู่พรรคพวกญาติพี่น้อง (Collectivism) การช่วยเหลือคนอื่นถือว่าเป็นสิ่งที่ควรทำและการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเป็นการกระทำปกติในสังคมซึ่งในสังคมไทยนั้น ผู้ได้รับความช่วยเหลือจะภาคภูมิใจว่าตนเองมีความสำคัญที่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Baumeister and Bushman (2008: 274) ได้กล่าวถึงลักษณะของการได้รับการช่วยเหลือไว้ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. บุคลิกลักษณะในการช่วยเหลือ (Helpful Personality) ซึ่งมีหลายปัจจัยที่มีส่วนทั้งในเรื่องของ อายุ เพศ การศึกษา ความคล้ายคลึงกัน ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยในการได้รับการช่วยเหลือ

2. ความคล้ายคลึงกัน (Similarity) ประชาชนจะชอบที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนเอง โดยอาจจะดูจากลักษณะภายนอกถ้ามีความคล้ายคลึงกันก็จะมีผลต่อการได้รับการช่วยเหลือ

3. เพศ (Gender) เป็นสิ่งที่มีผลต่อการได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งเพศหญิงจะได้รับการช่วยเหลือมากกว่าเนื่องจากเพศชายมีความแข็งแรงและพร้อมในการช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน ลักษณะของการช่วยเหลือ สรุปได้ว่า การที่จะได้รับการช่วยเหลือนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับโอกาสและสถานการณ์ในการช่วยเหลือหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือที่จะเป็นสิ่งที่ผู้ให้การช่วยเหลือพิจารณาก่อนที่จะช่วย

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือ

จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ (2544: 349-350) ได้กล่าวถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการช่วยเหลือ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ช่วยเหลือนั้นมีหลายรูปแบบ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์เทียม เป็นความสัมพันธ์ที่ผิวเผินมาก ๆ ยกตัวอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างขอทานกับการให้เงินเพื่อให้แล้วก็ผ่านไป แม้จะมีการขอทานและการให้ก็ตาม

2. ความสัมพันธ์แบบเหลี่ยมล้ำ (Asymmetrical Contingency) ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เป็นความสัมพันธ์ที่ผู้มีอำนาจเหลี่ยมล้ำ ผู้รับมีฐานะด้อยกว่ามาก อีกทั้งผู้ให้เพราะว่าสังคมกำหนดว่าต้องช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่า สังคมกำหนดว่าผู้ให้นั้นต้องรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้รับ จึงเป็นการยากที่ผู้ให้ซึ่งทำตามปทัสถานของสังคมจะปฏิเสธได้ ปทัสถานสังคมเกี่ยวกับความรับผิดชอบจะผลักดันให้ผู้ให้ต้องช่วยเหลือโดยมีพฤติกรรมเพื่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ความสัมพันธ์เชิงปฏิกิริยา (Reactive Contingency) เหตุการณ์ฉุกเฉินบวกกับตัวแปรบางอย่าง จะเรียกร้องให้ต้องมีปฏิกิริยาโต้ตอบทันที การที่ไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าทำให้มาตรฐานทุกอย่างที่มีอยู่ใช้ไม่ได้ แนวทางการโต้ตอบแบบเก่าก็อาจจะใช้ไม่ได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะผู้ที่จะเข้าไปช่วยเหลือจะต้องมีปฏิกิริยาโต้ตอบทันทีต่อเหตุการณ์ เหตุการณ์ดังกล่าวมักเกิดขึ้นได้กับภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงอยู่เสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือจึงเกิดจากการมีปฏิกิริยาทันด่วน ซึ่งไม่มีเวลาที่จะคิดอะไรให้มากนักเป็นความสัมพันธ์ที่จริงจังแต่ก็มีโอกาสพูดคุยกันน้อยในระหว่างที่ช่วย

4. ความสัมพันธ์เพื่อกันและกัน (Mutual Contingency) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากปทัสถานทางสังคมที่เรียกว่า Norm of Reciprocity หรือมาตรฐานที่ว่าด้วยการตอบสนองคุณต่อกันและกัน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เหตุการณ์ที่เกิดพฤติกรรมเช่นนี้ อาจจะเป็นภาวะสงคราม น้ำท่วม โดยที่ผู้คนช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบ่งปันอาทรกัน

5. ความคาดหวังตามปทัสถานทางสังคม (Normative Expectation) ปทัสถานทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของผู้รับและผู้ให้นั้นมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางสังคมมีความเข้ากับความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนเชิงเสมอภาค (Asymmetrical Exchanges) จึงทำให้พึ่งกันข้างเดียว ซึ่งตรงกันข้ามกับปทัสถานทางสังคมที่มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้ต่างฝ่ายต่างพึ่งพากันได้ ความสัมพันธ์จะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังตามปทัสถานทางสังคม

6. ปทัสถานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคม (Norm of Social Responsibility) ปทัสถานนี้ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลจะต้องช่วยเหลือคนที่ต้องมาพึ่งพา ความรู้สึกรับผิดชอบนี้ขึ้นอยู่กับผู้ให้คิดว่าผู้รับมีความจำเป็นเท่าใด และในภาวะให้ความช่วยเหลือนั้นถ้าหากผู้ให้มีความรู้สึกว่าผู้รับมีความลำบากเพราะทำตนเอง เช่น ไปใช้เงินไม่ถูกต้อง คือโทษเจ้าตัว ผู้ให้ก็รู้สึกอยากช่วยน้อยลงแต่ถ้าความลำบากเกิดจากตัวแปรด้านนอกหรือเป็นเหตุสุดวิสัยจนต้องโทษเหตุการณ์ข้างนอก ผู้ช่วยเหลือก็มีความยินดีช่วยมากขึ้น

7. ปทัสถานส่วนตัว (Personal Norm) ความเชื่อตามปทัสถานสังคมนั้นได้รับการเรียนรู้มาโดยกระบวนการสังคมประกิตหรือกระบวนการอบรมสั่งสอนแต่ว่าแต่ละคนจะซึมซับไม่เท่าเทียมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. ปทัสถานเกี่ยวกับการสนองตอบ (Norm of Reciprocity) ปทัสถานเกี่ยวกับการสนองตอบต่อกันนั้น บ่งบอกไว้ว่าจะต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการใช้หนี้บุญคุณต่อกันและกัน ปทัสถานทั่วไปของการช่วยเหลือคือคนเราจะต้องช่วยเหลือคนที่เคยช่วยเราและจะไม่ทำร้ายคนที่เคยช่วยเหลือเรา นอกจากนี้ยังมีการให้น้ำหนักต่อผู้ช่วยเหลือที่มีกำลังน้อยเพราะว่าถ้าเขามีกำลังทรัพย์สินและกายหรือปัญญาน้อยแต่ก็ยังอุตส่าห์ช่วยเหลือถือว่ามาจากความตั้งใจจริงจึงเป็นความดีที่ต้องตอบแทนมาก ทั้งนี้การให้ดังกล่าวเรียกว่า perceived effort หรือความพยายามที่จะได้รับการรับรู้

9. ปทัสถานความเชื่อ (Normative Beliefs) ความเชื่อตามปทัสถานทางสังคมนั้นมาจากกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) หรือกระบวนการอบรมสั่งสอนโดยที่ทำให้คนซึมซับความเชื่อและค่านิยมตามมาตรฐานสังคมเข้าไปในใจ นอกจากนี้คนเรายังได้ความเชื่อและค่านิยมมาจากการเห็นตัวอย่างในสนามสังคม (Social Field) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ที่ดีหรือความคุ้นเคยกันเป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้ให้การช่วยเหลือจะช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์ นอกจากนี้ท่าทีที่แสดงออกต่อกันก็เป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดหรือไม่เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือได้

เงื่อนไขที่ไม่อำนวยให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือ

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 303-304) ได้อธิบายถึงเงื่อนไขที่ไม่อำนวยให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือซึ่งมีหลายปัจจัยที่สกัดกั้นไม่ให้บุคคลตัดสินใจแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่น แต่ที่สำคัญคือปัจจัย 2 ประการได้แก่ การปัดความรับผิดชอบกับการเสียหน้า

1. การปัดความรับผิดชอบ ถ้าคุณเป็นคนงานคนหนึ่งที่ทำงานบริษัทและเข้าทำงานในช่วยกะดึกซึ่งมีผู้ร่วมงานเพียงไม่กี่คน เมื่อคุณเดินผ่านเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งที่กำลังทำงานอยู่คนเดียวไปได้สัก 2-3 นาที คุณได้ยินเสียงเขาร้องด้วยความเจ็บปวดเสียงดัง คุณคงรีบวิ่งเข้าไปช่วยทันทีเพราะแถวนั้นไม่มีใครอยู่นอกจากคุณ กรณีเดียวกันถ้าเป็นกลางวันที่มีคนงานพลุกพล่าน คุณจะวิ่งเข้าไปช่วยเหมือนที่คุณทำงานตอนกลางคืนหรือเปล่า คำตอบที่ได้จากการทดลองจากนักจิตวิทยาก็คือคุณจะไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่อยู่ในอันตรายถ้าหากในสถานการณ์นั้นมีคนอยู่หลายคน ยิ่งหลายคนมากเท่าไรก็ยิ่งไม่ช่วยมากขึ้นเท่านั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ความกลัวที่จะเสียหน้า กลัวหน้าแตก คนบางคนอาจไม่ยอมช่วยเหลือใคร แม้จะอยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินก็ตาม ทั้งนี้เพราะเกรงว่าเมื่อให้ความช่วยเหลือไปแล้วดีไม่ดีจะกลายเป็นตัวตลกเพราะความเปิ่นก็ได้ อนึ่งก่อนที่คนเราจะให้ความช่วยเหลือกับใครได้นั้น คนเราจะคิดถึงความสามารถของตนเองก่อนว่าตนเองมีความสามารถเพียงใดที่จะช่วยเหลือเขาหรือไม่ เพราะการช่วยเหลือคนอื่นโดยที่ตนเองไม่มีความสามารถเพียงพอ นอกจากจะทำให้เกิดอันตรายแก่ตนเองแล้วยังทำให้ตนเองกลายเป็นคนโง่ในสายตาของคนอื่นด้วยเงื่อนไขที่ไม่อำนวยให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า การปัดความรับผิดชอบโดยไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของตนเองหรือถ้าช่วยเหลือไปก็จะกลัวหน้าแตกจึงทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงในการให้การช่วยเหลือ

แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือ

เติมศักด์ คทวณิช (2549: 327) ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือไว้ดังนี้

1. การให้ตัวแบบของการช่วยเหลือซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบ (Model Learning Theory) ที่ว่าถ้าผู้ที่แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือแล้วได้รับการยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลจากสังคมแล้ว บุคคลอื่นในสังคมย่อมเกิดความต้องการที่จะเลียนแบบพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือเช่นนั้นบ้างเพื่อที่จะได้รับการตอบสนองในทำนองเดียวกัน

2. การให้หลักคำสอนทางศาสนาเป็นเครื่องจูงใจ ทั้งนี้ศาสนาจะมีอิทธิพลต่อจิตใจของบุคคลสูงมากและโดยทั่วไปแต่ละศาสนาจะมีหลักคำสอนที่คล้ายคลึงกัน คือ สอนให้ช่วยเหลือกันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น เช่น ในศาสนาพุทธสอนให้พุทธศาสนิกชนมีเมตตา ให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น ดังนั้นผู้ที่เคร่งครัดต่อศาสนาจึงให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ และที่สำคัญ พฤติกรรมการช่วยเหลือทางสังคมที่เกิดจาการใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนานี้จะทำให้บุคคลให้ความช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ได้สนใจสิ่งตอบแทน

วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ (2549: 278) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมนิสัยคนให้รักการช่วยเหลือซึ่งกันและกันสามารถทำได้ดังนี้

1. การให้ตัวแบบการช่วยเหลือที่ดี โดยให้บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมการช่วยเหลือจากการสังเกตตัวแบบ ถ้าตัวแบบช่วยเหลือผู้อื่นแล้วได้รับการยกย่องก็จะเลียนแบบบ้าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การอบรมทางศีลธรรมเป็นการศึกษาคำสอนของศาสนา เช่น ศึกษาเกี่ยวกับพรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 ทำให้เกิดความเชื่อว่าการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นการทำความดี มีเมตตาและผลดีจะตอบแทนให้มีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 81-96) ได้สรุปหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ว่าเป็นหลักธรรมสำหรับครองใจคน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนอื่นไว้ เป็นเครื่องส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ชน ซึ่งสังคมใดมีการให้ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือกัน มีการพูดจากันด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานมีการประพฤติประโยชน์แก่คนอื่นและมีความดีต่อกันเสมอต้นเสมอปลาย สังคมนั้นย่อมที่จะมีความก้าวหน้าและมีความสงบสุข ซึ่งตามแนวทางด้านสังคหวัตถุ 4 นั้นมีรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

1. ทาน การแบ่งปันวัตถุสิ่งของที่ตนมีอยู่ ซึ่งเป็นของตนเองโดยชอบธรรมให้กับผู้ที่เราเห็นว่าเหมาะสมที่จะได้รับการสงเคราะห์ เพื่อที่เขาได้รับแล้วจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการแบ่งปันผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งการแบ่งปันนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุสิ่งของที่เราจะให้ เจตนาที่เราต้องการจะช่วยเหลือและบุคคลที่เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ

2. ปิยวาจา เป็นการเจราจาด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน ซึ่งดูที่เจตนาเป็นสำคัญ ซึ่งปิยวาจานั้นจะต้องประกอบด้วย การพูดความจริง เป็นคำสุภาพอ่อนโยน และเป็นคำพูดที่มีประโยชน์

3. อัตถจริยา เป็นการประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์กับผู้อื่น โดยเป็นการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และสนับสนุนส่งเสริมทางศีลธรรม เป็นการเสียสละโดยไม่เห็นแก่ตัวเอง ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความจริงใจ ซึ่งประกอบด้วย 2 ประการ คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน

4. สมานัตตตา ความเป็นผู้วางตัวอย่างเสมอต้นเสมอปลายไม่ถือตัว คือ เราอยู่ในฐานะเป็นอะไรก็วางตนให้สมกับฐานะที่ตนเองเป็น ไม่เย่อหยิ่งจองหองเกินตัว เคยปฏิบัติต่อใครเช่นใดก็ทำเช่นนั้นไม่ว่าบุคคลที่เราปฏิบัติจะตกทุกข์ได้ยากอย่างไรก็ตาม

Baumeister and Bushman (2008: 282-283) ได้อธิบายถึงแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือ ไว้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ให้การศึกษา โดยให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจโดยให้สถานการณ์ ซึ่งผู้เห็นสถานการณ์ฉุกเฉินบางคนให้การช่วยเหลือบางคนไม่ให้การช่วยเหลือ เด็กจึงต้องเข้าใจในสถานการณ์และสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

2. การจัดให้ดูตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแบบที่เกี่ยวกับการให้การช่วยเหลือและเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เมื่อเด็กเห็นตัวอย่างแล้วเด็กเกิดความสนใจในการกระทำของตัวแบบเด็กก็จะเกิดการเลียนแบบวิธีการในการช่วยเหลือการกระทำนั้นมากกกว่าเด็กที่ไม่ได้ดูตัวแบบ

3. การสอนทางด้านศีลธรรม เป็นการที่ทำให้เห็นว่าทุกคนบนโลกเป็นเพื่อนกันกับเรา สอนให้รู้จักที่จะช่วยเหลือทุกคน แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือ สรุปได้ว่า การเสริมแรงโดยการให้รางวัล การให้เด็กได้ศึกษาตัวแบบ การพูดหรือการสอนโดยนำหลักการทางศาสนาเข้ามาประยุกต์ด้วยก็จะทำให้สามารถพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือให้เกิดขึ้นได้

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Eisenberg Cameron and Tryon (1984) ซึ่งแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการปลอบโยน เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวมีการแบ่งและนิยามองค์ประกอบอย่างชัดเจน และองค์ประกอบมีความเหมาะสมกับลักษณะของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาวะทางจิต

ความหมายของสุขภาวะทางจิต

สุขภาวะทางจิต มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Psychological Well-Being” โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประเวศ วะสี (2544) ได้ให้ความหมายของสุขภาวะทางจิตว่า หมายถึง ลักษณะที่ตรงกันข้ามกับความเครียด เป็นภาวะที่มีความผ่อนคลาย สบายใจ มีความปิติ

วิริยะ สว่างโชติ (2551) ได้ให้ความหมายของสุขภาวะทางจิตว่า หมายถึง จิตใจที่เป็นสุข ผ่อนคลาย ไม่เครียด คล่องแคล่ว มีความเมตตา กรุณา มีสติ มีสมาธิ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Bradburn (1969) กล่าวว่า สุขภาวะทางจิต หมายถึง สภาวะทางจิตใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือประสบการณ์ของชีวิตในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

Campbell (1976: 119 ─122) กล่าวว่า สุขภาวะทางจิต หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ การรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่บุคคลต้องการหรือปรารถนาอยากให้เป็น ซึ่งเป็นความขัดแย้งกันระหว่างการรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่บุคคลต้องการ หรือปรารถนาอยากให้เป็น อาจมองในแง่ความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจก็ได้ หากบุคคลเกิดความพึงพอใจมาก ก็อาจเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ว่า มีสุขภาวะทางจิตดีเช่นกัน

Lawton (1983: 65) กล่าวว่าสุขภาวะทางจิต หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในใจ และมองสภาพแวดล้อมในแง่ดี

Ryff and Keyes (1995) กล่าวว่า สุขภาวะทางจิต หมายถึง คุณลักษณะเชิงบวกทางจิตใจที่มีลักษณะเป็นพหุมิติด้านการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุคคล

Diener (2000: 34-43) ได้ให้หมายความของสุขภาวะทางจิตว่า หมายถึง การประเมินความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละคน ซึ่งมีทั้งอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งประสบการณ์ของแต่ละคนด้วย ในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาวะจิตของคนนั้น คนเราจะรู้สึกว่ามีสุขภาวะจิตนั้น ก็ต่อเมื่อเขามีความรู้สึกพึงพอใจมากๆ และมีอารมณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจน้อย และตอนที่เขาทำกิจกรรมที่เขาสนใจหรือที่เขาชอบและรู้สึกพอใจมากๆ และเมื่อเขาพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของเขาเอง

Jung (2000: 20) ได้ให้ความหมายของสุขภาวะทางจิตว่า หมายถึง การประเมินความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละคนซึ่งมีทั้งในส่วนของอารมณ์และความคิด ซึ่งบุคคลจะรู้สึกว่าเป็นสุข

จากความหมายสุขภาวะทางจิตที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สุขภาวะทางจิต หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ ซึ่งเป็นการประเมินส่วนตัวของแต่ละคน ทั้งในส่วนของอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ ต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ของชีวิต โดยเป็นภาวะที่น่าพึงพอใจ รู้สึกว่าเป็นสุข

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ประกอบของสุขภาวะทางจิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี (2550) กล่าวถึงองค์ประกอบของสุขภาวะทางจิตว่าประกอบด้วย

1. สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี
2. มีความกระตือรือร้น ไม่เหนื่อยหน่ายท้อแท้ และหมดหวัง
3. มีอารมณ์มั่นคงและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีอารมณ์ขันพอควร ไม่เครียดเกินไป
4. มองโลกในแง่ดีเสมอ
5. มีความตั้งใจและมีสมาธิในงานที่กำลังทำอยู่
6. รู้จักตนเองและเข้าใจบุคคลอื่นได้ดี
7. มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผล
8. สามารถแสดงออกอย่างเหมาะสมเมื่อประสบความล้มเหลว
9. สามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว ถูกต้อง และไม่ผิดพลาด
10. มีความปรารถนาและยินดี เมื่อบุคคลอื่นมีความสุข ความสำเร็จ และมีความปรารถนาป้องกันผู้อื่นให้มีความปลอดภัย

ประเวศ วะสี (2552) กล่าวถึงสุขภาวะทางจิต ว่าประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ความดี เช่น เมตตากรุณา การให้อภัย
2. ความงาม เช่น ศิลปะ และสุนทรียธรรมอื่นๆ
3. ความสงบ ได้แก่ สมาธิ
4. ความมีสติ

Bradburn (1969) กล่าวว่า แต่ละคนจะรับรู้สุขภาวะทางจิตแตกต่างกัน ซึ่งสุขภาวะทางจิตดังกล่าว ประกอบด้วย

1. ความรู้สึกทางด้านบวก (Positive Affect) ได้แก่ ความพึงพอใจ ความสุข เป็นต้น
2. ความรู้สึกด้านลบ (Negative Affect) ได้แก่ ความวิตกกังวล ความทุกข์ เบื่อ ว้าเหว่ ความซึมเศร้า เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Campbell (1976: 119 ─122) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญของสุขภาวะจิต ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการทำงาน
2. การมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น
3. การมีชีวิตสมรสที่มีความรักความอบอุ่น

Lawton (1983) เสนอว่าสุขภาวะทางจิต ประกอบด้วย

1. ความรู้สึกทางลบ (Neuroticism or Negative Affect) ได้แก่ ความวิตกกังวล ความเก็บกด ความรุ่มร้อน ไม่สบายใจ เป็นต้น

2. ความรู้สึกทางบวก (Positive Affect) เป็นความรู้สึกยินดี สบายใจ เป็นการแสดงอารมณ์พึงพอใจในขณะนั้น ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาสั้นๆ

3. ความสมดุลระหว่างความปรารถนากับการได้รับการตอบสนองตามความปรารถนา (Congruence between Desire and Attained Goal) ซึ่งเป็นขั้นเบื้องต้นของความพึงพอใจในชีวิต

4. ความสุข (Happiness) เป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของ “ความเบิกบานและความยินดี” ซึ่งสะท้อนให้เห็นความรู้สึกที่คนเรารู้สึกต่อสภาพของเรื่องต่างๆ เป็นการประมวลความรู้สึกดีๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

Chamberland (1988 cited in Lowton, 1983) ได้ศึกษาถึงโครงสร้างของสุขภาวะทางจิต พบว่า สุขภาวะทางจิตมีหลายมิติด้วยกันสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิต ได้แก่

1. การจำแนกโครงสร้างทางด้านอารมณ์กับโครงสร้างทางด้านปัญญา (The Affective - Cognitive Distinction) โครงสร้างของสุขภาวะทางจิตในด้านนี้นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective) และองค์ประกอบด้านปัญญา (Cognitive) การจำแนกความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบด้านอารมณ์ และองค์ประกอบทางด้านปัญญาได้เน้นที่การประเมิน เน้นที่เรื่องความพึงพอใจในชีวิต การประเมินจึงต้องพิจารณาถึงการคิด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยใช้องค์ประกอบทางปัญญา ในขณะที่ถ้าเน้นในเรื่องประสบการณ์ชีวิตในแต่ละวัน การพิจารณาจะใช้องค์ประกอบทางอารมณ์มาก

2. การจำแนกโครงสร้างเป็นทางด้านอารมณ์ออกเป็นองค์ประกอบในด้านบวก และด้านลบ (The Positive-Negative Distinction) องค์ประกอบทางด้านบวกและด้านลบมีการศึกษาอย่างกว้างขวางและพบว่าอารมณ์ในด้านลบ มักมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรายงานตัวเอง (Self-Report) ในเรื่องการมีสุขภาพที่ไม่ดี วิตกกังวล ในขณะที่อารมณ์ทางด้านบวกจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

3. การจำแนกโครงสร้างออกเป็นองค์ประกอบด้านความถี่และความเข้ม (The Frequency-Intensity Distinction) องค์ประกอบด้านความถี่และความเข้มในที่นี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอารมณ์ โดยความถี่ของอารมณ์ทางบวกและทางลบ มีความสัมพันธ์กันไปในทางลบ ในขณะที่ความเข้มของอารมณ์ทางบวกและทางลบนั้น กลับมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก แต่กระนั้นก็ตามความเข้มทางอารมณ์กลับมีความสัมพันธ์น้อยมากกับความสุข ความพึงพอใจในชีวิต และอารมณ์โดยทั่วๆ ไป และไม่สัมพันธ์กับการวัดสุขภาวะโดยทั่วๆ ไป ตรงกันข้ามกลับมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับความวิตกกังวล และความเจ็บปวดทางกาย ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าความเข้มทางอารมณ์เป็นรูปแบบหนึ่งของตัวแปรทางอารมณ์มากกว่าที่จะเป็นอีกมิติหนึ่งของสุขภาวะทางจิต ความเข้มทางอารมณ์จึงเหมาะที่จะเป็นข้อมูลที่สัมพันธ์กับเรื่องอารมณ์มากกว่า

4. การจำแนกโครงสร้างภายในและภายนอก (The Inner ─ Outer Distinction) อารมณ์ทางลบและตัวแปรอื่นๆ เช่น ความวิตกกังวลทางสังคม (Social Anxiety) เป็นตัวแปรที่มาจากโครงสร้างภายใน ส่วนอารมณ์ทางบวกและตัวแปรอื่นๆ เช่น ความพึงพอใจในเพื่อน (Satisfaction with Friends) เป็นตัวแปรที่มาจากโครงสร้างภายนอก มิติทั้งสองนี้ได้สะท้อนถึงการตอบสนองในเรื่องสุขภาวะทางจิตภายใน (Interior) และการตอบสนองของสุขภาวะทางจิตภายนอก (Exterior)

Jung (2000) ได้แบ่งสุขภาวะทางจิตออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ความพึงพอใจในด้านรวมของชีวิต (Satisfaction with Overall Life) หมายถึงความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับตัวเองในชีวิตปัจจุบันทั่วๆ ไปต่อสภาพที่เป็นอยู่ และการรับรู้ว่าชีวิตนั้นมีความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของชีวิต (Satisfaction with Life Domains) หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเองในชีวิตปัจจุบันทั่วๆ ไปต่อสภาพที่เป็นอยู่ โดยครอบคลุมเรื่องความพึงพอใจในสุขภาพ การแต่งงาน ครอบครัว เศรษฐกิจ อาชีพ และเพื่อน

3. อาการที่แสดงออกทางกาย (Psychosomatic Symptoms) หมายถึง อาการที่สะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจหรือความกังวลที่มีต่อสุขภาพและแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิต (Wellbeing) เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง นอนไม่หลับ หัวใจเต้นผิดจังหวะ มีอาการแสบท้องจากการหลั่งกรดมากเกินไป อาการเจ็บหน้าอก รู้สึกปวดเมื่อยตามร่างกาย เป็นต้น

4. อารมณ์ทางด้านบวก (Positive Emotion) หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นสุข ที่สะท้อนให้เห็นการมองชีวิตโดยรวมว่าราบรื่นและสนุกสนาน เป็นอารมณ์ทางด้านบวกที่เป็นมุมมองโดยทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจงในบางเรื่อง

5. อารมณ์ทางด้านลบ (Negative Emotion) หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นทุกข์ที่สะท้อนให้เห็นการมองชีวิตโดยรวมในลักษณะที่หดหู่ น่าเศร้า อารมณ์ไม่ดี เช่น โกรธ กลัววิตกกังวล จะขึ้นอยู่กับมุมมองทั้งหมด ไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นความกังวลเรื่องหนึ่งเรื่องใดเฉพาะ

Ryff (1989) มีแนวคิดว่าสุขภาวะทางจิตสามารถประเมินได้จากลักษณะทางจิตด้านบวกในการดำเนินชีวิตของบุคคล ผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตจะมีพัฒนาการทางจิตค่อนข้างสมบูรณ์ มั่นใจในตนเอง พอใจกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต โดยจะประเมินสุขภาวะทางจิตจากเหตุการณ์ทั้งหมดในช่วงชีวิตที่ผ่านมา ไม่ใช่จากสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น โดยอธิบายถึงองค์ประกอบของสุขภาวะทางจิตไว้ว่า ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. การยอมรับตนเอง (Self-Acceptance) เป็นองค์ประกอบสำคัญของสุขภาพจิต เป็นลักษณะพิเศษของการบรรลุการประจักษ์แห่งตน (Self-Actualization) แสดงถึงการมีวุฒิภาวะ (Maturity) ทฤษฎีพัฒนาการตลอดชีวิต (Life Span Theories) ให้ความสำคัญกับ การยอมรับตนเองและชีวิตในอดีตของบุคคล ดังนั้นการมีทัศนคติด้านบวกเกี่ยวกับตนจึงเป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญของลักษณะทางจิตด้านบวกในการดำเนินชีวิต

ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีลักษณะ คือ มีทัศนคติด้านบวกเกี่ยวกับชีวิต เห็นคุณค่าและยอมรับลักษณะอันหลากหลายของตน ทั้งทางบวกและทางลบ มีรู้สึกดีต่อชีวิตในอดีตของตน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะ คือ รู้สึกไม่พอใจกับตนเอง รู้สึกผิดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตของตน เป็นทุกข์เกี่ยวกับลักษณะส่วนตน ปรารถนาที่จะแตกต่างจากที่เป็นอยู่

2. ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น (Positive Relations with Others) มีทฤษฎีทางจิตวิทยาหลายทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพ ความไว้วางใจต่อกัน ความสามารถในการรักเป็นองค์ประกอบหลักของสุขภาพจิต ผู้ที่บรรลุการประจักษ์แห่งตน จะมีความสามารถในการร่วมรู้สึก มีความรักสำหรับทุกคน มีความรักที่ยิ่งใหญ่ มีมิตรภาพที่ลึกซึ้ง เป็นเกณฑ์สำคัญของการมีวุฒิภาวะ ทฤษฎีพัฒนาการในวัยผู้ใหญ่ก็ให้ความสำคัญต่อการความสำเร็จในการมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น (Intimacy) และสามารถให้แนวทางและทำประโยชน์ต่อผู้อื่น (Generativity)

ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีลักษณะ คือ มีความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี น่าพึงพอใจ และไว้วางใจได้ คำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้อื่น มีความเอาใจใส่ ความรักใคร่ และความใกล้ชิดที่ไม่เปลี่ยนแปลง, รู้จักให้และมีมนุษยสัมพันธ์

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะ คือ มีความสนิทสนม และเชื่อใจผู้อื่นเพียงเล็กน้อย มีความยากที่จะมีมิตรไมตรี เปิดเผย และเกี่ยวพันกับผู้อื่น แยกตัวและท้อแท้สิ้นหวังในความสัมพันธ์ ไม่ต้องการที่จะประนีประนอม หรืออดทนเพื่อจะคงสัมพันธภาพไว้

3. ความเป็นอิสระ (Autonomy) คือ การตัดสินใจและเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตน (Self-Determination) มีความเป็นอิสระ และกำกับตนเองจากภายใน ผู้ที่บรรลุการประจักษ์แห่งตนจะมีความเป็นตัวของตัวเอง จะมีการประเมินตนเองจากภายในด้วยมาตรฐานของตนเอง ในขณะที่ผู้ที่ยังไม่ได้เป็นบุคคลที่มีชีวิตที่เต็มจะกังวลว่าตนจะไม่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ผู้ที่พัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนได้สำเร็จจะเป็นอิสระจากระเบียบแบบแผน ไม่ถูกครอบงำด้วยความกลัว ความเชื่อ และกฎของคนส่วนใหญ่

ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีลักษณะ คือ มีการตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determining) และเป็นอิสระ อดทนต่อความกดดันทางสังคมในวิถีการคิดและการกระทำ พฤติกรรมถูกควบคุมจากภายในตนเอง ประเมินตนเองตามมาตรฐานของตน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะ คือ กังวลเกี่ยวกับความคาดหวังและการประเมินโดยผู้อื่น ยอมตามการตัดสินของผู้อื่นในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ทำตามความกดดันทางสังคมในวิถีการคิดและการกระทำ

4. การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Mastery) เป็นความสามารถของบุคคลในการเลือก หรือสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมรอบๆตัวให้เหมาะสมกับเงื่อนไขทางจิตใจของบุคคลนั้น การมีวุฒิภาวะจำเป็นจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกบุคคล ทฤษฎีพัฒนากรตลอดช่วงชีวิตระบุถึงการมีความสามารถในการจัดการและควบคุมสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่มีความซับซ้อน โดยกล่าวว่าเป็นความสามารถในการอยู่ในโลกของบุคคล และเปลี่ยนแปลงโลกอย่างสร้างสรรค์ การประสบความสำเร็จในชีวิตเห็นได้จากการที่บุคคลสามารถมองเห็นประโยชน์จากโอกาสต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวได้ ดังนั้นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจและสามารถที่จะจัดการสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสุขภาวะทางจิต

ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีลักษณะ คือ มีความรอบรู้และสามารถจัดการกับสิ่งแวดล้อม ควบคุมหรือดูแลกิจกรรมที่ยุ่งยากต่างๆให้ผ่านไปอย่างเรียบร้อยได้ เลือกหรือสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับความต้องการและความพอใจของตนเอง

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะ คือ รู้สึกยากที่จะจัดการเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รู้สึกว่าตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมได้ ไม่เห็นโอกาสที่มี รู้สึกไม่สามารถควบคุมสิ่งต่างๆ ภายนอกได้

5. การมีเป้าหมายในชีวิต (Purpose in Life) รวมถึงความเชื่อที่ทำให้บุคคลรู้สึกว่าชีวิตมีจุดหมายและมีคุณค่า คำจำกัดความของการมีวุฒิภาวะเน้นถึงการมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต และความรู้สึกที่ว่าบุคคลได้กำหนดทิศทางชีวิตด้วยตนเอง ทฤษฎีพัฒนาการตลอดช่วงชีวิตได้เสนอถึงความหลากหลายของการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายต่างๆ ในชีวิต เช่น การประสบความสำเร็จในการจัดการกับภาวะอารมณ์ในช่วงท้ายของชีวิต ดังนั้น บุคคลที่มีกระบวนการทำงานของจิตที่ดี จึงรู้สึกว่าชีวิตของตนมีความหมายเนื่องจากตนมีเป้าหมาย มีความตั้งใจ และรู้สึกว่าตนได้กำหนดทิศทางด้วยตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีลักษณะ คือ มีจุดหมายในชีวิตและความรู้สึกมุ่งหมาย รับรู้ได้ถึงการมีความหมายของชีวิตในอดีตและปัจจุบัน เชื่อในจุดหมายของชีวิต มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำหรับการมีชีวิตอยู่

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะ คือ ขาดความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย ไม่มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ขาดการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมาย ไม่เห็นประโยชน์หรือความหมายในชีวิตที่ผ่านมา ไม่มีความเชื่อที่ให้ความหมายหรือคุณค่าแก่ชีวิตในภายหน้า

6. การเติบโตเฉพาะบุคคล (Personal Growth) กระบวนการทำงานของจิตที่ดีไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การบรรลุถึงองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการที่บุคคลได้พัฒนาศักยภาพที่ตนมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อความเติบโตงอกงามในความเป็นมนุษย์ ความต้องการที่จะพัฒนาตนให้บรรลุถึงความจริงแท้ และเข้าถึงศักยภาพสูงสุดที่ตนเองมี เป็นองค์ประกอบหลักของการเติบโตเฉพาะบุคคล เช่น การมีทัศนคติเปิดกว้างต่อประสบการณ์ใหม่ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาตนให้เต็มศักยภาพ ความเติบโตเป็นกระบวนการตลอดชีวิต การที่บุคคลสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ แทนที่จะติดอยู่กับพัฒนาการขั้นใดขั้นหนึ่ง ทฤษฎีพัฒนาการตลอดช่วงชีวิตได้ให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และการเผชิญหน้ากับความท้าทายหรือภารกิจใหม่ๆ ที่แตกต่างออกไปตามช่วงอายุ ดังนั้นการเติบโตในตนเองอย่างต่อเนื่องและการตระหนักรู้ในตนเอง จะเป็นมิติของสุขภาวะที่มีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับความสุขตามนิยามของ Aristotle

ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีลักษณะ คือ รับรู้ได้ถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เห็นตนเองเจริญเติบโตและแผ่ขยาย เปิดรับประสบการณ์ใหม่ ตระหนักถึงความสามารถที่ซ่อนอยู่ของตน เห็นโอกาสในการปรับปรุงตนเองและพฤติกรรมตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่นำมาสู่ความรู้และประสิทธิภาพของตนเอง

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะ คือ รู้สึกว่าชีวิตซบเซา ไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตลอดเวลา รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่สนใจชีวิต รู้สึกว่าตนเองไม่สามารถพัฒนาทัศนคติหรือพฤติกรรมใหม่ๆ ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตที่ดี

Eaton (1981: 75-78 อ้างใน สเปญ อุ่นอนงค์, 2547) ได้อธิบายถึงลักษณะของผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตดี ดังนี้

1. คนที่มีอะไรๆ อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย มีความรู้สึกนึกคิดและทำอะไรๆ ได้เหมือนคนทั่วๆ ไปในสังคม แนวคิดแบบนี้เป็นการจำแนกแบบง่าย แต่ในบางสังคมที่มีคนสุขภาพจิตไม่ดี หรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอยู่มากๆเช่นสังคมที่ชอบใช้ความรุนแรง สังคมที่ใช้การฆ่าตัวตายเป็นทางแก้ปัญหา หรือสังคมที่มีการดื่มเหล้ามากๆ เราก็จะถือว่านั่นเป็นสิ่งปกติ เพราะคนส่วนใหญ่เป็นอย่างนั้น

2. คนที่มีสุขภาวะทางจิตดีคือคนที่ไม่ป่วย ไม่มีโรคทางจิตเวช แนวคิดแบบนี้ถือว่าถ้าคนๆ นั้น ไม่มีอาการหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงโรคทางจิตเวช ก็ให้นับว่าเป็นคนปกติที่มีสุขภาวะทางจิตดี สุขภาวะทางจิตดีเป็นอะไรที่มากกว่าการไม่ป่วย คนสุขภาวะทางจิตดีนั้นนอกจากจะต้องไม่ป่วยแล้วต้องมีความรู้สึกเป็นสุข สามารถทำอะไรๆ ได้เต็มที่ตามศักยภาพของตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ความรู้สึก คนที่หัวดี เรียนเก่ง ไม่ป่วย แต่อยู่กับใครหรือทำงานกับใคร ก็มีปัญหาไปหมด ไม่ถือว่าเป็นคนที่มีสุขภาวะทางจิตดี

3. คนปกติที่มีสุขภาวะทางจิตดีคือคนที่ปรับตัวได้ คนที่ปรับตัวได้ดีไม่จำเป็นจะต้องเป็นคนที่สร้างสรรค์ มีประโยชน์ต่อสังคม หรือเป็นคนดี คนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้สามารถอยู่ได้ สามารถหาความสุขใส่ตัว และหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ได้ ถือว่าเป็นคนที่มีสุขภาวะทางจิตดีตามแนวคิดนี้

4. คนที่มีสุขภาวะทางจิตดี ต้องมีความสามารถที่จะจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้ แนวคิดนี้คิดว่าคนที่มีสุขภาวะทางจิตดี ควรจะมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ด้วย ไม่ใช่เพียงแค่สามารถปรับตัวอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ได้ เช่น ถ้าถูกเพื่อนที่โรงเรียนแกล้ง คนที่มีสุขภาวะทางจิตดีตามแนวคิดว่าคนที่มีสุขภาวะจิตดีคือคนที่ต้องปรับตัวได้ ก็จะทนเอา คอยระวังตัวอย่าให้เขาแกล้งได้ แต่คนที่มีสุขภาวะทางจิตดีตามแนวคิดนี้ ควรจะสามารถหาวิธีจัดการให้เขาเลิกแกล้งหรือไม่มาแกล้งเราได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. คนที่มีสุขภาวะทางจิตดีคือคนที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง (Good Ego Strength) คนที่มีจิตใจที่เข้มแข็งจะสามารถทนความเครียดได้มาก และจะสามารถจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่า คนที่มีจิตใจที่ไม่เข้มแข็ง คนที่มีจิตใจที่ไม่เข้มแข็งนั้นถึงแม้ว่าจะยังไม่ป่วย ถึงแม้ว่าจะยังปรับตัวได้ดีอยู่ แต่ก็มีความเสี่ยง ที่จะเกิดปัญหาทางสุขภาพจิตมากกว่า คนที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิต ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Ryff (1989) ซึ่งแบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ คือ การยอมรับตนเอง ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ความเป็นอิสระ การจัดการสิ่งแวดล้อม การมีเป้าหมายในชีวิต และการเติบโตเฉพาะบุคคล เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวมีการแบ่งและนิยามองค์ประกอบอย่างชัดเจน และองค์ประกอบมีความเหมาะสมกับลักษณะของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเชิงบวก

ความหมายของความคิดเชิงบวก

ความคิดเชิงบวก มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Positive Thinking” โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายแบบ ดังนี้

ณกมล บุญชูเขตต์ทิกุล (2545) กล่าวว่า ความคิดเชิงบวก หมายถึงการคิดแบบสุขนิยม มองการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นสิ่งดี ไม่ท้อแท้ อยู่ในกระบวนทัศน์การคิดแบบโยนิโสมนสิการ (การคิดที่ทำให้เกิดการใช้ปัญญา และทำให้ปัญญาเจริญงอกงามขึ้น)

นิภา แก้วศรีงาม (2547: 76) กล่าวว่า การคิดเชิงบวก หมายถึง กระบวนการทางความคิดของบุคคล อันเกิดจากการที่คนเรานั้น มีรูปแบบการรับรู้ และการรู้คิดไปในทิศทางที่ดี มองและรับรู้สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงเป็นเหตุเป็นผล ด้วยอารมณ์ที่ผ่องใส จึงทำให้มีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ดีงาม และสร้างสรรค์ จึงเป็นพื้นฐานทำให้คนเราเกิดการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ยังเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการริเริ่มสร้างสรรค์ด้วย ซึ่งความคิดที่ดีในเชิงบวกนั้น จะทำให้ผู้คิดเกิดความรู้สึกไปในทางบวก และย่อมจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ดี ซึ่งส่งผลให้ทั้งตนเอง และสังคม คนรอบข้างมีความสุขได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2550: 59) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงบวกว่า หมายถึง วิธีที่คนเราใช้ในการมองสถานการณ์ต่างๆ และการค้นหาสิ่งดีๆ ที่มีอยู่ในสถานการณ์นั้น

สุพัตรา สุภาพ (2553: 84) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงบวกว่า หมายถึง ความคิดที่มองทุกอย่างในแง่ดี ไม่เสียกำลังใจไปเสียก่อนจะคิดทำอะไร

John (1960) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงบวกว่า หมายถึง การแสดงทักษะในการคิด การพูด การแสดงความรู้สึก และปฏิกิริยาในทางที่ดีในทุกสิ่งที่กระทำหรือผ่านเข้ามาในชีวิตประกอบด้วย การนับถือตนเอง (Self Reverence) การรู้จักตนเอง (Self Knowledge) และการควบคุมตนเอง (Self Control)

Norman (1974) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงบวกว่า เป็นการสร้างความคิดเพื่อพัฒนาตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่น เรียนรู้ที่จะเผชิญปัญหาด้วยความคิดในด้านบวก สามารถสร้างความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ดีแก่คนรอบข้างและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้

Vera (1989) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงบวกว่าเป็น ความสามารถในการชักจูงของจิตใต้สำนึกไปในทางบวก

Ventrella (2000) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงบวกว่า หมายถึง ประสิทธิภาพในตัวคนเราที่มีอยู่แต่เดิมในการสร้างสรรค์ผลลัพธ์ที่ต้องการด้วยการคิดในเชิงบวก มีความเชื่อในความเป็นไปได้ของสิ่งต่างๆ และการต่อสู้ปัญหาอย่างไม่ลดละด้วยการสร้างทางเลือกที่สร้างสรรค์

จากความหมายความคิดเชิงบวกที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเชิงบวก หมายถึง กระบวนการทางความคิดของบุคคลต่อสถานการณ์ต่างๆ ทุกสิ่งที่กระทำหรือผ่านเข้ามาในชีวิต ด้วยรูปแบบการรับรู้ และการรู้คิดไปในทิศทางที่ดี เชื่อในความเป็นไปได้ของสิ่งต่างๆ และต่อสู้ปัญหาด้วยวิธีการสร้างสรรค์

คุณลักษณะของความคิดเชิงบวก

Ventrella (2000) ได้อธิบายถึงความคิดเชิงบวกนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะ 10 ประการดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การมองโลกในแง่ดี (Optimism) หมายถึง ความเชื่อและความคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดี แม้ว่าจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก คับขันหรือท้าทายก็ตาม มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า optimus หมายถึง ดีที่สุด สิ่งที่แสดงถึงการมองโลกในแง่ดี ดังนี้

1.1 การมองเห็นประโยชน์ และโอกาสที่ดีของวิกฤตการณ์หรือความยากลำบากที่กำลังเผชิญอยู่

1.2 การคาดหวังในความสำเร็จ ความพึงพอใจหรือผลสัมฤทธิ์จากความบากบั่น

1.3 การแยกแยะความเป็นไปได้ที่ไร้ขีดจำกัดที่เรามีอยู่เพื่อสร้างสรรค์ชีวิตตามที่ปรารถนา

1.4 การเผชิญกับความท้าทายหรือรับมือกับโอกาสใหม่ๆ ด้วยความสุขุมมั่นคง

1.5 ขจัดผลจากความกลัว ความสงสัยและความวิตกกังวลทั้งจากภายในและภายนอก

1.6 ทำใจให้ผ่องแผ้วเสมอแม้อยู่ในสภาวการณ์ที่ยากลำบาก

2. ความกระตือรือร้น (Enthusiasm) หมายถึง ความสนใจ ความมีศรัทธาอย่างแรงกล้าในสิ่งต่างๆ มีพลัง เต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวา ความมีแรงปรารถนา หรือ แรงกระตุ้นส่วนตัวสูงในการกระทำสิ่งต่างๆ มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า entheos หมายถึง ได้รับแรงบันดาลใจ สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ดังนี้

2.1 การคว้าโอกาสที่เข้ามาในชีวิตในการทำให้สิ่งต่างๆเกิดขึ้น

2.2 มีความรู้สึกตื่นเต้นรอคอยวันเวลาที่รอคอยอยู่เบื้องหน้า

2.3 แสดงให้เห็นถึงพลังและการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งอยู่ในระดับสูงจนสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

2.4 พยายามมองไปข้างหน้าและยินดีรับประสบการณ์และความท้าทายใหม่ๆ

2.5 มักอาสาสมัครกระทำสิ่งใดๆ ด้วยศักยภาพในการทำงานที่มีอยู่โดยไม่ต้องรอให้ได้รับการร้องขอ

2.6 บอกเล่าถึงการทำผิดพลาดของตนเองได้อย่างเปิดเผย

2.7 แสดงให้เห็นถึงพลังและความตื่นเต้นยินดีที่มีต่อโครงการ ความคิดและโอกาสต่างๆ อย่างมีอิทธิพลต่อผู้อื่น

2.8 มีความก้าวหน้าในการค้นพบความฝัน ความสนใจและความต้องการของตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ความเชื่อ (Belief) หมายถึง ความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อผู้อื่น หรือต่อพลังอำนาจทางจิตวิญญาณที่สูงกว่า ซึ่งคอยให้การสนับสนุน การชี้แนะแนวทาง ให้บุคคลกระทำสิ่งต่างๆตามที่ตนเองต้องการ มีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษโบราณว่า galeafa แปลว่าความเชื่อมั่นว่าสิ่งต่างๆมีจริง ในบรรดาคุณลักษณะทั้งหมด ความเชื่ออาจจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด เพราะการกระทำทุกอย่างของคนเรามักเริ่มต้นที่ความเชื่อ

3.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จในธุรกิจหรือเรื่องชีวิตส่วนตัวขึ้นอยู่กับการมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีพลังอำนาจลึกๆอยู่ภายในที่สามารถดึงออกมาใช้ได้ ความสงสัยไม่แน่ใจตนเองสร้างความเสื่อมให้องค์การได้ เพราะมันอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ผิดศีลธรรม สร้างความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจ สกัดกั้นไม่ให้คนมีเป้าหมายและไม่อาจบรรลุในเป้าหมายที่วางไว้ เป็นตัวกีดขวางคุณลักษณะอื่นๆ เช่น ความมั่นใจ ความมุ่งมั่น ความกล้าหาญ เป็นต้น

3.2 ความเชื่อมั่นในผู้อื่น ในที่ทำงานเรามักต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้อื่นเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วง แต่หากในบางครั้งที่เราขาดความเชื่อมั่นในตัวผู้ร่วมงานก็อาจกลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไปไม่ถึงเป้าหมายที่ต้องการ อาการโดยทั่วไปของความไม่เชื่อมั่น ได้แก่ การชอบเก็บข้อมูลไว้กับตนเอง การชอบทำงานอย่างลับๆไม่ให้ใครล่วงรู้ การไม่แบ่งปันความคิดกับผู้อื่น และการที่ไม่ยอมมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ถ้าหากเรามีความเชื่อมั่นและศรัทธาในผู้อื่นและความสามารถของเขาก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เราเป็นอิสระ สามารถก้าวไปหยิบจับแผนงานใหม่ๆที่ตื่นเต้นท้าทายหรือเป็นงานที่สำคัญกว่าเดิมได้

3.3 ความเชื่อในพลังอำนาจทางจิตวิญญาณที่สูงกว่า เช่น ความเชื่อในเรื่องของการประกอบกรรมดีในการดำเนินธุรกิจโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ย่อมส่งผลกรรมที่ดีเป็นพลังช่วยให้ธุรกิจของตนเองประสบผลสำเร็จได้ เป็นต้น

4. ความยึดมั่นในคุณธรรม (Integrity) หมายถึง การกระทำด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจต่อผู้อื่นอย่างซื่อสัตย์ เปิดเผย ตรงไปตรงมา ยุติธรรมและไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น ความยึดมั่นในคุณธรรมทำหน้าที่เหมือนสมอเรือที่ตรึงเราไว้ก่อนที่จะกระทำการใดๆ รวมไปถึงในระหว่างที่กระทำการนั้นๆด้วย มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า integer แปลว่า ทั้งหมดทั้งสิ้น และสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความยึดมั่นในคุณธรรม ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.1 การไม่แสดงความคิดเห็นที่สื่อให้เห็นถึงความขัดแย้งหรือความสับสนต่อผู้อื่น

4.2 ใช้ศีลธรรม จริยธรรมและกฎเกณฑ์ต่างๆมาเป็นเครื่องนำทางการกระทำของตนเอง

4.3 ตระหนักถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขสำหรับตนเอง

4.4 ตระหนักถึงความอุตสาหะของผู้อื่นและให้ความยกย่องนับถือเขา

4.5 พยายามที่จะสร้างสรรค์ผลลัพธ์แบบได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายร่วมกันกับผู้อื่น

4.6 ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าจะมีวิธีที่ง่ายกว่าก็ตาม

5. ความกล้าหาญ (Courage) หมายถึง ความมีกำลังใจและเต็มใจในการลองเสี่ยงและเอาชนะความกลัว แม้ผลลัพธ์ที่ได้อาจจะไม่แน่นอน ความกล้าหาญเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคล เป็นสภาวะทางความคิดหรือจิตใจในการเผชิญหน้ากับอันตรายหรือความเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดด้วยความสุขุม กล้าหาญ และเด็ดเดี่ยว มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า cor หมายถึง หัวใจ สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลมีความกล้าหาญ ดังนี้

5.1 การที่บุคคลกล้าที่จะทำสิ่งต่างๆหรือรับผิดชอบเป้าหมายที่เอาชนะได้ยาก

5.2 การที่บุคคลควบคุมอารมณ์ได้สม่ำเสมอในยามที่เผชิญหน้ากับอันตรายหรือวิกฤตการณ์

5.3 การเปิดเผยความคิดต่อประเด็นที่กำลังมีการวิพากษ์วิจารณ์

5.4 การไม่เพิกเฉยต่อความไม่ยุติธรรมถึงแม้ความไม่ยุติธรรมนั้นจะเป็นที่ยอมรับในสังคม

5.5 ความกล้าเสี่ยงแม้จะไม่แน่ใจในผลลัพธ์ที่ได้

5.6 ความยึดมั่นในความเชื่อส่วนตัวในการเผชิญหน้ากับความกดดันอันใหญ่หลวง

6. ความมั่นใจ (Confidence) หมายถึง ความเชื่อมั่นในความสามารถ สมรรถภาพ และศักยภาพของตนเอง ไม่พึ่งพาผู้อื่นและมีความเข้มแข็งในการกระทำสิ่งต่างๆ มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า confidere หมายถึง การเชื่อมั่นในบางสิ่งบางอย่าง หรือในคนบางคนซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในธุรกิจหรือที่ทำงานและเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจน สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นใจของบุคคล ดังนี้

6.1 การไม่ปล่อยให้ความผิดหรือความล้มเหลวมาบั่นทอนทำลายบุคลิกภาพของตนเอง

6.2 ไม่กลัวการถูกประเมินจากความคาดหวังของผู้อื่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6.3 กระทำการสิ่งต่างๆอย่างเด็ดเดี่ยวและทุ่มเทแรงกายแรงใจทั้งหมดที่มีในการมุ่งค้นหาสิ่งที่ปรารถนา

6.4 เชื่อว่าตนเองมีความรู้ สัญชาตญาณ ความสามารถและทักษะในการทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยตนเอง

7. ความมุ่งมั่น (Determination) หมายถึง การมุ่งดำเนินให้สำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สิ่งที่ต้องการ หรือสิ่งที่ต้องกระทำในชีวิตอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย หรือหมายถึง การมีจุดมุ่งหมายในการกระทำสิ่งต่างๆมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า determinare ซึ่งหมายถึง การหาข้อยุติที่แน่ชัด สิ่งที่แสดงออกให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ดังนี้

7.1 การหาหนทางที่จะเดินอ้อมสิ่งกีดขวาง ซึ่งสกัดกั้นหรือหน่วงเหนี่ยวความมานะพยายามของบุคคล

7.2 การเตรียมแผนการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือทำโครงการใดๆ ให้เสร็จสมบูรณ์

7.3 มุ่งมั่นทำในสิ่งที่ได้เริ่มต้นไว้ให้เสร็จถึงแม้ว่าเวลาและทรัพยากรต่างๆ จะหมดลงแล้ว

7.4 ปฏิเสธที่จะยอมรับความพ่ายแพ้หรือความไร้สมรรถภาพในการรับมือกับความท้าทายหรือความยากลำบาก

7.5 ไม่หวังพึ่งความช่วยเหลือจากผู้อื่น

7.6 กระตุ้นเตือนตนเองอยู่เสมอในการกระทำสิ่งต่างๆ

8. ความอดทน (Patience) หมายถึง ความเต็มใจ มีขันติในการรอคอยโอกาส ความพร้อมหรือรอคอยผลลัพธ์จากการกระทำของตนเองหรือของผู้อื่น มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า pati หมายถึงทนทุกข์ในทางจิตใจเมื่อต้องรอคอยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งที่แสดงออกให้เห็นถึงความอดทน ดังนี้

8.1 ดำรงสติมั่นเมื่อรอคอยที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์

8.2 รอคอยอย่างเยือกเย็นให้เหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้นหรือให้สิ่งต่างๆเปิดเผยตนเองออกมา

8.3 ใช้ช่วงเวลาแห่งการรอคอยให้เป็นประโยชน์กับตนเอง

8.4 ไม่แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบแบบหุนหันพลันแล่นเมื่อถูกบีบบังคับให้ต้องรอคอย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8.5 ปฏิเสธที่จะยอมรับผลตอบแทนซึ่งมีค่าน้อยกว่าสิ่งที่ปรารถนาเอาไว้ เพื่อยุติการรอคอย

8.6 เปิดโอกาสให้สถานการณ์ และสัมพันธภาพต่างๆทั้งหลายเปิดเผยตนเองออกมาตามธรรมชาติระหว่างช่วงเวลาการรอคอย

8.7 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้บรรลุเป้าหมายของเขาตามช่วงเวลาที่เหมาะสมของเขาเอง และยินดีที่จะรอคอยให้โอกาสของตนเองมาถึงตามเวลาที่เหมาะสมเช่นกัน

9. ความสุขุม (Calmness) หมายถึง การดำรงไว้ซึ่งความเยือกเย็น ใฝ่หาความพอเหมาะพอควรในการโต้ตอบกับความยากลำบาก ความท้าทายหรือวิกฤตการณ์ต่างๆ การใช้เวลาในการโต้ตอบและการคิด มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า kauma หมายถึง ความร้อน ตัวอย่างโดยนัยที่เชื่อมโยงถึงความสุขุมคือ ผู้คนที่อาศัยอยู่ในสถานที่ที่มีแสงแดดแผดจ้ามีความอบอุ่นตลอดทั้งปีจะเป็นผู้ที่มีชีวิตผ่อนคลายสุขสบายไร้กังวล สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสุขุมของบุคคล ดังนี้

9.1 การหยุดคิดก่อนลงมือกระทำเสมอ

9.2 สร้างความสมดุลระหว่างความต้องการในการทำงานกับการเอาใจใส่ต่อความต้องการของร่างกาย อารมณ์และจิตใจ

9.3 รักษาอารมณ์ที่ผ่อนคลายไว้เสมอ

9.4 ไม่วิตกหมกมุ่นกับประเด็นปัญหาใดปัญหาหนึ่งมากเกินไป

9.5 ควบคุมอารมณ์

10. การสำรวมความตั้งใจ (Focus) หมายถึง การเอาใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กระทำ ทำให้บรรลุเป้าหมายตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า focus ซึ่งหมายถึง เตาไฟหรือที่ที่กระแสความร้อนไหลมารวมกัน เกิดจากส่วนลึกภายในกายของคนเราทุกคน สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการสำรวมความตั้งใจ ดังนี้

10.1 การมีทัศนะที่ชัดเจนในสิ่งที่ต้องการจะประสบความสำเร็จ

10.2 ไม่ปล่อยให้ผู้อื่นหรือสถานการณ์มาบั่นทอนกำลังใจหรือเข้ามามีอิทธิพลกับทัศนะของตัวเรา

10.3 ใช้เวลาในการวางแผนและจัดลำดับก่อนหลังของการกระทำ

10.4 คิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการบรรลุเป้าหมายของการกระทำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10.5 ควบคุมกำลังกายหรือสุขภาพของร่างกายให้แข็งแรงเพื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ

10.6 มุ่งมั่นในการที่จะฝ่าฟันความยากลำบากซึ่งจะช่วยสนับสนุนพัฒนาการของตนเองและอาชีพการงาน

Massie (2002) กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดเชิงบวกไว้ ดังนี้

1. การมองโลกในแง่ดี
2. การมีความกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่างๆ
3. การยึดถือหลักคุณธรรม และความซื่อสัตย์
4. การตัดสินใจที่แน่วแน่ และมีความยืดหยุ่นสูง
5. การมีความอดทน รอคอยในสิ่งที่หวังไว้

Lopper (2007) กล่าวถึงการคิดเชิงบวกว่า ประกอบด้วย การมองโลกในแง่ดีและเป็นประโยชน์ มีอารมณ์ที่ดีและมั่นคง มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาต่างๆให้ประสบผลสำเร็จ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเชื่อว่ามีสิ่งดีๆ ซ่อนอยู่ในอุปสรรคต่างๆ ที่พบเจอ

Khan (2008) กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดเชิงบวกไว้ ดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายเพื่อไปสู่ความสำเร็จ
2. ควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม
3. ยอมรับฟังคำแนะนำของผู้อื่น
4. เชื่อมั่นในตนเอง และให้กำลังใจตนเองในการทำสิ่งต่างๆ
5. มีเหตุผล
6. มีอารมณ์ดี มั่นคง
7. ต่อต้านการคิดในเชิงลบ
8. มีความอดทน
9. ทบทวนในสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Loyd (2008) กล่าวถึงการคิดเชิงบวกว่าประกอบด้วย การคิดดี พูดดี ทำดี การรู้จักควบคุมตนเองอย่างเหมาะสม มองโลกในแง่ดี มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและช่วยเหลือผู้อื่น ทำในสิ่งทีเป็นประโยชน์ และรู้จักให้อภัยแก่ผู้อื่น

ความสำคัญของการคิดเชิงบวก

นิภา แก้วศรีงาม (2547: 77-78) กล่าวถึงความสำคัญของความคิดเชิงบวกไว้ ดังนี้

1. ความคิดเชิงบวก จะเพิ่มคุณค่าให้แก่ชีวิตและการงาน กล่าวคือ

1.1 เกิดมีสภาวะทางอารมณ์ มีสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจ

1.2 เกิดความคิดที่จะปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 สร้างความคิดที่จะปรับเปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส

1.4 ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถที่จะหาคุณประโยชน์จากสิ่งของไร้ค่า พลังงานจากอากาศหรือกองขยะ มาประดิษฐ์และสร้างนวัตกรรมจากของเหลือใช้ต่างๆ ได้ เป็นต้น

2. เพิ่มความสุขในชีวิต และสร้างให้มีสุขภาพจิตที่ดี

2.1 สามารถปรับตัวและเผชิญความจริงได้อย่างมีเหตุผล

2.2 มีความพึงพอใจในการดำรงชีวิต เกิดความพึงพอใจในตนเอง ครอบครัว หน้าที่การงาน และในสังคมที่ตนเองเกี่ยวข้อง

2.3 มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งส่งผลทำให้บริหารจัดการกับปัญหาและอุปสรรคนั้นได้เป็นอย่างดี

2.4 ทำให้เกิดมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี สามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.5 อารมณ์ผ่องใส ผ่อนคลาย สร้างบรรยากาศและความสุขให้ตนเองและผู้อื่น

2.6 เกิดความสำเร็จในชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ของความคิดเชิงบวก

Ventrella (2000) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความคิดเชิงบวกในการทำงานว่า

1. เป็นกุญแจนำไปสู่ศักยภาพในการทำงานสูงสุดของพนักงานในองค์การ

2. เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างงานบริการที่ดี

3. ช่วยกระตุ้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับคนในองค์การ

4. ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่น่าไว้วางใจ ซื่อสัตย์ เปิดเผย

5. ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในองค์การ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การกระทำการใดๆในองค์การสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

6. ช่วยประหยัดเงินจำนวนมหาศาลที่เกิดจากการสูญเสียสมรรถภาพในการผลิตไปกับเรื่องติฉินนินทากันในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน การยึดติดกับตำแหน่ง การแสดงความไม่พอใจในการทำงานการแทรกแซงและทำลายประสิทธิภาพการทำงานของผู้อื่น ทั้งยังมีความเสียหายที่เกิดจากความไม่พึงพอใจของลูกค้าอันมีผลมาจากการประสานงานที่ไม่ดีของผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิต ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Ventrella (2000) ซึ่งแบ่งเป็น 10 องค์ประกอบ คือ การมองโลกในแง่ดี ความกระตือรือร้น ความเชื่อความยึดมั่นในคุณธรรม ความกล้าหาญ ความมั่นใจ ความมุ่งมั่น ความอดทน ความสุขุม และการสำรวมความตั้งใจ เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวมีการแบ่งและนิยามองค์ประกอบอย่างชัดเจน มีการนำไปใช้ในงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ และองค์ประกอบมีความเหมาะสมกับลักษณะของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมาจากคำในภาษาอังกฤษที่ว่า “Self -Directed Learning” โดยมีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526: 261) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง การขวนขวายที่จะศึกษาต่อด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาบังคับ เป็นการเรียนที่เกิดจากใจรักใจชอบ เพื่อความพึงพอใจที่เกิดจากกิจกรรมการเรียน เกิดจากแรงจูงใจภายในของบุคคล

สมคิด อิสระวัฒน์ (2538: 6) กล่าวว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น หมายถึง การดำเนินการที่ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในความอยากรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วทำการวางแผนศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ด้วยตนเองไปจนจบกระบวนการการเรียนรู้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2541: 12) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และการพัฒนาทักษะที่ผู้เรียนจัดการเรียนด้วยตนเอง และเป็นการเรียนรู้ในลักษณะที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนร่วมกับผู้อื่นอย่างหลากหลาย เช่น ครู ผู้สอน ผู้ให้คำแนะนำ วิทยากร และเพื่อน

Knowles (1975: 18) ได้ให้ความหมาย ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการสร้างความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การทำกิจกรรมเพื่อค้นหาความรู้ เช่น การค้นคว้าเอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ การพบปะบุคคล การเลือกและการกำหนดแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะโดยได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม

Skager (1978: 13) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการพัฒนาการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียน ตลอดจนความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติ และการประเมินผลกิจกรรมการเรียนทั้งในลักษณะที่เป็นเฉพาะบุคคล และในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนที่ร่วมมือกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Griffin (1983: 153) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตน และความสามารถในการวางแผนปฏิบัติการ และประเมินผลการเรียนรู้

Brookfield (1984: 59-71) ได้ให้ความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง มีความเป็นอิสระโดยอาศัยความช่วยเหลือจากภายนอกน้อยที่สุด

Borich (1992: 286) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นทั้งวิธีเรียนและวิธีสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้ได้ความรู้โดยผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนในระดับสูง ได้แก่ การให้เหตุผล การคิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่า การได้รู้ ได้เข้าใจ และนำไปใช้ ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ในขั้นต่ำที่เกิดได้ในการเรียนโดยทั่วไป

Hiemstra (1994: 5394-5395) กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนรับผิดชอบในด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความพยายามในการเรียนรู้ของตนเอง เป็นลักษณะซึ่งทุกคนมีอยู่ระดับหนึ่งในทุกสถานการณ์ การเรียนรู้ไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นโดยผู้เรียนแยกตัวออกจากผู้อื่น ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ และทักษะที่ได้จากการศึกษาจากสถานการณ์หนึ่งไปยังสถานการณ์อื่นได้

จากความหมายการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลแสวงหาความรู้ และพัฒนาทักษะของตนเอง โดยมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการปฏิบัติที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของตนเอง และมีการประเมินผลในการเรียนรู้

องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

สมคิด อิสระวัฒน์ (2532: 76) ได้ระบุถึงลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสรุป ได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. สมัครใจที่จะเรียนด้วยตนเอง (Voluntarity to Learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้

2. ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง (Self -Resourceful) นั่นคือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนต้องการจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการ หรือจำเป็นต้องใช้ มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (Manager of Change) ผู้เรียนต้องมีความตระหนักในความสามารถของตนเองว่าตัดสินใจได้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี

3. ผู้เรียนต้องรู้ “วิธีการที่จะเรียน” (Know How to Learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

Guglielmino (1977) พบว่า ลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเปิดโอกาสในการเรียนรู้ (Openness to Learning Opportunities) หมายถึง การให้ความสนใจในการเรียนรู้ มีความคิดริเริ่ม รักในการเรียนรู้และต้องการที่จะได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทราบถึงแหล่งให้ความรู้ต่างๆ มีใจกว้าง ยอมรับฟังคำติชม มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

2. การรับรู้ตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self Concept as an Effective Learner) หมายถึง มีความมั่นใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดเวลาในการเรียนรู้ได้ มีระเบียบวินัยต่อตนเอง ทราบว่าตนเองต้องการเรียนรู้เรื่องอะไร และทราบถึงแหล่งให้ความรู้นั้นๆ มีความกระตือรือร้น

3. การริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and Independence in Learning) หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาคำตอบ มีความปรารถนาในการเรียนรู้อยู่เสมอ ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะทำงานตามลำพังได้ดี มีความรักในการเรียนรู้ มีทักษะในการอ่านทำความเข้าใจ มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่างๆ มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน และมีความคิดริเริ่มใหม่ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (Informed Acceptance of Responsibility for One's Own Learning) หมายถึง ยอมรับความสามารถด้านสติปัญญาของตนเอง ยินดีต่อการศึกษาในเรื่องที่ยากๆ ในขอบเขตที่จนสนใจ มีความเชื่อในจุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นผู้เรียนที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และมีความสามารถในการประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง

5. ความรักในการเรียนรู้ (Love of Learning) หมายถึง ชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการเรียนรู้ มีความสนุกสนานกับการแสวงหาความรู้

6. ความสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถคิดค้นหาวิธีแปลกๆ ใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา และสามารถคิดแนวทางการเรียนรู้ได้หลายวิธี

7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation to the Future) หมายถึง เข้าใจตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มองอนาคตในทางบวก และมองปัญหาว่าเป็นสิ่งท้าทายไม่ใช่สัญญาณให้หยุดกระทำ

8. ความสามารถในการใช้ทักษะการหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to Use Basic Study Skills and Problem-Solving Skills) หมายถึง มีทักษะพื้นฐานในการศึกษา ได้แก่ ทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน มีความสุขกับการแก้ปัญหา คิดเสมอว่าปัญหาเป็นสิ่งท้าทาย สนุกกับการตอบคำถาม

Skager (1978: 24-25) ได้อธิบายลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นผู้ยอมรับตนเอง (Self -Acceptance) หมายถึง มีทัศนคติต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียน

2. มีความสามารถในการวางแผนการเรียน (Planfulness) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 สามารถวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง
2.2 วางจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับตนเอง ให้สอดคล้องกับความต้องการที่ตั้งไว้
2.3 มีความสามารถในการวางกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในตัวเอง จะสามารถเรียนรู้โดยปราศจากสิ่งที่ควบคุมภายนอก เช่น รางวัล การถูกตำหนิ ถูกลงโทษ หรือเรียนเพื่อต้องการวุฒิบัตรหรือตำแหน่ง

4. มีการประเมินผลตนเอง (Internalized Evaluation) สามารถที่จะประเมินตนเองได้ว่าจะเรียนได้ดีแค่ไหน โดยอาจขอให้ผู้อื่นประเมินการเรียนรู้ของตนเองก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะยอมรับการประเมินผลภายนอกว่าถูกต้อง ก็ต่อเมื่อผู้ประเมินมีความคิดอย่างอิสระ และการประเมินสอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นจริงอยู่ในขณะนั้น

5. การเปิดกว้างต่อประสบการณ์ (Openness to Experience) ผู้เรียนที่นำประสบการณ์เข้ามาใช้ในกิจกรรมชนิดใหม่ ๆ อาจจะสะท้อนการเรียนรู้ หรือการจัดวางเป้าหมาย โดยจะมีเหตุผลหรือไม่มีก็ได้ ในการที่จะเข้าไปทำกิจกรรมใหม่ ๆ ความใคร่รู้ ความอดทนต่อปัญหาที่ยังสงสัยการชอบสิ่งที่ยุ่งยากสับสน และการเรียนอย่างสนุก จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมใหม่ ๆ และทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วย

6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ มีความเต็มใจที่เปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือวิธีการเรียน และใช้ระบบการเข้าถึงปัญหา โดยใช้ทักษะการสำรวจ การลองผิดลองถูก ซึ่งไม่ได้แสดงถึงการขาดความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ความล้มเหลวจะได้รับการนำมาปรับปรุงแก้ไขมากกว่าที่จะยอมแพ้หรือยกเลิก

7. การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ผู้เรียนที่ดูแลตนเองได้ เลือกที่จะผูกพันกับรูปแบบของการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่ง ผู้เรียนสามารถจัดการกับปัญหาตามเวลาที่กำหนด โดยพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการว่า ลักษณะการเรียนแบบใดที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับได้

Costa and Kallick (2004) ได้แบ่งการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

1. การจัดการตนเอง (Self-Managing) เป็นวิธีการที่บุคคลต้องทำความชัดเจนกับผลลัพธ์ แผนกลยุทธ์ และข้อมูลที่จำเป็น ทำการทบทวนประสบการณ์ในอดีต สร้างตัวชี้นำความสำเร็จ และสร้างทางเลือกในการปฏิบัติให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 การกระตุ้นตนเอง (The Management of Impulsivity) ผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีความรอบคอบ กล่าวคือ จะเป็นบุคคลที่คิดก่อนทำ มีแนวโน้มที่จะสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ต้องการ มีการวางแผนกิจกรรม เป้าหมาย หรือจุดหมายก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติ บุคคลเหล่านี้จะมีความกระหายที่จะสร้างความชัดเจนและเข้าใจทิศทางในการทำงาน พัฒนากลยุทธ์ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา และจะไม่มีการตัดสินคุณค่าใดๆ ก่อนที่จะทำความเข้าใจแนวคิดต่างๆ มีการพิจารณาทางเลือกและผลที่จะตามมาของวิธีการต่างๆ ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ พยายามลดข้อผิดพลาดของตนเองโดยการค้นหาข่าวสาร ใช้เวลาในการเข้าใจคำตอบก่อนที่จะยอมรับคำตอบนั้น ต้องสร้างความมั่นใจให้กับตนเองว่าเข้าใจวิธีการปฏิบัติ และรับฟังความคิดเห็นอื่นๆ ด้วย

1.2 การคิดยืดหยุ่น (Thinking Flexibly) ผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเองเมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มเติม ผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะประสานองค์ความรู้และกิจกรรมที่ตนเองสะสมมาช่วยในการสร้างกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาและสามารถปฏิบัติได้อย่างยืดหยุ่น กล่าวคือ รู้ว่าสถานการณ์ใดต้องคิดแบบองค์รวมและสถานการณ์ใดที่ต้องการรายละเอียดที่ชัดเจน เป็นผู้ที่คิดค้นและค้นหาวิธีการใหม่ๆ และเป็นบุคคลที่มีอารมณ์ดี

1.3 การตั้งคำถาม (Questioning) ผู้ที่มีการแก้ไขปัญหาอย่างได้ผลต้องรู้จักว่าควรตั้งคำถามอย่างไรที่จะเติมเต็มช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองรู้แล้วและสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้ ยอมรับในสิ่งที่แตกต่างและข้อเท็จจริงของสภาพแวดล้อม และนำไปทดสอบในสถานการณ์

1.4 การประยุกต์ใช้ความรู้เดิม (Applying Past Knowledge) เมื่อประสบการณ์ปัญหาใหม่ที่ทำให้ตนเองรู้สึกสับสน ผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะสร้างภาพในการแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์เดิมของตนเอง จะทำการอธิบายวิธีการที่จะใช้แก้ไขปัญหาโดยอ้างอิงจากประสบการณ์เดิม ซึ่งจะใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมเป็นแหล่งข้อมูลในการสนับสนุนในการอธิบายหรือเป็นวิธีการในการแก้ไขสิ่งที่ท้าทายใหม่ๆ นอกจากนี้ยังสามารถดึงเอาประสบการณ์หนึ่งมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่แปลกใหม่ได้ทันที

1.5 การรวบรวมข้อมูล (Gathering Data) ผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะรู้ข้อมูลทั้งหมดจากสภาพแวดล้อม โดยการสังเกตหรือการกระทำใดๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ผู้ที่เปิดรับข้อมูลได้ในทุกๆทางจะเป็นคนที่เปิดเผย ว่องไว และซึมซับข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้ง่ายกว่าคนที่ขาดเส้นทางการหาข้อมูล หลีกหนีข้อผิดพลาด และหลงลืมในการกระตุ้นตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.6 การมีจินตนาการ การสร้างนวัตกรรม และการสร้างสรรค์ (Imagining, Innovating, and Creating) มนุษย์นั้นมีศักยภาพในการสร้างสิ่งแปลกใหม่ ถ้าหากศักยภาพนั้นได้รับการพัฒนา คนที่มีความสร้างสรรค์จะพยายามคิดแก้ไขที่แตกต่างออกไป สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้จากมุมมองอื่นๆ มีแนวโน้มที่จะสร้างโครงการของคนเองในกฎเกณฑ์ที่แตกต่างโดยเริ่มจากวิสัยทัศน์ และมองกลับมายังงานที่ทำ มีจินตนาการในสิ่งที่ตนเองต้องพิจารณา คนที่มีความสร้างสรรค์จะชอบเสี่ยงและพยายามทำลายขอบเขตข้อจำกัดของตนเองบ่อยๆ เป็นผู้มีแรงจูงใจภายในสูงกว่าแรงจูงใจภายนอก การทำงานเกิดจากความท้าทายมากกว่าต้องการรางวัล ผู้ที่มีความสร้างสรรค์จะเปิดรับวิกฤต ความเห็นจากผู้อื่นและข้อมูลย้อนกลับ เพื่อใช้ในการตัดสินและปรับปรุงเทคนิคของตนเอง

2. การตรวจสอบตนเอง (Self-Monitoring) เป็นการสร้างกลยุทธ์การคิดขั้นสูงเพื่อเตรียมพร้อมการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินการ และตรวจสอบตัวชี้นำความสำเร็จที่กำหนดไว้ว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ และเพื่อช่วยในกระบวนการตัดสินใจของการปรังปรุงแผนการ

2.1 การตระหนักถึงความคิดของตนเอง (Awareness of Our Own Thinking (Metacognition) เป็นความสามารถว่าคนเองรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไร และรู้ว่าตนเองไม่รู้เกี่ยวกับเรื่องอะไร เป็นความสามารถที่ทำให้บุคคลสามารถวางเป็นกลยุทธ์ในการสร้างสารสนเทศที่ต้องการ รู้ว่าตนเองอยู่ตรงจุดไหน ใช้กลยุทธ์ใดระหว่างที่กำลังแก้ไขปัญหาอยู่ สะท้อนให้เห็นและประเมินสิ่งที่ตนเองคิด องค์ประกอบที่สำคัญในการตระหนักถึงความคิดของตนเองคือ การพัฒนาการวางแผนในการดำเนินการ รักษาแผนที่วางไว้ในใจตลอดเวลาในทุกระยะเวลาการทำงาน แล้วสะท้อนกลับและประเมินแผนที่วางไว้เมื่อทำงานเสร็จ การวางแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับปฏิบัติงานจะช่วยนำทางในการดำเนินงานอย่างเป็นไปตามหลักเหตุและผลของแผนที่วางไว้ด้วยความตระหนักในทุกระยะของการทำกิจกรรม การกระทำอย่างนี้จะช่วยสร้างการติดสินใจในเชิงเปรียบเทียบ ประเมินความพร้อมสำหรับงานที่แตกต่างอื่นๆ และสามารถติดตามสิ่งที่ตนเองได้กระทำไป ทั้งการรับรู้ การตัดสินใจและพฤติกรรม บุคคลที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะทำงานอย่างมีแผน มีการสะท้อนกลับงานของตนเอง และทำการประเมินคุณภาพของความคิดและกลยุทธ์ของตนเอง ความตระหนักดังกล่าวจะเป็นหนทางในการเพิ่มความตระหนักในการทำงาน และผลกระทบของการทำงานที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีการตั้งคำถามจากภายในเกี่ยวกับการค้นหาสารสนเทศและความหมาย พัฒนาแผนที่ความคิดของตนเองหรือวางแผนในการทำงาน ซักซ้อมการปฏิบัติจริง ติดตามการปฏิบัติตามแผน ตระหนักถึงความต้องการในการเปลี่ยนแปลงเมื่อแผนที่วางไว้ไม่สอดคล้องกับความคาดหวัง มีการมองย้อมกลับไปที่แผนเริ่มต้นเมื่อการทำงานสิ้นสุด เพื่อใช้ในการประเมินตนเอง และมีแนวคิดในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2 ความเพียร (Persisting) บุคคลที่ประสบความสำเร็จจะทำงานจนเสร็จสิ้น ไม่ล้มเลิกการทำงานง่ายๆ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และพัฒนาระบบ โครงสร้าง และกลยุทธ์ในการจัดการกับปัญหา มีการเตรียมและสะสมกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา รวบรวมหลักฐานที่จะนำไปสู่การวางกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา และหากกลยุทธ์ใช้ไม่ได้ก็จะแสวงหาหนทางที่จะกลับไปสู่จุดเดิมและตั้งต้นในการหาวิธีการอื่นๆ รวมทั้งจดจำว่ากลยุทธ์ใดใช้ได้หรือไม่ มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับ วิธีการเริ่มต้น กระบวนการที่จะปฏิบัติ และข้อมูลที่ต้องการรวบรวม เพราะจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างกระบวนการแก้ไขปัญหาอยู่ตลอดเวลา จึงรับมือกับสถานการณ์ที่คลุมเครือได้

2.3 การตรวจสอบอย่างชัดเจนและละเอียด (Monitoring Clarity and Accuracy) บุคคลที่มีค่านิยมความถูกต้องและมีความละเอียดจะใช้เวลาในการตรวจสอบผลผลิตของตนเอง ทบทวนกฎที่ตนเองยึดถืออยู่ ตรวจสอบโมเดลและวิสัยทัศน์ที่ตนเองดำเนินตาม และตรวจสอบเกณฑ์ที่ตนเองใช้เพื่อยืนยันความสำเร็จของผลผลิตของตนเองเมื่อเทียบกับเกณฑ์ การที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญได้นั้น ต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีที่จะรักษาวิธีการทำงานที่มีมาตรฐานสูง มีแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ในสิ่งที่ทำให้งานประสบความสำเร็จอยู่ตลอดเวลา บุคคลเหล่านี้จะมีความภูมิใจในงานของตนเองและมีความละเอียดในการใช้เวลาในการตรวจสอบงานของตนเอง

2.4 การรับฟังผู้อื่นด้วยความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ (Listening to Others with Understanding and Empathy) บุคคลที่จะประสบความสำเร็จสูงจะใช้เวลาจำนวนมากในการฟัง นักจิตวิทยาจำนวนมากเชื่อว่าบุคคลที่มีความสามารถในการฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจและเข้าใจ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างให้บุคคลเป็นผู้เฉลียวฉลาด บุคคลเหล่านี้จะเก็บรายละเอียดของบุคคลอื่นทั้งในด้านแนวคิด ความรู้สึกหรืออารมณ์ทั้งที่แสดงออกทางคำพูดและทางร่างกาย และสามารถเข้าใจมุมมองที่แตกต่างจากบุคคลอื่น

3. การเปลี่ยนแปลงตนเอง (Self-Modifying) เป็นการคิดไตร่ตรอง การประเมิน การวิเคราะห์ และการสร้างจุดมุ่งหมาย จากประสบการณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สำหรับกิจกรรม งาน และความท้าทายใหม่ๆ ในอนาคต

3.1 การคิดและการสื่อสารอย่างถูกต้องชัดเจน (Thinking and Communication with Clarity and Precision) การปรับปรุงภาษาของตนเองจะช่วยให้บุคคลสร้างแผนที่ความคิดและความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สามรถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความหลากหลายและความซับซ้อนของการใช้ภาษาจะสร้างความคิดที่มีประสิทธิผล ภาษาและความคิดมีความใกล้ชิดกันเหมือนเหรียญสองด้าน ไม่สามารถแยกออกจากันได้ ภาษาที่สับสนบ่งบอกถึงความคิดทีสับสน บุคคลที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะกระหายที่จะสื่อสารทั้งทางด้านการเขียนและการพูด ให้ความสนใจกับภาษา การจำกัดความ การใช้ชื่อ สัญลักษณ์ และอุปมาอุปมัยที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงการกล่าวเกินจริง การลดทอนเนื้อหาและการบิดเบือน จะพยายามใช้คำพูดที่เต็มไปด้วยการอธิบาย การเปรียบเปรยที่มีน้ำหนัก และมีหลักฐาน

3.2 การตอบสนองที่น่าฉงนสนเท่ห์ (Responding with Wonderment and Awe) คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคลั่งไคล้กับสิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่ คนที่มีสมรรถภาพสูงจะไม่มีเฉพาะทัศนคติที่ว่า “ฉันสามารถทำได้” แต่ยังมีเจตคติแบบ “ฉันสนุกที่จะทำ” โดยจะหาปัญหาที่สามารถแก้ไขด้วยตนเองและทำเพื่อผู้อื่น รวมทั้งจะเป็นผู้ที่มีความสนุกสนานกับการสร้างปัญหาเพื่อทำการแก้ไขด้วยตนเอง และต้องการสร้างความฉงนสนเท่ห์ให้กับผู้อื่น ตลอดจนรู้จักสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองและจะดำรงอยู่อย่างนี้ตลอดชีวิต

3.3 การเรียนรู้ตลอดเวลา (Continuous Learning) บุคคลที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีความอยากรู้อยากเห็น มีการหาหนทางที่ดีกว่าอยู่เสมอ บุคคลที่มีคุณลักษณะเช่นนี้จะมีความต้องการในการปรับปรุงตนเอง การเติบโต การเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยจะยึดเอาปัญหา สถานการณ์ และความกังวล ความขัดแย้ง และเหตุการณ์ต่างๆ เป็นโอกาสในการเรียนรู้

ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

Knowles (1975: 15-17) ได้เสนอความสำคัญในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ดังนี้

1. คนที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่าและดีกว่าคนที่เป็นเพียงผู้รับ หรือรอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น คนที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจ สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับคำสอนแต่เพียงอย่างเดียว

2. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยา และกระบวนการทางธรรมชาติมากกว่า คือ เมื่อตอนเด็ก ๆ เป็นธรรมชาติที่จะต้องพึ่งพิงผู้อื่น ต้องการผู้ปกครองปกป้อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เลี้ยงดู และตัดสินใจแทนให้ เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้นเรื่อย ๆ พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพิงผู้ปกครอง ครู และผู้อื่น การพัฒนาเป็นไปในสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเอง

3. พัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษา มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการทางวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จัดแก่บุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยเปิด และอื่น ๆ รูปแบบของการศึกษาเหล่านี้ล้วนผลักภาระรับผิดชอบไปที่ผู้เรียน ให้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นความอยู่รอดของชีวิต ในฐานะที่เป็นบุคคลและเผ่าพันธุ์มนุษย์ เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปกว่าเดิม ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ และข้อเท็จจริงเช่นนี้ เป็นเหตุผลไปสู่ความจำเป็นทางการศึกษาและการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2543) กล่าวถึงคุณค่าของบุคคลที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่า และยาวนานกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคนที่เรียนโดยการเป็นเพียงผู้รับ หรือรอการถ่ายทอดจากครู นอกจากนั้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองยังสอดคล้องกับการพัฒนาทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติ ทำให้บุคคลมีทิศทางการบรรลุนิติภาวะจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่งได้ดี เช่น จากความรับผิดชอบต่ำสู่ความรับผิดชอบสูง หรือจากความเห็นแก่ตัวสู่การช่วยเหลือคนอื่น เป็นต้น ในขณะเดียวกันการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองยังทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ๆ ทางการศึกษาที่ล้วนแต่เน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบสูงในการเรียนรู้เอง เช่น หลักสูตร ห้องเรียนแบบปิด ศูนย์การบริการวิชาการ การศึกษาอย่างเป็นอิสระ เป็นต้น และสำคัญที่การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้มนุษย์อยู่รอด เพราะมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้อยู่เสมอ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสำคัญดังนี้

1. ผู้ที่สนใจใฝ่เรียนรู้ หรือผู้ที่มีคุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีโอกาสในการรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวได้มาก สามารถก้าวทันสังคมในยุคปัจจุบันและอนาคต ซึ่งมีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การเลื่อนไหลของข้อมูลข่าวสารอย่างมากมาย และ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สามารถนำไปแก้จุดบกพร่องของการศึกษาและสร้างคนที่มีความรู้ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นด้วยตนเอง

2. คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำแนกอำนาจการเรียนรู้ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล คือเป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน โดยที่ยอมรับว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตนเองได้ เพื่อที่จะให้ตนเองสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีศักยภาพ และมีความสุข

3. บุคคลที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าคนที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น คนที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจสูง สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่า และยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับคำสอนแต่อย่างเดียว

บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ

Knowles (1975: 47) ได้สรุปบทบาทของผู้เรียนด้วยการนำตนเองไว้ดังนี้

1. การเรียนด้วยการนำตนเองควรเริ่มจากการที่ผู้เรียน มีความต้องการที่จะเรียนในสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อการพัฒนาทักษะ ความรู้ สำหรับการพัฒนาชีวิตและการงานอาชีพของตนเอง

2. การเตรียมตัวของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาและจุดประสงค์ของรายวิชาที่สอน

3. ผู้เรียนควรจัดเนื้อหาวิชาด้วยตนเอง ตามจำนวนคาบที่จัดไว้ในโครงสร้าง และกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมลงไปให้ชัดเจนว่าจะให้บรรลุผลในด้านใดบ้าง เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ แล้ว และมีความคิดเห็นหรือทัศนคติในการนำไปใช้ในชีวิตและสภาพแวดล้อมด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนการเรียน และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ ด้วยตนเองเป็นสำคัญ โดยอาจจะขอคำแนะนำช่วยเหลือจากผู้ชำนาญการหรือเพื่อน ในลักษณะของการร่วมมือกันทำงานได้เช่นกัน

5. การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองควรเป็นการประเมินผลร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน โดยครูและผู้เรียนร่วมกันตั้งเกณฑ์การประเมินร่วมกัน

ชิดชงค์ ส. นันทนาเนตร (2542: 17) ได้อธิบายถึงการที่บุคคลใด ๆ จะสามารถเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น บุคคลนั้นควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

1. สามารถกำหนดความต้องการการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
2. มีทัศนคติที่ดีต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. สามารถกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสม
4. สามารถเลือกวิธีการเรียนรู้หรือปรับใช้วิธีการเรียนรู้ใหม่ ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ
5. ความสามารถทำให้ตนเองเกิดแรงจูงใจ และการควบคุมตนเอง
6. มีความยืดหยุ่นในการกำหนดเป้าหมายการเรียนและการเลือกวิธีเรียน
7. รู้ว่าตนเองจะเรียนอย่างไร และรู้จุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง
8. มีความรู้และทักษะในการเรียนรู้

โดยสรุปบทบาทของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดวิธีการเรียน วางแผนการเรียน วิเคราะห์ เรียบเรียง และสรุปผลด้วยตนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผู้สอน ผู้เรียนควรมีแนวความคิดเป็นของตนเองและสามารถคิดได้ด้วยตนเองจะมีประโยชน์มากกว่าคอยให้ผู้อื่นบงการให้คิด หรือคิดตามแนวคิดของผู้อื่น ในที่สุดผู้เรียนจะสามารถสร้างกฎเกณฑ์ และข้อสรุปต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Costa and Kallick (2004) ซึ่งแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง เนื่องจากองค์ประกอบมีความเหมาะสมกับลักษณะของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุกานดา นิ่มทองคำ (2535) ได้ศึกษาตัวแปรเชิงจิตสังคมและเชิงพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 510 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่าเพศชาย นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาสูง และฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และการถ่ายทอดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เจตคติพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ความสามารถในการร่วมรู้สึกและค่านิยมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การถ่ายทอดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ 28.53 %

สุนทร สุทองหล่อ (2542) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 412 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ภาคปกติชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อัญชลี วิทยาพิพัฒน์ (2546) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 586 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้ออยู่ในระดับสูง นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อเฟื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาลิณี รัตนพันธ์ (2546) ได้ศึกษาสุขภาวะทางจิตของวัยรุ่นที่เสพอินเตอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จากโรงเรียนมัธยมของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน จำนวน 420 คน และที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐในระดับชั้นปีที่ 1-4 ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน 4 มหาวิทยาลัย จำนวน 448 คน รวมทั้งสิ้น 868 คน ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่เสพอินเทอร์เน็ตปกติมีสุขภาวะทาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จิตดีกว่าวัยรุ่นที่เสพติดอินเทอร์เน็ต ทั้งในภาพรวมและองค์ประกอบย่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ประภัสราภา จันทรวงศา (2548) ได้ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและความคิดเชิงบวกกับความเครียดในการเรียนของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา จำนวน 343 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา ส่วนใหญ่มีความคิดเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับสูงและปานกลาง และนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตราที่มีระดับความคิดเชิงบวกแตกต่างกันมีความเครียดในการเรียนไม่แตกต่างกัน

ปฏิมากร ศิริเตชะ (2549) ได้ศึกษา ปัจจัยทางสังคม ลักษณะทางจิต และลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อสังคมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า การเป็นตัวแบบของครูด้านสังคหวัตถุ 4 การถ่ายทอดความรู้ของครูด้านสังคหวัตถุ 4 การอบรมเลี้ยงดูตามแนวพุทธ ปรีชาอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อสังคมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อสังคมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรีชาอารมณ์เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สามารถทำนายพฤติกรรมเอื้อสังคม ซึ่งในกลุ่มนักเรียนที่มีปรีชาอารมณ์สูงกว่านักเรียนที่มีปรีชาอารมณ์ต่ำ

พสชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 360 คน จากทุกคณะ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน การรับรู้ความสามารถของตน ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย สัมพันธภาพในครอบครัว การเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้ การสนับสนุนทางการเรียนรู้ และปัจจัยด้านมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย บทบาทของอาจารย์ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สัมพันธภาพกับเพื่อน และความพร้อมของแหล่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทรัพยากรการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรวดี ทรงเที่ยง และ อนุ เจริญวงศ์ระยับ (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนคินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี จำนวน 1,186 คน ผลการศึกษาพบว่า ชั้นปี สาขาวิชา และเพศ มีปฏิสัมพันธ์ในการอธิบายความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในทุกองค์ประกอบ และนิสิตหญิงชั้นปีที่ 1 สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างจากสาขาอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในนิสิตชายพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สัจจา ประเสริฐกุล (2551) ได้ศึกษาเชิงเปรียบเทียบคุณลักษณะการคิดเชิงบวกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่มีระดับอัตมโนทัศน์และประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 382 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความคิดเชิงบวกค่อนข้างสูง นักเรียนที่มีระดับอัตมโนทัศน์ในกลุ่มสูงมีความคิดเชิงบวกสูงกว่านักเรียนที่มีระดับอัตมโนทัศน์ในกลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ และความคิดเชิงบวกมีแนวโน้มสูงขึ้นตามระดับอัตมโนทัศน์ นักเรียนที่มีประสบการณ์ชีวิตทางบวกมีความคิดเชิงบวกสูงกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ชีวิตทางลบ และความคิดเชิงบวกมีแนวโน้มสูงขึ้นตามประสบการณ์ชีวิตทางลบสู่ทางบวกอย่างชัดเจน ส่วนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเชิงบวกไม่แตกต่างกัน

Metzler (2001) ได้ศึกษาการประเมินโปรแกรมการจัดการพฤติกรรมความเข้าใจที่มีต่อการสนับสนุนพฤติกรรมทางบวก ซึ่งศึกษาจากนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 617 คน ได้มีการจัดการโดยใช้วิธีการในการปฏิบัติ โดยได้ศึกษาจากข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน พร้อมกับใช้โปรแกรมที่สนับสนุนทางด้านพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพโดยวิธีการเพิ่มแรงเสริมทางบวกให้กับนักเรียนเพื่อที่จะเพิ่มระดับพฤติกรรมทางสังคมและลดระดับของความก้าวร้าวด้านพฤติกรรมของนักเรียนลง โดยวิธีการเสริมแรงก็จะเป็นการให้รางวัล การกล่าวคำชมเชย กับนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี ซึ่งผลปรากฏว่าการใช้แรงเสริมทางบวกทางด้านพฤติกรรมเอื้อสังคมทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กลดลงและพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กมีเพิ่มมากขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Barry *et al.* (2006) ได้ศึกษาอิทธิพลของเพื่อนทางด้านแรงจูงใจและมิตรภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมซึ่งแรงจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถสร้างสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนให้เกิดขึ้นได้โดยศึกษาจากนักเรียนระดับ 9 และ 10 จำนวน 208 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเอื้อสังคมของแต่ละบุคคลสิ่งที่จะมาสนับสนุนก็คือลักษณะทางด้านอารมณ์ของเพื่อนและจำนวนครั้งในการปฏิบัติต่อเพื่อนที่มีผลระดับปานกลางเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อสังคม บุคคลแต่ละคนจะพยายามที่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีต่อสังคม เพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมกันกับเพื่อนได้เป็นอย่างดี โดยอารมณ์ที่ดีนั้นมีผลต่อแรงจูงใจในการช่วยเหลือและสร้างสัมพันธภาพที่ดีของเพื่อนให้เกิดขึ้นได้ แต่ถ้าหากอารมณ์เสียก็จะเป็นตัวขัดขวางไม่ให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือขึ้นและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนก็จะลดน้อยลง

Rene (2008) ได้ศึกษาพฤติกรรมเอื้อสังคมและพฤติกรรมต่อต้านสังคมในเด็กระยะก่อนวัยรุ่น ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ซึ่งเป็นเด็กระยะก่อนวัยรุ่นจำนวน 2,230 คน เป็นการทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อสังคมและพฤติกรรมต่อต้านสังคม โดยศึกษาจากพฤติกรรมที่เด็กมีโอกาสในการกระทำทั้งทางดีและไม่ดี ซึ่งบุคคลในครอบครัวและครูจะเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมของเด็กโดยปราศจากการควบคุม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การแสดงของคนในครอบครัวและครูมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก และแรงผลักดันที่สำคัญที่จะทำเด็กมีพฤติกรรมเอื้อสังคมหรือพฤติกรรมต่อต้านสังคมก็มาจากการแสดงออกของบุคคลในครอบครัว

Komninos (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในฐานะตัวนำของความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณและความผาสุก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านจิตวิทยาของ Fordham University จำนวน 135 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนักศึกษาอยู่ในระดับดีมาก และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ทางจิตวิญญาณ (Daily Spiritual Experience) การอยู่เหนือจิตวิญญาณ (Spiritual Transcendence) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความรู้สึกทางบวก (Positive Affect) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Anderson (2010) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันกับผู้ปกครอง ความผูกพันกับสัตว์เลี้ยง ความเอาใจใส่ และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 18-20 ปี ที่ศึกษาอยู่ Front Range Community College ใน Westminster ช่วงภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปี 2008 จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงและความเอาใจใส่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สรุปแนวคิดและทฤษฎีสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้างต้น สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการอธิบายถึงปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมยังมีค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการช่วยเหลือ การเอื้อเฟื้อ มาเป็นแนวทางเพิ่มเติม เนื่องจากมีความหมายที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน โดยสิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 294-297) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพศ และวัฒนธรรม ทำให้มีพฤติกรรมการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน Baumeister and Bushman (2008: 269-273) ได้อธิบายถึงอิทธิพลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ได้แก่ วิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำประโยชน์ โดยอธิบายเกี่ยวกับการช่วยเหลือว่าเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยดำรงเผ่าพันธุ์ของตนให้อยู่รอด แรงจูงใจ และเพศ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่เหลือนั้นยังไม่มีการนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรนำมาศึกษา ดังนั้น ปัจจัยส่วนบุคคลที่น่าจะนำมาศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี ภาคการเรียน กลุ่มคณะ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลำดับการเกิด ที่พักอาศัย และภูมิลำเนา

2. สุขภาวะทางจิต

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิต พบว่ายังไม่มีการศึกษาว่าสุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยตรง แต่ผู้วิจัยเห็นว่า การที่นิสิตมีสุขภาวะทางจิต คือมีสุขภาพจิตที่ดี ยอมรับและพึงพอใจกับตนเอง อาจส่งผลให้นิสิตพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมในด้านดีออกมา ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 295) ได้กล่าวว่า อารมณ์มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการให้การช่วยเหลือ การช่วยเหลือคนอื่นขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ให้การช่วยเหลือคนอื่นด้วย ผู้วิจัยจึงได้นำสุขภาวะทางจิตมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ความคิดเชิงบวก

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงบวก พบว่ายังไม่มีการศึกษาว่าความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยตรง แต่ผู้วิจัยเห็นว่า การที่นิสิตมีความคิดเชิงบวก นิสิตย่อมรับรู้สิ่งต่างๆ ในทิศทางที่ดี ซึ่งการรับรู้ในทิศทางที่ดีนั้นทำให้ อาจส่งผลให้นิสิตเกิดความรู้สึกดี รู้สึกมั่นใจ และกล้าแสดงพฤติกรรมที่ดีออกมา ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 303) ได้อธิบายถึงเงื่อนไขที่ไม่อำนวยให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือ คือการปัดความรับผิดชอบและการเสียหน้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำความคิดเชิงบวกมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่ายังไม่มีการศึกษาว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยตรง แต่ผู้วิจัยเห็นว่า การที่นิสิตยังอยู่ในวัยเรียนที่ย่อมให้ความสำคัญกับการเรียน หากนิสิตมีการจัดการตนเองให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียน และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น หรือการที่นิสิตมีทักษะในด้านการจัดการตนเองให้เรียนได้ดี นิสิตอาจนำทักษะนั้นๆ มาช่วยเหลือผู้อื่นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

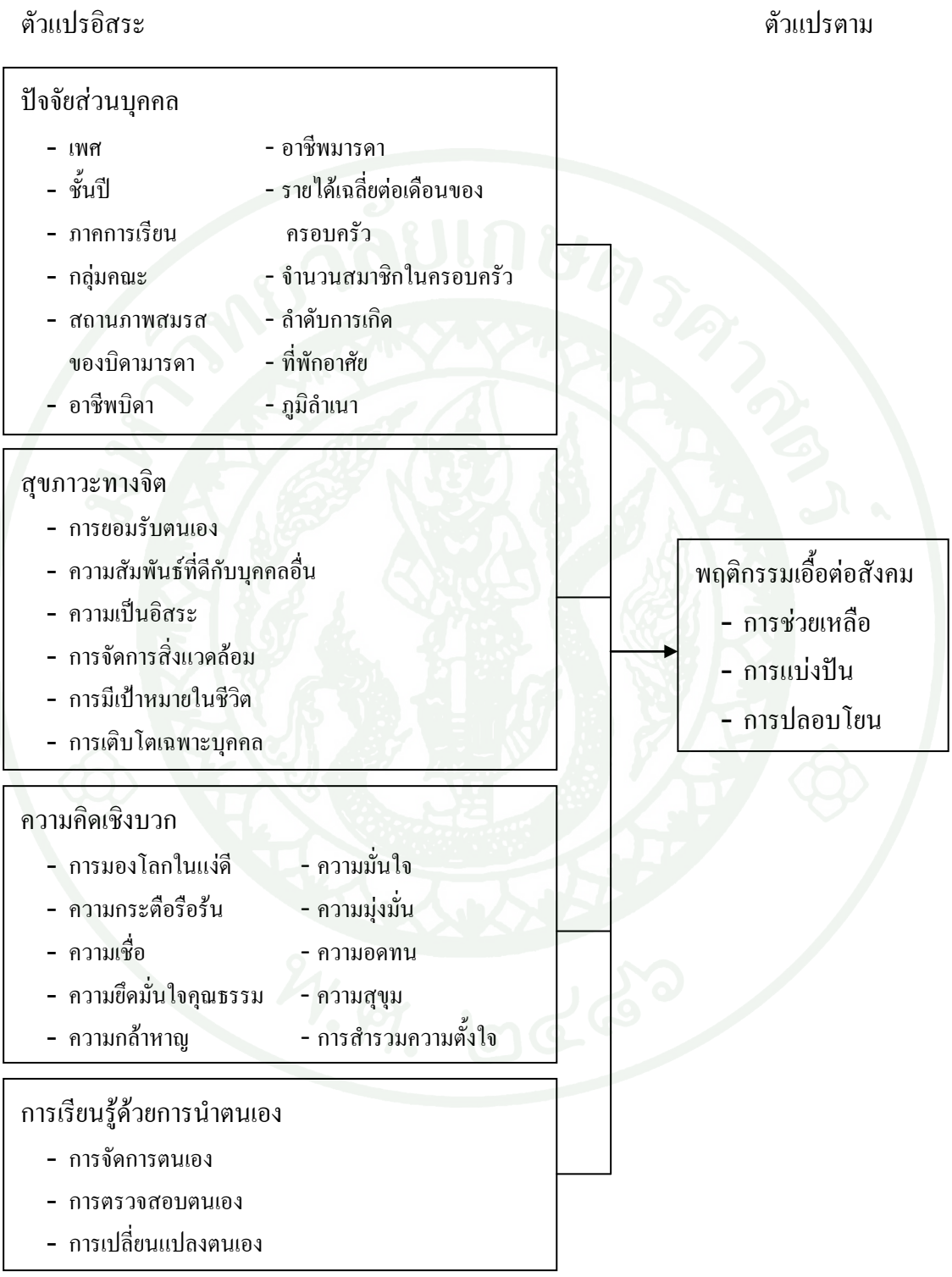

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.11 นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.12 นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 2 สุขภาวะทางจิต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเชิงบวก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

สมมติฐานที่ 4 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติและภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งสิ้น 25,680 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติ และภาคพิเศษ จำแนกตามกลุ่มคณะ 3 กลุ่มคณะ จำนวนทั้งสิ้น 610 คน โดยได้จากการคัดเลือกดังนี้

1. ทำการคิดคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 25,680 คน โดยสูตรของ Yamane (1967) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่จะยอมรับได้ว่าเพียงพอที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ N คือ จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

n คือ จำนวนของขนาดตัวอย่าง

e คือ ค่าของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (e=.04)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แทนค่า $n = \frac{25,680}{1 + 25,680\ (.04)^2}$

$= 610$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 610 คน

2. ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่มคณะและภาคการเรียน ซึ่งสามารถแสดงกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามกลุ่มคณะและภาคการเรียน

กลุ่มคณะ	ภาคการเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และ	ปกติ	7,416	176	28.8
มนุษยศาสตร์	พิเศษ	3,747	89	14.6
	รวม	11,163	265	43.4
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	ปกติ	1,880	45	7.4
	พิเศษ	314	8	1.3
	รวม	2,194	53	8.7
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	ปกติ	8,855	210	34.4
	พิเศษ	3,468	82	13.5
	รวม	12,323	292	47.9
รวมทั้งหมด		**25,680**	**610**	**100**

3. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งแบบสอบถามออกได้เป็น 5 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมข้อมูลลงในช่องว่าง จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี ภาคการเรียน กลุ่มคณะ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลำดับการเกิด ที่พักอาศัย และภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสุขภาวะทางจิต

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ryff (1995) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 54 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การยอมรับตนเอง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 8
2. ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 - 15
3. ความเป็นอิสระ จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 - 26
4. การจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 27 - 33
5. การมีเป้าหมายในชีวิต จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 34 - 42
6. การเติบโตเฉพาะบุคคล จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ ข้อ 43 - 54

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเชิงบวก

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ventrella (2000) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 90 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมองโลกในแง่ดี จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 11
2. ความกระตือรือร้น จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 12 - 21
3. ความเชื่อ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 22 - 27
4. ความยึดมั่นในคุณธรรม จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 28 - 35
5. ความกล้าหาญ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 36 - 45
6. ความมั่นใจ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 46 - 52
7. ความมุ่งมั่น จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 53 - 62
8. ความอดทน จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 63 - 71
9. ความสุขุม จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 72 - 81
10. การสำรวมความตั้งใจ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 82 - 90

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Costa and Kallick (2004) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 29 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดการตนเอง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 8
2. การตรวจสอบตนเอง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 - 18
3. การเปลี่ยนแปลงตนเอง จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 19 - 29

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Eisenberg *et al*. (1984) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 23 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การช่วยเหลือ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 9
2. การแบ่งปัน จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 - 16
3. การปลอบโยน จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 17 - 23

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับแนวคิดทฤษฎีของตัวแปรที่ทำการศึกษา และข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา นำมาสร้างแบบสอบถาม และวัดให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและถูกต้องตามเกณฑ์

3. ทำการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิต แบบสอบถามความคิดเชิงบวก แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นแบบ Rating Scale

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ พ.ต.หญิง ดร.พนมพร พุ่มจันทร์, ผศ. พ.ต.ท.หญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม และ ผศ. ดร.ฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถาม และนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามในด้านภาษา และความชัดเจนเพื่อความเข้าใจได้ง่ายต่อการตอบแบบสอบถาม

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงมาทำการทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษาจำนวน 30 คน (Try Out) โดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient)

แบบสอบถามสุขภาวะทางจิต มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9475 และเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้านได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ด้านการยอมรับตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7738
2. ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8321
3. ด้านความเป็นอิสระ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8396
4. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7323
5. ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8356
6. ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7845

แบบสอบถามความคิดเชิงบวก มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9673 และเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้านได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ด้านการมองโลกในแง่ดี มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8327
2. ด้านความกระตือรือร้น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8085
3. ด้านความเชื่อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7637

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ด้านความยึดมั่นในคุณธรรม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7083

5. ด้านความกล้าหาญ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7735

6. ด้านความมั่นใจ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7812

7. ด้านความมุ่งมั่น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8548

8. ด้านความอดทน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8430

9. ด้านความสุขุม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8040

10. ด้านการสำรวมความตั้งใจ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8017

แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9352 และเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้านได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ด้านการจัดการตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8321

2. ด้านการตรวจสอบตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8970

3. ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7776

แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9017 และเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้านได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ด้านการช่วยเหลือ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8326

2. ด้านการแบ่งปัน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7008

3. ด้านการปลอบโยน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7587

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล จากภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงคณบดีทุกคณะของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

2. นำหนังสือนำชี้แจงเรื่องงานวิจัยพร้อมทั้งแบบสอบถาม แจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด และให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาบันทึกแบบลงรหัสแล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ของข้อมูล และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดสุขภาวะทางจิต

แบบสอบถามมีการตรวจวัดและการให้คะแนน ดังนี้

แบบสอบถามวัดสุขภาวะทางจิต มีข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด โดยข้อคำถามทุกข้อเป็นด้านบวกและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ข้อความ	คะแนน
เป็นจริงน้อยที่สุด	1
เป็นจริงน้อย	2
เป็นจริงปานกลาง	3
เป็นจริงมาก	4
เป็นจริงมากที่สุด	5

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามมีเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนน ดังนี้

ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดสุขภาวะทางจิต เป็น 3 ระดับ คือ สุขภาวะทางจิตระดับต่ำ สุขภาวะทางจิตระดับปานกลาง และสุขภาวะทางจิตระดับสูง นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้เกณฑ์แปลผลตามช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 2.33	สุขภาวะทางจิตอยู่ในระดับต่ำ
2.34 – 3.67	สุขภาวะทางจิตอยู่ในระดับปานกลาง
3.68 – 5.00	สุขภาวะทางจิตอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดความคิดเชิงบวก

แบบสอบถามมีการตรวจวัดและการให้คะแนน ดังนี้

แบบสอบถามวัดความคิดเชิงบวก มีข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด โดยข้อคำถามทุกข้อเป็นด้านบวกและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อความ	คะแนน
เป็นจริงน้อยที่สุด	1
เป็นจริงน้อย	2
เป็นจริงปานกลาง	3
เป็นจริงมาก	4
เป็นจริงมากที่สุด	5

แบบสอบถามมีเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนน ดังนี้

ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดความคิดเชิงบวก เป็น 3 ระดับ คือ ความคิดเชิงบวกระดับต่ำ ความคิดเชิงบวกระดับปานกลาง และความคิดเชิงบวกระดับสูง นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้เกณฑ์แปลผลตามช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 2.33	ความคิดเชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ
2.34 – 3.67	ความคิดเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง
3.68 – 5.00	ความคิดเชิงบวกอยู่ในระดับสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

แบบสอบถามมีการตรวจวัดและการให้คะแนน ดังนี้

แบบสอบถามวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด โดยข้อคำถามทุกข้อเป็นด้านบวกและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ข้อความ	คะแนน
เป็นจริงน้อยที่สุด	1
เป็นจริงน้อย	2
เป็นจริงปานกลาง	3
เป็นจริงมาก	4
เป็นจริงมากที่สุด	5

แบบสอบถามมีเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนน ดังนี้

ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็น 3 ระดับ คือ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระดับต่ำ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระดับปานกลาง และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระดับสูง นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้เกณฑ์แปลผลตามช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 2.33	การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับต่ำ
2.34 – 3.67	การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
3.68 – 5.00	การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

แบบสอบถามมีการตรวจวัดและการให้คะแนน ดังนี้

แบบสอบถามวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มีข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เป็นจริงน้อยที่สุด เป็นจริงน้อย เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงมาก และเป็นจริงมากที่สุด โดยข้อคำถามทุกข้อเป็นด้านบวกและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ข้อความ	คะแนน
เป็นจริงน้อยที่สุด	1
เป็นจริงน้อย	2
เป็นจริงปานกลาง	3
เป็นจริงมาก	4
เป็นจริงมากที่สุด	5

แบบสอบถามมีเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนน ดังนี้

ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็น 3 ระดับ คือ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระดับต่ำ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระดับปานกลาง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ระดับสูง นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้เกณฑ์แปลผลตามช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 2.33	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอยู่ในระดับต่ำ
2.34 – 3.67	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
3.68 – 5.00	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอยู่ในระดับสูง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน

3. F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป และ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Square Difference)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกัน คือ สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) ใช้วิเคราะห์เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตาม

6. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ .05 .01 และ .001

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	หมายถึง	จำนวนที่น้อยที่สุด
Max	หมายถึง	จำนวนที่มากที่สุด
n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
p-value	หมายถึง	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - test
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – test
r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
R^2_{adj}	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เมื่อปรับแล้ว
a	หมายถึง	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์
b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Beta	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SEb	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ b
*	หมายถึง	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	หมายถึง	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	หมายถึง	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
ns	หมายถึง	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อักษรย่อของตัวแปรที่ใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(DS)	แทน	เพศ
(DY1)	แทน	ปี 1
(DY2)	แทน	ปี 2
(DY3)	แทน	ปี 3
(DY4)	แทน	ปี 4
(DT)	แทน	ภาคการเรียน
(DFC1)	แทน	อาชีพของบิดารับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
(DFC2)	แทน	อาชีพของบิดาพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป
(DFC3)	แทน	อาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
(DFC4)	แทน	อาชีพของบิดาเกษตรกร
(DFC5)	แทน	อาชีพของบิดาอื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
(DMC1)	แทน	อาชีพของมารดารับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
(DMC2)	แทน	อาชีพของมารดาพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป
(DMC3)	แทน	อาชีพของมารดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
(DMC4)	แทน	อาชีพของมารดาเกษตรกร
(DMC5)	แทน	อาชีพของมารดาอื่นๆ (แม่บ้าน/เสียชีวิต)
(DI)	แทน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว
(DFN)	แทน	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
(DB1)	แทน	ลำดับการเกิดเป็นลูกคนโต
(DB2)	แทน	ลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง
(DB3)	แทน	ลำดับการเกิดเป็นลูกคนเล็ก
(DB4)	แทน	ลำดับการเกิดเป็นลูกคนเดียว
(DPL)	แทน	ที่พักอาศัย
(DPR1)	แทน	ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร
(DPR2)	แทน	ภูมิลำเนาอยู่ปริมณฑล
(DPR3)	แทน	ภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด
(PSYF1)	แทน	สุขภาวะทางจิตด้านการยอมรับตนเอง
(PSYF2)	แทน	สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น
(PSYF3)	แทน	สุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(PSYF4)	แทน	สุขภาวะทางจิตด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
(PSYF5)	แทน	สุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต
(PSYF6)	แทน	สุขภาวะทางจิตด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล
(POSF01)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี
(POSF02)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความกระตือรือร้น
(POSF03)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความเชื่อ
(POSF04)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม
(POSF05)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ
(POSF06)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความมั่นใจ
(POSF07)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น
(POSF08)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความอดทน
(POSF09)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุม
(POSF10)	แทน	ความคิดเชิงบวกด้านการสำรวมความตั้งใจ
(SELF1)	แทน	การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง
(SELF2)	แทน	การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการตรวจสอบตนเอง
(SELF3)	แทน	การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง
(PRO)	แทน	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาวะทางจิต

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเชิงบวก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n = 610)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	281	46.1
หญิง	329	53.9
ชั้นปี		
ปี 1	176	28.9
ปี 2	152	24.9
ปี 3	133	21.8
ปี 4	149	24.4
ภาคการเรียน		
ภาคปกติ	432	70.8
ภาคพิเศษ	178	29.2
กลุ่มคณะ		
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	265	43.4
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	53	8.7
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	292	47.9
สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ร่วมกัน	501	82.1
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	76	12.5
บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต	33	5.4

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 610)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพของบิดา		
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	198	32.5
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	106	17.4
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	245	40.1
เกษตรกร	30	4.9
อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ / เสียชีวิต)	31	5.1
อาชีพของมารดา		
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	163	26.7
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	84	13.8
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	238	39.0
เกษตรกร	23	4.6
อื่นๆ (แม่บ้าน / เสียชีวิต)	97	15.9
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท	216	35.4
30,001 – 60,000 บาท	227	37.2
60,001 บาทขึ้นไป	167	27.4
$\bar{X}$ = 52,590.16 บาท S.D. = 42,375.976 บาท Min = 8,000 บาท Max = 200,000 บาท		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
2 – 3 คน	108	17.7
4 – 5 คน	429	70.3
6 คนขึ้นไป	73	12.0
$\bar{X}$ = 4.35 คน S.D. = 1.175 คน Min = 2 คน Max = 13 คน		

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 610)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำดับการเกิด		
ลูกคนโต	256	42.0
ลูกคนกลาง	83	13.6
ลูกคนเล็ก	192	31.4
ลูกคนเดียว	79	13.0
ที่พักอาศัย		
หอพัก	253	41.5
บ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านของญาติพี่น้อง	357	58.5
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร	286	46.9
ปริมณฑล	91	14.9
ต่างจังหวัด	233	38.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลในตารางที่ 2 มีรายละเอียด ดังนี้

เพศ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.9) นอกนั้นเป็นเพศชาย (ร้อยละ 46.1)

ชั้นปี พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ28.9) รองลงมาคือกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 24.9) และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 24.4) มีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ21.8)

ภาคการเรียน พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นภาคปกติ (ร้อยละ 70.8) นอกนั้นเป็นภาคพิเศษ (ร้อยละ29.2)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มคณะ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ร้อยละ 47.9) รองลงมาคือกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (ร้อยละ 43.4) ส่วนกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.7)

สถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 82.1) รองลงมามีสถานภาพสมรสของบิดามารดาหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (ร้อยละ 12.5) ส่วนสถานภาพสมรสของบิดามารดาที่บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิตมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.4)

อาชีพบิดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาชีพบิดาคือ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (ร้อยละ 40.2) รองลงมาคือ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 32.5) พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 17.4) ตามลำดับ ส่วนอาชีพอื่นๆ เช่น ไม่ได้ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (ร้อยละ 5.1) และอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 4.9) มีจำนวนใกล้เคียงกัน

อาชีพมารดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาชีพมารดาคือ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (ร้อยละ 39.0) รองลงมาคือ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 26.7) พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 13.8) อาชีพอื่นๆ เช่น แม่บ้าน/เสียชีวิต (ร้อยละ 15.9) ตามลำดับ ส่วนอาชีพเกษตรกรมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.6)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว 30,001 – 60,000 บาท (ร้อยละ 37.2) รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท (ร้อยละ 35.4) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว 60,001 บาทขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 27.4)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน (ร้อยละ 70.3) รองลงมาคือมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน (ร้อยละ 17.7) และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คนขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 12.0)

ลำดับการเกิด พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนโต (ร้อยละ 42.0) รองลงมาคือมีลำดับการเกิดเป็นลูกคนเล็ก (ร้อยละ 31.5) ส่วนมีลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง (ร้อยละ 13.6) และมีลำดับการเกิดเป็นลูกคนเดียว (ร้อยละ 13.0) มีจำนวนใกล้เคียงกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่พักอาศัย พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีที่พักอาศัยเป็นบ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง (ร้อยละ 58.5) นอกนั้นมีที่พักอาศัยเป็นหอพัก (ร้อยละ 41.5)

ภูมิลำเนา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 46.9) รองลงมาคือ มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด (ร้อยละ 38.2) และมีภูมิลำเนาอยู่ปริมณฑล มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.9)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาวะทางจิต

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสุขภาวะทางจิตของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการยอมรับตนเอง								
1. ฉันรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าไม่น้อยกว่าคนอื่น	13 (2.1)	57 (9.3)	163 (26.7)	268 (43.9)	109 (17.9)	3.66	.95	ปานกลาง
2. ฉันรู้สึกพึงพอใจในจุดเด่นของตนเอง	0 (0.0)	42 (6.9)	232 (38.0)	267 (43.8)	69 (11.3)	3.60	.78	ปานกลาง
3. ฉันรู้สึกพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่ในขณะนี้	11 (1.8)	33 (5.4)	197 (32.3)	271 (44.4)	98 (16.1)	3.68	.87	สูง
4. ฉันไม่คิดว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า	3 (0.5)	34 (5.6)	137 (22.5)	216 (35.4)	220 (36.1)	4.01	.92	สูง
5. ฉันพอใจกับความสามารถของตนเอง	8 (1.3)	51 (8.4)	207 (33.9)	267 (43.8)	77 (12.6)	3.58	.86	ปานกลาง
6. ฉันยอมรับว่าฉันทำบางอย่างได้ดี และบางอย่างได้ไม่ดี	4 (0.7)	28 (4.6)	123 (20.2)	268 (43.9)	187 (30.7)	3.99	.87	สูง
7. ฉันรู้สึกว่าในชีวิตฉันมีสิ่งที่น่าภาคภูมิใจมากมาย	3 (0.5)	36 (5.9)	199 (32.6)	278 (45.6)	94 (15.4)	3.70	.81	สูง
8. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับชีวิตที่ผ่านมา	5 (0.8)	49 (8.0)	172 (28.2)	284 (46.6)	100 (16.4)	3.70	.87	สูง
รวมสุขภาวะทางจิตด้านการยอมรับตนเอง						**3.74**	**.58**	**สูง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น								
9. ฉันปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย	2 (0.3)	40 (6.6)	188 (30.8)	274 (44.9)	106 (17.4)	3.72	.84	สูง
10. ฉันทำความรู้จักกับคนอื่นได้ไม่ยากนัก	2 (0.3)	59 (9.7)	192 (31.5)	256 (42.0)	101 (16.6)	3.65	.88	ปานกลาง
11. ฉันเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนๆ ในกลุ่ม	4 (0.7)	30 (4.9)	218 (35.7)	275 (45.1)	83 (13.6)	3.66	.80	ปานกลาง
12. ฉันคอยดูแล เอาใจใส่คนรอบข้าง	4 (0.7)	30 (4.9)	184 (30.2)	285 (46.7)	107 (17.5)	3.76	.82	สูง
13.ฉันได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนในการให้เป็นที่ปรึกษาในเรื่องต่างๆ	3 (0.5)	41 (6.7)	232 (38.0)	264 (43.3)	70 (11.5)	3.59	.80	ปานกลาง
14. ฉันไม่รู้สึกกังวลเมื่อต้องทำความรู้จักคนแปลกหน้า	29 (4.8)	69 (11.3)	227 (37.2)	218 (35.7)	67 (11.0)	3.37	.98	ปานกลาง
15. เพื่อนมักพูดคุยเรื่องส่วนตัวให้ฉันฟัง	9 (1.5)	41 6.7()	204 (33.4)	265 (43.4)	91 (14.9)	3.64	.87	ปานกลาง
รวมสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น						**3.63**	**.58**	**ปานกลาง**
ด้านความเป็นอิสระ								
16. ฉันทำในสิ่งที่ตนเองพิจารณาแล้วเป็นอย่างดี แม้ว่าจะมีผู้อื่นที่ไม่เห็นด้วยก็ตาม	4 (0.7)	52 (8.5)	295 (48.4)	215 (35.2)	44 (7.2)	3.40	.77	ปานกลาง
17. ฉันพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องแก้ไขปัญหา	1 (0.2)	52 (8.5)	225 (36.9)	261 (42.8)	71 (11.6)	3.57	.81	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
18. ฉันอดทนต่อความไม่พอใจของผู้อื่นได้	8 (1.3)	66 (10.8)	234 (38.4)	221 (36.2)	81 (13.3)	3.49	.90	ปานกลาง
19. เมื่อตั้งใจทำสิ่งที่ดี ฉันจะไม่รู้สึกหวั่นไหว แม้ว่าจะมีใครห้ามปราม	3 (0.5)	43 (7.0)	239 (39.2)	234 (38.4)	91 (14.9)	3.60	.84	ปานกลาง
20. ฉันไม่กังวลใจเมื่อต้องตัดสินใจในเรื่องสำคัญ	8 (1.3)	92 (15.1)	279 (45.7)	203 (33.3)	28 (4.6)	3.25	.81	ปานกลาง
21. ฉันมีสติ เมื่ออยู่ในภาวะที่ถูกกดดัน	4 (0.7)	56 (9.2)	232 (38.0)	255 (41.8)	63 (10.3)	3.52	.83	ปานกลาง
22. ฉันพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ แม้ว่าจะถูกคัดค้าน	4 (0.7)	49 (8.0)	299 (49.0)	206 (33.8)	52 (8.5)	3.41	.78	ปานกลาง
23. ฉันเป็นคนกล้าทำในสิ่งที่ฉันเห็นว่าถูกต้อง	3 (0.5)	43 (7.0)	169 (27.7)	290 (47.5)	105 (17.2)	3.74	.81	สูง
24. การตัดสินใจใดๆ ของฉัน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับตัวฉันเอง	8 (1.3)	31 (5.1)	233 (38.2)	248 (40.7)	90 (14.8)	3.62	.85	ปานกลาง
25. ฉันเชื่อมั่นในการตัดสินใจของฉัน	3 (0.5)	31 (5.1)	216 (35.4)	277 (45.4)	83 (13.6)	3.67	.79	ปานกลาง
26. เมื่อผู้อื่นเสนอให้กระทำสิ่งใดก็ตาม ฉันจะพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจกระทำ	5 (0.8)	34 (5.6)	212 (34.8)	287 (47.0)	72 (11.8)	3.63	.79	ปานกลาง
รวมสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระ						**3.54**	**.51**	**ปานกลาง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม								
27.ฉันสามารถจัดการกับปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี	1 (0.2)	48 (7.9)	224 (36.7)	283 (46.4)	54 (8.9)	3.56	.77	ปานกลาง
28. ฉันสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานกลุ่มให้ดีเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ	1 (0.2)	46 (7.5)	236 (38.7)	280 (45.9)	47 (7.7)	3.53	.75	ปานกลาง
29. ฉันสามารถบอกได้ว่าสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเป็นอย่างไร	4 (0.7)	34 (5.6)	179 (29.3)	308 (50.5)	85 (13.9)	3.71	.82	สูง
30. ฉันช่วยควบคุมดูแลกิจกรรมที่ทำกับเพื่อน ให้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย	6 (1.0)	32 (5.2)	237 (38.9)	280 (45.9)	55 (9.0)	3.57	.77	ปานกลาง
31. ฉันสามารถจัดการสิ่งที่ทำให้เกิดความยุ่งยากใจให้ผ่านไปได้ด้วยดี	5 (0.8)	47 (7.7)	237 (38.9)	260 (42.6)	61 (10.0)	3.53	.80	ปานกลาง
32. ฉันสามารถเลือกสภาพแวดล้อมที่ทำให้รู้สึกสบายใจได้ไม่ยาก	1 (0.2)	28 (4.6)	212 (34.8)	259 (42.5)	110 (18.0)	3.74	.81	สูง
33. ฉันรู้สึกว่าสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว เป็นสิ่งที่ฉันสามารถควบคุมได้	4 (0.7)	46 (7.5)	260 (42.6)	261 (42.8)	39 (6.4)	3.47	.75	ปานกลาง
รวมสุขภาวะทางจิตด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม						**3.59**	**.50**	**ปานกลาง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต								
34. ฉันมีเป้าหมายของชีวิตที่ชัดเจน	11 (1.8)	64 (10.5)	229 (37.5)	225 (36.9)	81 (13.3)	3.49	.91	ปานกลาง
35. ฉันเห็นความสำคัญของชีวิตในอดีตที่ผ่านมา	7 (1.1)	59 (9.7)	141 (23.1)	284 (46.6)	119 (19.5)	3.74	.92	สูง
36. ฉันแน่ใจว่าตนเองจะสามารถไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้สำเร็จ	3 (0.5)	36 (5.9)	211 (34.6)	262 (43.0)	98 (16.1)	3.68	.83	สูง
37. ฉันไม่ละทิ้งเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้จะพบกับอุปสรรคใดๆ ก็ตาม	3 (0.5)	26 (4.3)	264 (43.3)	271 (44.4)	46 (7.5)	3.54	.71	ปานกลาง
38. ฉันมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต	7 (1.1)	33 (5.4)	194 (31.8)	277 (45.4)	99 (16.2)	3.70	.84	สูง
39. การวางแผนสำหรับอนาคต ทำให้ฉันดำเนินชีวิตได้อย่างมีทิศทาง	5 (0.8)	45 (7.4)	225 (36.9)	265 (43.4)	70 (11.5)	3.57	.82	ปานกลาง
40. ฉันมีการวางแผนการใช้ชีวิตในแต่ละวัน เพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตข้างหน้า	9 (1.5)	60 (9.8)	252 (41.3)	244 (40.0)	45 (7.4)	3.42	.82	ปานกลาง
41. ฉันตั้งเป้าหมายสำหรับการเรียน เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ	1 (0.2)	46 (7.5)	197 (32.3)	272 (44.6)	94 (15.4)	3.68	.83	สูง
42. ฉันมีความมุ่งมั่นในการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้	3 (0.5)	34 (5.6)	227 (37.2)	266 (43.6)	80 (13.1)	3.63	.80	ปานกลาง
รวมสุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต						**3.61**	**.55**	**ปานกลาง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล								
43. ฉันพยายามปรับปรุงตนเองเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ	2 (0.3)	38 (6.2)	152 (24.9)	309 (50.7)	109 (17.9)	3.80	.82	สูง
44. ฉันรับรู้ว่าจะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร	1 (0.2)	49 (8.0)	215 (35.2)	300 (49.2)	45 ()7.4	3.56	.75	ปานกลาง
45. ฉันเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับตนเอง	2 (0.3)	36 (5.9)	217 (35.6)	264 (43.3)	91 (14.9)	3.67	.81	ปานกลาง
46. ฉันเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อความก้าวหน้าอยู่เสมอ	1 (0.2)	55 (9.0)	248 (40.7)	237 (38.9)	69 (11.3)	3.52	.81	ปานกลาง
47. ฉันขวนขวายหาความรู้ด้านอื่นๆ แม้ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียน	7 (1.1)	66 (10.8)	215 (35.2)	219 (35.9)	103 (16.9)	3.57	.93	ปานกลาง
48. ฉันมักได้ยินผู้อื่นชื่นชมความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งของฉัน	8 (1.3)	66 (10.8)	246 (40.3)	223 (36.6)	67 (11.0)	3.45	.87	ปานกลาง
49. ฉันกระตือรือร้นแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับตนเอง	6 (1.0)	58 (9.5)	217 (35.6)	263 (43.1)	66 (10.8)	3.53	.85	ปานกลาง
50. ฉันมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น	3 (0.5)	28 (4.6)	156 (25.6)	274 (44.9)	149 (24.4)	3.88	.85	สูง
51. ฉันรับรู้ว่าควรจะปรับปรุงตนเองในด้านใด	5 (0.8)	40 (6.6)	242 (39.7)	272 (44.6)	51 (8.4)	3.53	.77	ปานกลาง
52. ฉันรับรู้ในความสามารถของตัวเอง	4 (0.7)	39 (6.4)	208 (34.1)	296 (48.5)	63 (10.3)	3.61	.78	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
53. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง	5 (0.8)	51 (8.4)	235 (38.5)	242 (39.7)	77 (12.6)	3.55	.85	ปานกลาง
54. ฉันพยายามพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นตลอดเวลา	5 (0.8)	36 (5.9)	204 (33.4)	271 (44.4)	94 (15.4)	3.68	.83	สูง
รวมสุขภาวะทางจิตด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล						**3.61**	**.53**	**ปานกลาง**
สุขภาวะทางจิตโดยรวม						**3.61**	**.47**	**ปานกลาง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาวะทางจิตในตางรางที่ 3 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการยอมรับตนเอง พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตด้านการยอมรับตนเองอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 ฉันไม่คิดว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนข้อที่ 5 ฉันพอใจกับความสามารถของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 12 ฉันคอยดูแล เอาใจใส่คนรอบข้าง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ส่วนข้อที่ 14 ฉันไม่รู้สึกกังวลเมื่อต้องทำความรู้จักคนแปลกหน้า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37

ด้านความเป็นอิสระ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 23 ฉันเป็นคนกล้าทำในสิ่งที่ฉันเห็นว่าถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนข้อที่ 20 ฉันไม่กังวลใจเมื่อต้องตัดสินใจในเรื่องสำคัญ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 32 ฉันสามารถเลือกสภาพแวดล้อมที่ทำให้รู้สึกสบายใจได้ไม่ยาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนข้อที่ 33 ฉันรู้สึกว่าสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว เป็นสิ่งที่ฉันสามารถควบคุมได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 35 ฉันเห็นความสำคัญของชีวิตในอดีตที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนข้อที่ 40 ฉันมีการวางแผนการใช้ชีวิตในแต่ละวัน เพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตข้างหน้า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตด้านการเติบโตเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 50 ฉันมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนข้อที่ 48 ฉันมักได้ยินผู้อื่นชื่นชมความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งของฉัน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสุขภาวะทางจิตของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

(n = 610)

สุขภาวะทางจิต	$\overline{X}$	S.D.	ระดับสุขภาวะทางจิต
ด้านการยอมรับตนเอง	3.74	.58	สูง
ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	3.63	.58	ปานกลาง
ด้านความเป็นอิสระ	3.54	.51	ปานกลาง
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	3.59	.50	ปานกลาง
ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต	3.61	.55	ปานกลาง
ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล	3.61	.53	ปานกลาง
สุขภาวะทางจิตโดยรวม	**3.61**	**.47**	**ปานกลาง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 4 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สุขภาวะทางจิตด้านการยอมรับตนเองอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านความเป็นอิสระ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63, 3.61, 3.61, 3.59, และ 3.54 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเชิงบวก

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเชิงบวกของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการมองโลกในแง่ดี								
1. ฉันคิดว่าสถานการณ์ที่ยากลำบากเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ	5 (0.8)	38 (6.2)	226 (37.0)	277 (45.4)	64 (10.5)	3.59	.79	ปานกลาง
2. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถหาทางออกให้กับทุกปัญหาได้	3 (0.5)	20 (3.3)	252 (41.3)	250 (41.0)	85 (13.9)	3.65	.78	ปานกลาง
3. ฉันคิดว่าจะสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้	3 (0.5)	31 (5.1)	187 (30.7)	290 (47.5)	99 (16.2)	3.74	.81	สูง
4. แม้สิ่งที่เกิดขึ้น ไม่เป็นไปตามที่ฉันคาดการณ์ไว้ ฉันยังมองผลลัพธ์ในแง่ดี	4 (0.7)	22 (3.6)	270 (44.3)	240 (39.3)	74 (12.1)	3.59	.77	ปานกลาง
5. ฉันเห็นประโยชน์ของการเผชิญความยากลำบาก	0 (0.0)	42 (6.9)	167 (27.4)	294 (48.2)	107 (17.5)	3.76	.82	สูง
6. แม้จะตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้าย ฉันยังเชื่อว่าสามารถผ่านไปได้	1 (0.2)	31 (5.1)	185 (30.3)	324 (53.1)	69 (11.3)	3.70	.74	สูง
7. ฉันมองความล้มเหลวว่าเป็นบทเรียนอันมีค่าสำหรับอนาคต	0 (0.0)	23 (3.8)	153 (25.1)	265 (43.4)	169 (27.7)	3.95	.82	สูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
8. ฉันมักจะมองสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวฉันในด้านดี	1 (0.2)	33 (5.4)	180 (29.5)	299 (49.0)	97 (15.9)	3.75	.79	สูง
9. ฉันเชื่อว่าทุกๆ สถานการณ์ที่เลวร้ายมีสิ่งที่ดีซ่อนอยู่	3 (0.5)	34 (5.6)	188 (30.8)	265 (43.4)	120 (19.7)	3.76	.85	สูง
10. ฉันไม่หวั่นเกรงที่จะเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ	2 (0.3)	41 (6.7)	214 (35.1)	277 (45.4)	76 (12.5)	3.63	.80	ปานกลาง
11. เมื่อสิ่งต่างๆไม่เป็นไปอย่างที่หวัง ฉันยังคงเชื่อว่าสิ่งต่างๆ จะดีขึ้น	0 (0.0)	26 (4.3)	175 (28.7)	309 (50.7)	100 (16.4)	3.79	.76	สูง
รวมความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี						**3.72**	**.50**	**สูง**
ด้านความกระตือรือร้น								
12. ฉันมักจะทำตามความต้องการของตนเองให้เป็นจริง	8 (1.3)	26 (4.3)	217 (35.6)	296 (48.5)	63 (10.3)	3.62	.78	ปานกลาง
13. ฉันรู้สึกเต็มไปด้วยพลังพร้อมสำหรับการเรียน	10 (1.6)	88 (14.4)	280 (45.9)	181 (29.7)	51 (8.4)	3.29	.87	ปานกลาง
14. ฉันทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจในการทำงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จ	3 (0.5)	26 (4.3)	203 (33.3)	265 (43.4)	113 (18.5)	3.75	.82	สูง
15. ฉันไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างไร้ค่า	12 (2.0)	82 (13.4)	264 (43.3)	205 (33.6)	47 (7.7)	3.32	.87	ปานกลาง
16. ฉันมักจะคว้าโอกาสดีๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	6 (1.0)	33 (5.4)	203 (33.3)	295 (48.4)	73 (12.0)	3.65	.80	ปานกลาง
17.ฉันมีแรงบันดาลใจในการทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ	2 (0.3)	35 (5.7)	198 (32.5)	292 (47.9)	83 (13.6)	3.69	.79	สูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
18. ฉันปรารถนาจะลงมือทำสิ่งที่อยากทำให้สำเร็จ	1 (0.2)	19 (3.1)	169 (27.7)	287 (47.0)	134 (22.0)	3.88	.79	สูง
19. ฉันมีความตั้งใจอย่างมากกับการเรียน	8 (1.3)	47 (7.7)	242 (39.7)	256 (42.0)	57 (9.3)	3.50	.82	ปานกลาง
20. ฉันรู้สึกกระตือรือร้นกับการดำเนินชีวิตแต่ละวัน	1 (0.2)	36 (5.9)	237 (38.9)	269 (44.1)	67 (11.0)	3.60	.77	ปานกลาง
21. ฉันใส่ใจต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า	1 (0.2)	24 (3.9)	198 (32.5)	297 (48.7)	90 (14.8)	3.74	.76	สูง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความกระตือรือร้น						**3.60**	**.49**	**ปานกลาง**
ด้านความเชื่อ								
22. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้	2 (0.3)	21 (3.4)	186 (30.5)	290 (47.5)	111 (18.2)	3.80	.78	สูง
23. ฉันเชื่อว่าตนเองสามารถนำชีวิตไปสู่จุดหมายที่สูงขึ้นได้	1 (0.2)	25 (4.1)	177 (29.0)	303 (49.7)	104 (17.0)	3.79	.77	สูง
24. ฉันเชื่อว่าฉันเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้	2 (0.3)	17 (2.8)	158 (25.9)	313 (51.3)	120 (19.7)	3.87	.76	สูง
25. ฉันกระทำในสิ่งที่เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง	6 (1.0)	25 (4.1)	180 (29.5)	289 (47.4)	110 (18.0)	3.77	.82	สูง
26. ฉันเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้	3 (0.5)	32 (5.2)	197 (32.3)	285 (46.7)	93 (15.2)	3.71	.80	สูง
27. ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถในตนเอง	2 (0.3)	30 (4.9)	221 (36.2)	281 (46.1)	76 (12.5)	3.65	.77	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความเชื่อ						**3.77**	**.56**	**สูง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความยึดมั่นในคุณธรรม								
28. เมื่อฉันจำเป็นต้องยืมเงินผู้อื่น ฉันจะคืนครบตามจำนวน	2 (0.3)	27 (4.4)	160 (26.2)	173 (28.4)	248 (40.7)	4.05	.94	สูง
29. เมื่อเก็บสิ่งของได้ ฉันจะส่งคืนเจ้าของ	1 (0.2)	26 (4.3)	128 (21.0)	251 (41.1)	204 (33.4)	4.03	.85	สูง
30. ฉันหลีกเลี่ยงการทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย	2 (0.3)	27 (4.4)	121 (19.8)	237 (38.9)	223 (36.6)	4.07	.88	สูง
31. ฉันจะคอยตักเตือนเมื่อพบเห็นเพื่อนทุจริตในการสอบ	33 (5.4)	80 (13.1)	249 (40.8)	197 (32.3)	51 (8.4)	3.25	.97	ปานกลาง
32. ฉันไม่เคยคิดร้ายต่อผู้อื่น	8 (1.3)	31 (5.1)	203 (33.3)	263 (43.1)	105 (17.2)	3.70	.86	สูง
33. ฉันเป็นคนรักษาคำพูดของตนเอง	3 (0.5)	27 (4.4)	178 (29.2)	306 (50.2)	96 (15.7)	3.76	.78	สูง
34. เมื่อเพื่อนทำสิ่งที่ฉันไม่พอใจ ฉันจะถามเหตุผลที่แท้จริงมากกว่าโต้ตอบด้วยอารมณ์	2 (0.3)	57 (9.3)	232 (38.0)	253 (41.5)	66 (10.8)	3.53	.82	ปานกลาง
35. ฉันเป็นคนพูดความจริง	1 (0.2)	15 (2.5)	186 (30.5)	302 (49.5)	106 (17.4)	3.81	.75	สูง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม						**3.78**	**.50**	**สูง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความกล้าหาญ								
36. ฉันพร้อมพูดคุยอย่างเปิดใจกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากฉัน	3 (0.5)	27 (4.4)	180 (29.5)	279 (45.7)	121 (19.8)	3.80	.82	สูง
37. ฉันไม่ปล่อยให้ความกังวลใจ มาทำให้ฉันต้องเลิกล้มสิ่งที่ตั้งใจไว้	2 (0.3)	39 (6.4)	214 (35.1)	274 (44.9)	81 (13.3)	3.64	.80	ปานกลาง
38. ฉันลงมือทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ แม้ว่าจะมีคนพยายามขัดขวาง	3 (0.5)	30 (4.9)	191 (31.3)	300 (49.2)	86 (14.1)	3.71	.78	สูง
39. ในขณะที่ฉันอยู่ในห้องเรียน ฉันกล้าตอบคำถามของอาจารย์ แม้ว่าฉันจะไม่มั่นใจในคำตอบ	24 (3.9)	87 (14.3)	257 (42.1)	192 (31.5)	50 (8.2)	3.26	.94	ปานกลาง
40. ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเพื่อนในกลุ่ม ในประเด็นที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กัน	0 (0.0)	27 (4.4)	197 (32.3)	289 (47.4)	97 (15.9)	3.75	.77	สูง
41. ฉันพร้อมที่จะทำสิ่งใหม่ๆ ถ้าไม่เป็นการละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น	0 (0.0)	31 (5.1)	166 (27.2)	272 (44.6)	141 (23.1)	3.86	.83	สูง
42. ฉันควบคุมอารมณ์ได้ แม้ในยามที่มีเรื่องเลวร้ายเข้ามาในชีวิต	5 (0.8)	51 (8.4)	223 (36.6)	271 (44.4)	60 (9.8)	3.54	.81	ปานกลาง
43. ฉันตั้งใจทำงานที่ตนเองสนใจ แม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จะยังไม่แน่นอน	1 (0.2)	26 (4.3)	188 (30.8)	297 (48.7)	98 (16.1)	3.76	.77	สูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
44. ฉันกล้าที่จะทำสิ่งที่ดูเหมือนว่าเกินความสามารถของตนเอง	2 (0.3)	38 (6.2)	229 (37.5)	269 (44.1)	72 (11.8)	3.61	.79	ปานกลาง
45. ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นของตน แม้ว่าความคิดเห็นจะต่างจากคนอื่น	1 (0.2)	38 (6.2)	226 (37.0)	261 (42.8)	84 (13.8)	3.64	.80	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ						**3.66**	**.50**	**ปานกลาง**
ด้านความมั่นใจ								
46. ฉันมั่นใจว่าหากฉันตั้งใจทำสิ่งใดแล้วต้องทำออกมาได้สำเร็จ	2 (0.3)	19 (3.1)	217 (35.6)	283 (46.4)	89 (14.6)	3.72	.76	สูง
47. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถรับมือกับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้	1 (0.2)	33 (5.4)	192 (31.5)	300 (49.2)	84 (13.8)	3.71	.78	สูง
48. ฉันไม่ปล่อยให้ความผิดพลาดมาบั่นทอนกำลังใจของตนเอง	8 (1.3)	52 (8.5)	246 (40.3)	238 (39.0)	66 (10.8)	3.50	.85	ปานกลาง
49. ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง	3 (0.5)	23 (3.8)	176 (28.9)	305 (50.0)	103 (16.9)	3.79	.78	สูง
50. ฉันไม่กลัวการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นเมื่อเชื่อมั่นในสิ่งที่กระทำว่ามีความเหมาะสม	2 (0.3)	64 (10.5)	218 (35.7)	245 (40.2)	81 (13.3)	3.56	.86	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
51. ฉันสามารถรับมือกับปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง	2 (0.3)	30 (4.9)	208 (34.1)	302 (49.5)	68 (11.1)	3.66	.75	ปานกลาง
52. ฉันมั่นใจในการตัดสินใจของตนเองเกี่ยวกับเรื่องการเรียน	3 (0.5)	24 (3.9)	238 (39.0)	270 (44.3)	75 (12.3)	3.64	.80	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความมั่นใจ						**3.65**	**.52**	**ปานกลาง**
ด้านความมุ่งมั่น								
53. ฉันทุ่มเทแรงกายและแรงใจ เพื่อให้สิ่งที่ทำออกมาดีที่สุด	4 (0.7)	24 (3.9)	180 (29.5)	298 (48.9)	104 (17.0)	3.78	.80	สูง
54. หากเผชิญกับอุปสรรคในการทำงาน ฉันจะพยายามหาหนทางอื่นเพื่อไปสู่จุดหมาย	5 (0.8)	21 (3.4)	202 (33.1)	304 (49.8)	78 (12.8)	3.70	.76	สูง
55. ฉันกระตุ้นตนเองให้ลงมือทำงานที่ยังคั่งค้างให้สำเร็จ	4 (0.7)	51 (8.4)	181 (29.7)	263 (43.1)	111 (18.2)	3.70	.89	สูง
56. ฉันมีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนแต่ละวิชา	10 (1.6)	54 (8.9)	234 (38.4)	259 (42.5)	53 (8.7)	3.48	.84	ปานกลาง
57. ฉันมักดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี	0 (0.0)	42 (6.9)	275 (45.1)	235 (38.5)	58 (9.5)	3.51	.76	ปานกลาง
58. ฉันตั้งใจทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลา	3 (0.5)	24 (3.9)	186 (30.5)	282 (46.2)	115 (18.9)	3.79	.81	สูง
59. ฉันมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ตามเป้าหมาย	0 (0.0)	34 (5.6)	157 (25.7)	317 (52.0)	102 (16.7)	3.80	.78	สูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
60. ฉันคิดว่าเป้าหมายที่ไกลเป็นสิ่งท้าทายสำหรับความสำเร็จ	1 (0.2)	32 (5.2)	208 (34.1)	280 (45.9)	89 (14.6)	3.70	.79	สูง
61. ฉันไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค จนกว่าจะไปถึงจุดหมายที่ตั้งไว้	3 (0.5)	39 (6.4)	214 (35.1)	291 (47.7)	63 (10.3)	3.61	.78	ปานกลาง
62. ฉันตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดีตามที่คาดหวังไว้	5 (0.8)	42 (6.9)	225 (36.9)	256 (42.0)	82 (13.4)	3.60	.83	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น						**3.67**	**.53**	**ปานกลาง**
ด้านความอดทน								
63. ฉันเต็มใจที่จะรอคอยโอกาสดีๆ ที่จะมาถึงแม้จะต้องใช้เวลานานก็ตาม	5 (0.8)	30 (4.9)	231 (37.9)	260 (42.6)	84 (13.8)	3.64	.81	ปานกลาง
64. ฉันไม่รู้สึกกระวนกระวายใจต่อการรอคอยผลลัพธ์จากการกระทำของตนเอง	10 (1.6)	70 (11.5)	237 (38.9)	239 (39.2)	54 (8.9)	3.42	.87	ปานกลาง
65. ฉันไม่เคยรู้สึกว่าถูกบีบคั้นด้วยเวลา ในการรอคอยบางสิ่งบางอย่าง	15 (2.5)	75 (12.3)	217 (35.6)	232 (38.0)	71 (11.6)	3.44	.94	ปานกลาง
66. เมื่อเกิดความล่าช้าในสิ่งที่ฉันต้องการ ฉันไม่แสดงอาการหงุดหงิด	10 (1.6)	99 (16.2)	225 (36.9)	217 (35.6)	59 (9.7)	3.35	.92	ปานกลาง
67. เมื่อประสบกับปัญหาฉันจะให้เวลาสำหรับการค้นพบทางออก	2 (0.3)	24 (3.9)	243 (39.8)	290 (47.5)	51 (8.4)	3.60	.71	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
68. ฉันรอฟังผลสอบในแต่ละวิชาด้วยความสงบ	13 (2.1)	77 (12.6)	195 (32.0)	234 (38.4)	91 (14.9)	3.51	.96	ปานกลาง
69. ฉันมักจะใช้ช่วงเวลาในการรอคอยสิ่งต่างๆ ให้เป็นประโยชน์	3 (0.5)	46 (7.5)	227 (37.2)	269 (44.1)	65 (10.7)	3.57	.80	ปานกลาง
70. เมื่อมีเรื่องเดือดร้อน ฉันยินดีรอคอยความช่วยเหลือด้วยความสงบ	2 (0.3)	45 (7.4)	227 (37.2)	280 (45.9)	56 (9.2)	3.56	.77	ปานกลาง
71. ฉันสามารถ อดทนรอในสิ่งที่ฉันปรารถนาได้แม้ว่าจะไม่ได้รับในทันที	1 (0.2)	37 (6.1)	220 (36.1)	277 (45.4)	75 (12.3)	3.64	.78	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความอดทน						**3.53**	**.53**	**ปานกลาง**
ด้านความสุขุม								
72. ฉันไม่หมกมุ่นอยู่กับบางเรื่องมากเกินไป	17 (2.8)	85 (13.9)	255 (41.8)	200 (32.8)	53 (8.7)	3.31	.91	ปานกลาง
73. ฉันมีสติ ขณะที่เผชิญกับภาวะวิกฤติ	8 (1.3)	35 (5.7)	206 (33.8)	297 (48.7)	64 (10.5)	3.61	.80	ปานกลาง
74. ฉันควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้	5 (0.8)	43 (7.0)	201 (33.0)	275 (45.1)	86 (14.1)	3.65	.84	ปานกลาง
75. เมื่อปัญหาเกิดขึ้น ฉันมีสติในการแก้ไข	3 (0.5)	30 (4.9)	227 (37.2)	259 (42.5)	91 (14.9)	3.66	.81	ปานกลาง
76. ฉันสามารถจัดการกับความกังวลใจได้อย่างเหมาะสม	3 (0.5)	35 (5.7)	213 (34.9)	303 (49.7)	56 (9.2)	3.61	.75	ปานกลาง
77. ฉันใช้เวลาในการคิดอย่างรอบคอบก่อนลงมือทำ	2 (0.3)	42 (6.9)	219 (35.9)	298 (48.9)	49 (8.0)	3.57	.75	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
78. ฉันพยายามจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะสายเกินแก้	1 (0.2)	38 (6.2)	205 (33.6)	293 (48.0)	73 (12.0)	3.65	.78	ปานกลาง
79. ฉันสามารถรับมือกับความเครียดด้วยการควบคุมอารมณ์	3 (0.5)	44 (7.2)	218 (35.7)	269 (44.1)	76 (12.5)	3.61	.81	ปานกลาง
80. ฉันควบคุมตนเองไม่ให้ตื่นตระหนกเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นกับฉัน	7 (1.1)	52 (8.5)	220 (36.1)	269 (44.1)	62 (10.2)	3.54	.83	ปานกลาง
81. ฉันเป็นคนใจเย็น	17 (2.8)	61 (10.0)	218 (35.7)	237 (38.9)	77 (12.6)	3.49	.93	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านความสุขุม						**3.57**	**.51**	**ปานกลาง**
ด้านการสำรวมความตั้งใจ								
82. ฉันจัดลำดับความสำคัญของงานก่อนลงมือทำ	6 (1.0)	44 (7.2)	225 (36.9)	276 (45.2)	59 (9.7)	3.55	.80	ปานกลาง
83. ฉันไม่ไขว้เขวไปกับสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่สิ่งที่ฉันต้องการอย่างแท้จริง	6 (1.0)	52 (8.5)	237 (38.9)	245 (40.2)	70 (11.5)	3.53	.84	ปานกลาง
84. ฉันวาดภาพในอนาคตของตนเองอย่างชัดเจน	5 (0.8)	61 (10.0)	225 (36.9)	233 (38.2)	86 (14.1)	3.55	.88	ปานกลาง
85. ฉันไม่เคยละทิ้งเป้าหมายที่ต้องการ	1 (0.2)	32 (5.2)	195 (32.0)	281 (46.1)	101 (16.6)	3.74	.80	สูง
86. เมื่อเริ่มต้นทำงานฉันจดจ่อกับงานที่ทำเสมอ	0 (0.0)	36 (5.9)	197 (32.3)	294 (48.2)	83 (13.6)	3.70	.78	สูง
87. ฉันทำสิ่งต่างๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน	2 (0.3)	49 (8.0)	224 (36.7)	271 (44.4)	64 (10.5)	3.57	.80	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
88. ฉันใช้เวลาในการวางแผน เพื่อไปสู่เป้าหมาย	7 (1.1)	43 (7.0)	238 (39.0)	245 (40.2)	77 (12.6)	3.56	.84	ปานกลาง
89. ฉันมุ่งมั่นในการทำสิ่งที่ต้องการให้สำเร็จ	1 (0.2)	33 (5.4)	187 (30.7)	307 (50.3)	82 (13.4)	3.71	.77	สูง
90. เมื่ออยู่ในห้องเรียน ฉันตั้งใจฟังสิ่งที่อาจารย์สอน	12 (2.0)	44 (7.2)	252 (41.3)	213 (34.9)	89 (14.6)	3.53	.90	ปานกลาง
รวมความคิดเชิงบวกด้านการสำรวมความตั้งใจ						**3.60**	**.52**	**ปานกลาง**
ความคิดเชิงบวกโดยรวม						**3.65**	**.44**	**ปานกลาง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเชิงบวกในตางรางที่ 5 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการมองโลกในแง่ดี พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดีอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 7 ฉันมองความล้มเหลวว่าเป็นบทเรียนอันมีค่าสำหรับอนาคต มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ส่วนข้อที่ 4 แม้สิ่งที่เกิดขึ้น ไม่เป็น ไปตามที่ฉันคาดการณ์ไว้ ฉันยังมองผลลัพธ์ในแง่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59

ด้านความกระตือรือร้น พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความกระตือรือร้นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 18 ฉันปรารถนาจะลงมือทำสิ่งที่อยากทำให้สำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนข้อที่ 13 ฉันรู้สึกเต็มไปด้วยพลัง พร้อมสำหรับการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านความเชื่อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความเชื่ออยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 24 ฉันเชื่อว่าฉันเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ส่วนข้อที่ 27 ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถในตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

ด้านความยึดมั่นในคุณธรรม พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 30 ฉันหลีกเลี่ยงการทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ส่วนข้อที่ 31 ฉันจะคอยตักเตือนเมื่อพบเห็นเพื่อนทุจริตในการสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25

ด้านความกล้าหาญ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 41 ฉันพร้อมที่จะทำสิ่งใหม่ๆ ถ้าไม่เป็นการละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ส่วนข้อที่ 39 ในขณะที่ฉันอยู่ในห้องเรียน ฉันกล้าตอบคำถามของอาจารย์ แม้ว่าฉันจะไม่มั่นใจในคำตอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26

ด้านความมั่นใจ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความมั่นใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 49 ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนข้อที่ 48 ฉันไม่ปล่อยให้ความผิดพลาดมาบั่นทอนกำลังใจของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ด้านความมุ่งมั่น พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 59 ฉันมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนข้อที่ 56 ฉันมีการกำหนดเป้า หมายในการเรียนแต่ละวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

ด้านความอดทน พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความอดทนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 63 ฉันเต็มใจที่จะรอคอยโอกาสดีๆ ที่จะมาถึงแม้จะต้องใช้เวลานานก็ตาม และข้อที่ 71 ฉันสามารถ อดทนรอในสิ่งที่ฉันปรารถนาได้ แม้ว่าจะไม่ได้รับในทันที มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ส่วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อที่ 66 เมื่อเกิดความล่าช้าในสิ่งที่ฉันต้องการ ฉันไม่แสดงอาการหงุดหงิด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35

ด้านความสุขุม พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 75 เมื่อปัญหาเกิดขึ้น ฉันมีสติในการแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ส่วนข้อที่ 72 ฉันไม่หมกมุ่นอยู่กับบางเรื่องมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

ด้านการสำรวมความตั้งใจ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกด้านการสำรวมความตั้งใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 85 ฉันไม่เคยละทิ้งเป้าหมายที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนข้อที่ 83 ฉันไม่ไขว้เขวไปกับสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่สิ่งที่ฉันต้องการอย่างแท้จริง และข้อที่ 90 เมื่ออยู่ในห้องเรียน ฉันตั้งใจฟังสิ่งที่อาจารย์สอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเชิงบวกของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

(n = 610)

ความคิดเชิงบวก	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเชิงบวก
ด้านการมองโลกในแง่ดี	3.72	.50	สูง
ด้านความกระตือรือร้น	3.60	.49	ปานกลาง
ด้านความเชื่อ	3.77	.56	สูง
ด้านความยึดมั่นในคุณธรรม	3.78	.50	สูง
ด้านความกล้าหาญ	3.66	.50	ปานกลาง
ด้านความมั่นใจ	3.65	.52	ปานกลาง
ด้านความมุ่งมั่น	3.67	.53	ปานกลาง
ด้านความอดทน	3.53	.53	ปานกลาง
ด้านความสุขุม	3.57	.51	ปานกลาง
ด้านการสำรวมความตั้งใจ	3.60	.52	ปานกลาง
ความคิดเชิงบวกโดยรวม	**3.65**	**.44**	**ปานกลาง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 6 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม ด้านความเชื่อ และด้านการมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78, 3.77 และ 3.72 ตามลำดับ ส่วนความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น ด้านความกล้าหาญ ด้านความมั่นใจ ด้านความกระตือรือร้น ด้านการสำรวมความตั้งใจ ด้านความสุขุม และด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, 3.66, 3.65, 3.60, 3.60, 3.57 และ 3.53 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 610)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการตนเอง								
1. ฉันกำหนดแนวทางก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติในงานที่รับผิดชอบ	9 (1.5)	28 (4.6)	249 (40.8)	280 (45.9)	44 (7.2)	3.53	.76	ปานกลาง
2. ฉันมักคาดการณ์ว่าการปฏิบัติงานแต่ละครั้งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอย่างไร	1 (0.2)	46 (7.5)	198 (32.5)	308 (50.5)	57 (9.3)	3.61	.77	ปานกลาง
3. ฉันมีการวางแผนการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	4 (0.7)	36 (5.9)	225 (36.9)	290 (47.5)	55 (9.0)	3.58	.76	ปานกลาง
4. ฉันพิจารณาถึงวิธีการเรียนใหม่ๆ เพื่อให้ผลการเรียนเป็นไปตามที่คาดหวังไว้	3 (0.5)	48 (7.9)	201 (33.0)	270 (44.3)	88 (14.4)	3.64	.84	ปานกลาง
5. ฉันพิจารณาผลที่จะตามมาของวิธีการดำเนินการต่างๆ ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ	5 (0.8)	28 (4.6)	256 (42.0)	267 (43.8)	54 (8.9)	3.55	.75	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 610)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
6. ฉันพยายามทำความเข้าใจอย่างชัดเจนกับขั้นตอนของงานที่ได้รับมอบหมาย	7 (1.1)	33 (5.4)	271 (44.4)	248 (40.7)	51 (8.4)	3.50	.77	ปานกลาง
7. ฉันมีการแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากวิธีการเดิม	2 (0.3)	35 (5.7)	272 (44.6)	253 (41.5)	48 (7.9)	3.51	.73	ปานกลาง
8. ฉันค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนอย่างชัดเจนมากขึ้น	2 (0.3)	41 (6.7)	229 (37.5)	270 (44.3)	68 (11.1)	3.59	.79	ปานกลาง
รวมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง						**3.56**	**.52**	**ปานกลาง**
ด้านการตรวจสอบตนเอง								
9. ฉันรู้ว่ากำลังใช้วิธีการใดในการแก้ปัญหา	8 (1.3)	43 (7.0)	229 (37.5)	302 (49.5)	28 (4.6)	3.49	.75	ปานกลาง
10. ฉันการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เมื่อพบว่าสิ่งที่ได้ดำเนินไปแล้วนั้นไม่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนด	1 (0.2)	19 (3.1)	219 (35.9)	324 (53.1)	47 (7.7)	3.65	.67	ปานกลาง
11. ฉันประเมินการปฏิบัติงานของตนเองว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่	0 (0.0)	49 (8.0)	251 (41.1)	248 (40.7)	62 (10.2)	3.53	.78	ปานกลาง
12. ฉันคอยตรวจสอบตนเองว่าปฏิบัติงานถึงระยะใดของแผนการทำงานที่ตั้งไว้	1 (0.2)	45 (7.4)	261 (42.8)	255 (41.8)	48 (7.9)	3.50	.75	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 610)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
13. ฉันมักใช้เวลาในการตรวจสอบผลการทำงานของตน ก่อนเริ่มในขั้นตอนต่อไป	3 (0.5)	67 (11.0)	242 (39.7)	246 (40.3)	52 (8.5)	3.45	.81	ปานกลาง
14. ฉันมักดำเนินการตามแผนที่วางไว้ทุกขั้นตอนสำหรับการทำงานแต่ละอย่าง	4 (0.7)	55 (9.0)	255 (41.8)	235 (38.5)	61 (10.0)	3.48	.82	ปานกลาง
15. ฉันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติ	11 (1.8)	67 (11.0)	232 (38.0)	238 (39.0)	62 (10.2)	3.45	.88	ปานกลาง
16. ฉันมีการประเมินคุณภาพของแผนงานที่ตนเองได้กำหนดไว้	6 (1.0)	42 (6.9)	249 (40.8)	275 (45.1)	38 (6.2)	3.49	.76	ปานกลาง
17. ฉันมักจะปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้น	1 (0.2)	38 (6.2)	199 (32.6)	332 (54.4)	40 (6.6)	3.61	.71	ปานกลาง
18. ฉันมีการตรวจสอบแก้ไขวิธีการทำงานของตนเองเพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	5 (0.8)	47 (7.7)	265 (43.4)	241 (39.5)	52 (8.5)	3.47	.79	ปานกลาง
รวมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการตรวจสอบตนเอง						**3.51**	**.52**	**ปานกลาง**
ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง								
19. ฉันมักจะเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น	1 (0.2)	31 (5.1)	209 (34.3)	294 (48.2)	75 (12.3)	3.67	.76	ปานกลาง
20. ฉันพยายามใช้คำพูดที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	0 (0.0)	32 (5.2)	224 (36.7)	267 (43.8)	87 (14.3)	3.67	.78	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 610)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
21. ฉันมักจะแสวงหาหนทางที่ดีกว่าสำหรับชีวิต	3 (0.5)	27 (4.4)	205 (33.6)	284 (46.6)	91 (14.9)	3.71	.79	สูง
22. ฉันปรับปรุงวิธีการพูดเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีขึ้น	2 (0.3)	39 (6.4)	243 (39.8)	260 (42.6)	66 (10.8)	3.57	.78	ปานกลาง
23. ฉันค้นหาเทคนิคการเรียนรู้ใหม่ๆ สำหรับตนเอง	3 (0.5)	37 (6.1)	246 (40.3)	274 (44.9)	50 (8.2)	3.54	.75	ปานกลาง
24. ฉันมีการประเมินผลการทำงานทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้น	9 (1.5)	79 (13.0)	288 (47.2)	210 (34.4)	24 (3.9)	3.26	.79	ปานกลาง
25. ฉันคอยตรวจสอบความคิดของตนเองว่าเหมาะสมหรือไม่	1 (0.2)	31 (5.1)	240 (39.3)	296 (48.5)	42 (6.9)	3.57	.70	ปานกลาง
26. ฉันขวนขวายหากิจกรรมทำเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเอง	3 (0.5)	40 (6.6)	221 (36.2)	294 (48.2)	52 (8.5)	3.58	.76	ปานกลาง
27. ฉันพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	2 (0.3)	36 (5.9)	222 (36.4)	268 (43.9)	82 (13.4)	3.64	.80	ปานกลาง
28. ฉันนำอุปสรรคที่เกิดจากการทำงานมาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง	3 (0.5)	22 (3.6)	227 (37.2)	285 (46.7)	73 (12.0)	3.66	.75	ปานกลาง
29. ฉันพยายามคิดกับคนรอบข้างอย่างมีเหตุมีผล	1 (0.2)	31 (5.1)	199 (32.6)	294 (48.2)	85 (13.9)	3.71	.77	สูง
รวมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง						**3.60**	**.48**	**ปานกลาง**
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวม						**3.56**	**.47**	**ปานกลาง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในตางรางที่ 7 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อมีรายละเอียด ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการจัดการตนเอง พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 เมื่อผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่หวังไว้ ฉันจะปรับปรุงวิธีการเรียนใหม่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ส่วนข้อที่ 6 ฉันพยายามทำความเข้าใจอย่างชัดเจนกับขั้นตอนของงานที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ด้านการตรวจสอบตนเอง พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการตรวจสอบตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 10 ฉันการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เมื่อพบว่าสิ่งที่ได้ดำเนินไปแล้วนั้นไม่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ส่วนข้อที่ 13 ฉันมักใช้เวลาในการตรวจสอบผลการทำงานของตน ก่อนเริ่มในขั้นตอนต่อไป และข้อที่ 15 ฉันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 10 ฉันมักจะแสวงหาหนทางที่ดีกว่าสำหรับชีวิต และข้อที่ 29 ฉันพยายามคิดกับคนรอบข้างอย่างมีเหตุมีผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ส่วนข้อที่ 24 ฉันมีการประเมินผลการทำงานทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

(n = 610)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	$\overline{X}$	S.D.	**ระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง**
ด้านการจัดการตนเอง	3.56	.52	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบตนเอง	3.51	.52	ปานกลาง
ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง	3.60	.48	ปานกลาง
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวม	**3.56**	**.47**	**ปานกลาง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 8 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง ด้านการจัดการตนเอง และด้านการตรวจสอบตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60, 3.56 และ 3.51 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการช่วยเหลือ								
1. เมื่อฉันพบของที่ผู้อื่นทำหาย ฉันพยายามตามหาเจ้าของเพื่อส่งคืน	3 (0.5)	43 (7.0)	215 (35.2)	227 (37.2)	122 (20.0)	3.69	.89	สูง
2. ฉันอาสาช่วยงานในกลุ่มที่พอจะทำได้ โดยไม่ต้องรอให้มีการร้องขอ	3 (0.5)	48 (7.9)	239 (39.2)	248 (40.7)	72 (11.8)	3.55	.82	ปานกลาง
3. ฉันช่วยพาผู้สูงอายุข้ามถนน	24 (3.9)	65 (10.7)	212 (34.8)	211 (34.6)	98 (16.1)	3.48	1.01	ปานกลาง
4. ฉันช่วยทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ	9 (1.5)	54 (8.9)	203 (33.3)	244 (40.0)	100 (16.4)	3.61	.91	ปานกลาง
5. เมื่อเพื่อนขอร้องให้ฉันไปเป็นเพื่อนในการทำธุระ ฉันยินดีไปด้วยหากฉันว่าง	3 (0.5)	28 (4.6)	185 (30.3)	248 (40.7)	146 (23.9)	3.83	.86	สูง
6. เมื่อเห็นอาจารย์ถือของหนัก ฉันจะเข้าไปช่วยเสมอ	9 (1.5)	40 (6.6)	218 (35.7)	239 (39.2)	104 (17.0)	3.64	.89	ปานกลาง
7. เมื่อเพื่อนขอร้องให้ช่วยทำงาน ฉันเต็มใจช่วยเหลือ	3 (0.5)	18 (3.0)	174 (28.5)	276 (45.2)	139 (22.8)	3.87	.81	สูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
8. เมื่อผู้อื่นมาขอคำแนะนำในสิ่งที่ฉันรู้ แม้ต้องใช้เวลานาน ฉันก็เต็มใจให้คำแนะนำ	0 (0.0)	23 (3.8)	169 (27.7)	269 (44.1)	149 (24.4)	3.89	.81	สูง
9. ฉันเตือนเพื่อนเมื่อฉันทราบข้อมูลอันตรายที่เพื่อนอาจประสบได้	2 (0.3)	18 (3.0)	160 (26.2)	267 (43.8)	163 (26.7)	3.94	.82	สูง
รวมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือ						**3.72**	**.58**	**สูง**
ด้านการแบ่งปัน								
10. ฉันบริจาคเงินให้แก่องค์กรต่างๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ตกทุกข์	15 (2.5)	47 (7.7)	220 (36.1)	223 (36.6)	105 (17.2)	3.58	.94	ปานกลาง
11. ฉันมักจะแบ่งขนมที่ซื้อมาให้เพื่อนร่วมรับประทาน	2 (0.3)	14 (2.3)	195 (32.0)	257 (42.1)	142 (23.3)	3.86	.81	สูง
12. ฉันบริจาคหนังสือที่เลิกใช้แล้ว แก่รุ่นน้อง	2 (0.3)	49 (8.0)	200 (32.8)	222 (36.4)	137 (22.5)	3.73	.91	สูง
13. ฉันบริจาคเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วให้แก่ผู้ที่ต้องการ	9 (1.5)	45 (7.4)	170 (27.9)	262 (43.0)	124 (20.3)	3.73	.92	สูง
14. ฉันให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนด้วยความเต็มใจ	1 (0.2)	18 (3.0)	159 (26.1)	247 (40.5)	185 (30.3)	3.98	.84	สูง
15. ฉันให้เพื่อนยืมเงิน เมื่อพบว่ามีความเดือดร้อนอย่างแท้จริง	1 (0.2)	20 (3.3)	160 (26.2)	254 (41.6)	154 (28.7)	3.95	.83	สูง
16. ฉันรวบรวมสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วแต่ยังอยู่ในสภาพดีไปบริจาค	8 (1.3)	42 (6.9)	199 (32.6)	234 (38.4)	127 (20.8)	3.70	.92	สูง
รวมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปัน						**3.79**	**.62**	**สูง**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการปลอบโยน								
17. ฉันมักพูดให้ผู้อื่นรู้สึกผ่อนคลายจากความไม่สบายใจ	1 (0.2)	40 (6.6)	164 (26.9)	279 (45.7)	126 (20.7)	3.80	.85	สูง
18. ฉันรับฟังการระบายความทุกข์ของผู้อื่นอย่างใส่ใจ	1 (0.2)	20 (3.3)	188 (30.8)	246 (40.3)	155 (25.4)	3.88	.83	สูง
19. ฉันมักชวนเพื่อนทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผ่อนคลายจากความเครียดในการเรียน	5 (0.8)	36 (5.9)	193 (31.6)	256 (42.0)	120 (19.7)	3.74	.87	สูง
20. ฉันคอยอยู่เคียงข้างเมื่อเพื่อนกำลังเสียใจ	4 (0.7)	29 (4.8)	185 (30.3)	238 (39.0)	154 (25.2)	3.83	.88	สูง
21. เมื่อเพื่อนกำลังเผชิญปัญหา ฉันจะคอยให้กำลังใจ	2 (0.3)	36 (5.9)	172 (28.2)	256 (42.0)	144 (23.6)	3.83	.87	สูง
22. ฉันพยายามช่วยให้ผู้อื่นรู้สึกดีขึ้น จากความทุกข์ใจ	1 (0.2)	24 (3.9)	174 (28.5)	262 (43.0)	149 (24.4)	3.88	.83	สูง
23. ฉันช่วยให้ผู้อื่นสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ได้	0 (0.0)	16 (2.6)	194 (31.8)	294 (48.2)	106 (17.4)	3.80	.75	สูง
รวมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยน						**3.82**	**.63**	**สูง**
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวม						**3.77**	**.57**	**สูง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในตางรางที่ 9 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อมีรายละเอียด ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการช่วยเหลือ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลืออยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 9 ฉันเตือนเพื่อนเมื่อฉันทราบข้อมูลอันตรายที่เพื่อนอาจประสบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนข้อที่ 3 ฉันช่วยพาผู้สูงอายุข้ามถนน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

ด้านการแบ่งปัน พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 14 ฉันให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนข้อที่ 10 ฉันบริจาคเงินให้แก่องค์กรต่างๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ด้านการปลอบโยน พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 18 ฉันรับฟังการระบายความทุกข์ของผู้อื่นอย่างใส่ใจ และข้อที่ 22 ฉันพยายามช่วยให้ผู้อื่นรู้สึกดีขึ้นจากความทุกข์ใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนข้อที่ 19 ฉันมักชวนเพื่อนทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผ่อนคลายจากความเครียดในการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	$\overline{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม
ด้านการช่วยเหลือ	3.72	.58	สูง
ด้านการแบ่งปัน	3.79	.62	สูง
ด้านการปลอบโยน	3.82	.63	สูง
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวม	**3.77**	**.57**	**สูง**

จากตารางที่ 10 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปลอบโยน ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82, 3.79 และ 3.72 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามเพศ	จำนวน	$\overline{X}$	S.D.	t	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ชาย	281	3.63	.56	-3.561***	.000	แตกต่าง
หญิง	329	3.79	.58			
ด้านการแบ่งปัน						
ชาย	281	3.68	.59	-3.970***	.000	แตกต่าง
หญิง	329	3.88	.62			
ด้านการปลอบโยน						
ชาย	281	3.68	.58	-5.111***	.000	แตกต่าง
หญิง	329	3.94	.64			
รวมทุกด้าน						
ชาย	**281**	**3.66**	**.54**	**-4.444*** **	**.000**	**แตกต่าง**
หญิง	**329**	**3.86**	**.58**			

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนิสิตเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวม มากกว่านิสิตเพศชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน มากกว่านิสิตเพศชาย

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามชั้นปี	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
ปี 1	176	3.74	.53
ปี 2	152	3.63	.62
ปี 3	133	3.71	.66
ปี 4	149	3.79	.51
ด้านการแบ่งปัน			
ปี 1	176	3.80	.60
ปี 2	152	3.75	.60
ปี 3	133	3.75	.70
ปี 4	149	3.83	.57
ด้านการปลอบโยน			
ปี 1	176	3.86	.60
ปี 2	152	3.77	.67
ปี 3	133	3.77	.64
ปี 4	149	3.85	.61
รวมทุกด้าน			
ปี 1	**176**	**3.80**	**.54**
ปี 2	**152**	**3.71**	**.59**
ปี 3	**133**	**3.74**	**.63**
ปี 4	**149**	**3.82**	**.52**

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	1.977	3	.659	1.946 ns	.121	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	205.264	606	.339			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	.728	3	.243	.633 ns	.594	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	232.285	606	.383			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	1.247	3	.416	1.040 ns	.374	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	242.245	606	.400			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**1.194**	**3**	**.398**	**1.214 ns**	**.304**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**198.613**	**606**	**.328**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคการเรียน

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมตามภาคการเรียน	จำนวน	$\overline{X}$	S.D.	t	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ภาคปกติ	432	3.71	.59	-.419^{ns}	.675	ไม่แตกต่าง
ภาคพิเศษ	178	3.73	.56			
ด้านการแบ่งปัน						
ภาคปกติ	432	3.79	.62	.508^{ns}	.612	ไม่แตกต่าง
ภาคพิเศษ	178	3.77	.61			
ด้านการปลอบโยน						
ภาคปกติ	432	3.82	.64	.226^{ns}	.812	ไม่แตกต่าง
ภาคพิเศษ	178	3.81	.60			
รวมทุกด้าน						
ภาคปกติ	**432**	**3.77**	**.58**	**.076**^{ns}	**.940**	**ไม่แตกต่าง**
ภาคพิเศษ	**178**	**3.77**	**.55**			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 14 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามกลุ่มคณะ	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	265	3.80	.54
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	53	3.83	.53
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	292	3.62	.61
ด้านการแบ่งปัน			
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	265	3.84	.56
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	53	3.95	.63
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	292	3.71	.64
ด้านการปลอบโยน			
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	265	3.89	.61
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	53	3.98	.59
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	292	3.72	.64
รวมทุกด้าน			
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	**265**	**3.84**	**.53**
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	**53**	**3.91**	**.54**
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	**292**	**3.68**	**.60**

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	5.016	2	2.508	7.527**	.001	แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	202.225	607	.333			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	4.069	2	2.034	5.394**	.005	แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	228.944	607	.377			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	5.388	2	2.694	6.868**	.001	แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	238.104	607	.392			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**4.761**	**2**	**2.381**	**7.409****	**.001**	แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	**195.046**	**607**	**.321**			
รวม	**199.807**	**609**				

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และเมื่อทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม จำแนกตามกลุ่มคณะเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบรายคู่ตามวิธี Least Significant Difference (LSD) มีรายละเอียด ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มคณะ เป็นรายคู่ ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม		กลุ่มคณะ		
ตามกลุ่มคณะ		1	2	3
	$\overline{X}$	3.80	3.83	3.62
ด้านการช่วยเหลือ				
1. กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3.80	-		
2. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	3.83	ns	-	
3. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.62	**	*	-
ด้านการแบ่งปัน	$\overline{X}$	3.84	3.95	3.71
1. กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3.84	-		
2. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	3.95	ns	-	
3. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.71	*	**	-
ด้านการปลอบโยน	$\overline{X}$	3.89	3.98	3.72
1. กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3.89	-		
2. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	3.98	ns	-	
3. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.72	**	**	-
โดยรวม	$\overline{X}$	**3.84**	**3.91**	**3.68**
1. กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	**3.84**	**-**		
2. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	**3.91**	**ns**	**-**	
3. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	**3.68**	**	**	**-**

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 17 พบว่า นิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการช่วยเหลือ นิสิตที่เป็นกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ด้านการแบ่งปัน นิสิตที่เป็นกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ด้านการปลอบโยน นิสิตที่เป็นกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกับนิสิตที่เป็นกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
อยู่ร่วมกัน	501	3.72	.58
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	76	3.75	.57
บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต	33	3.62	.58
ด้านการแบ่งปัน			
อยู่ร่วมกัน	501	3.79	.61
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	76	3.78	.67
บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต	33	3.81	.59
ด้านการปลอบโยน			
อยู่ร่วมกัน	501	3.82	.63
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	76	3.87	.64
บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต	33	3.68	.63
รวมทุกด้าน			
อยู่ร่วมกัน	**501**	**3.77**	**.57**
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	**76**	**3.80**	**.58**
บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต	**33**	**3.70**	**.56**

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	.406	2	.203	.596 ns	.552	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	206.835	607	.341			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	.018	2	.009	.024 ns	.976	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	232.994	607	.384			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	.843	2	.421	1.054 ns	.349	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	242.649	607	.400			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**.240**	**2**	**.120**	**.365 ns**	**.694**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**199.567**	**607**	**.329**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามอาชีพบิดา	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	198	3.77	.59
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	106	3.76	.49
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	245	3.66	.61
เกษตรกร	30	3.72	.53
อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ / เสียชีวิต)	31	3.68	.49
ด้านการแบ่งปัน			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	198	3.81	.60
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	106	3.75	.59
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	245	3.77	.65
เกษตรกร	30	3.83	.58
อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ / เสียชีวิต)	31	3.81	.56
ด้านการปลอบโยน			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	198	3.87	.62
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	106	3.86	.58
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	245	3.76	.65
เกษตรกร	30	3.85	.66
อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ / เสียชีวิต)	31	3.76	.59
รวมทุกด้าน			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	**198**	**3.81**	**.57**
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	**106**	**3.79**	**.51**
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	**245**	**3.72**	**.60**
เกษตรกร	**30**	**3.79**	**.54**
อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ / เสียชีวิต)	**31**	**3.74**	**.50**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	1.459	4	.365	1.073 ns	.369	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	205.781	605	.340			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	.423	4	.106	.275 ns	.894	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	232.590	605	.384			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	1.913	4	.478	1.197 ns	.311	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	241.580	605	.399			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**1.000**	**4**	**.250**	**.761 ns**	**.551**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**198.807**	**605**	**.329**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 21 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามอาชีพมารดา	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	163	3.73	.62
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	84	3.77	.54
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	238	3.70	.58
เกษตรกร	28	3.68	.52
อื่นๆ (แม่บ้าน / เสียชีวิต)	97	3.71	.55
ด้านการแบ่งปัน			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	163	3.78	.62
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	84	3.76	.62
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	238	3.78	.64
เกษตรกร	28	3.77	.62
อื่นๆ (แม่บ้าน / เสียชีวิต)	97	3.83	.53
ด้านการปลอบโยน			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	163	3.85	.65
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	84	3.83	.63
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	238	3.80	.64
เกษตรกร	28	3.82	.61
อื่นๆ (แม่บ้าน / เสียชีวิต)	97	3.80	.57
รวมทุกด้าน			
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	**163**	**3.78**	**.59**
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้างทั่วไป	**84**	**3.78**	**.56**
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	**238**	**3.76**	**.59**
เกษตรกร	**28**	**3.75**	**.54**
อื่นๆ (แม่บ้าน / เสียชีวิต)	**97**	**3.77**	**.51**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	.326	4	.081	.238 ns	.917	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	206.915	605	.342			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	.245	4	.061	.159 ns	.959	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	232.768	605	.385			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	.377	4	.094	.234 ns	.919	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	243.116	605	.402			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**.103**	**4**	**.026**	**.078 ns**	**.989**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**199.704**	**605**	**.330**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 23 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท	216	3.75	.56
30,001 – 60,000 บาท	227	3.69	.59
60,001 บาทขึ้นไป	167	3.72	.59
ด้านการแบ่งปัน			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท	216	3.84	.61
30,001 – 60,000 บาท	227	3.77	.63
60,001 บาทขึ้นไป	167	3.74	.58
ด้านการปลอบโยน			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท	216	3.87	.64
30,001 – 60,000 บาท	227	3.78	.63
60,001 บาทขึ้นไป	167	3.80	.61
รวมทุกด้าน			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท	**216**	**3.81**	**.57**
30,001 – 60,000 บาท	**227**	**3.74**	**.57**
60,001 บาทขึ้นไป	**167**	**3.75**	**.55**

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	.419	2	.209	.615 ns	.541	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	206.822	607	.341			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	1.026	2	.513	1.342 ns	.262	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	231.987	607	.382			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	.963	2	.481	1.205 ns	.301	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	242.529	607	.400			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**.664**	**2**	**.332**	**1.011 ns**	**.364**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**199.144**	**607**	**.328**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 25 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 26 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
2 – 3 คน	108	3.70	.58
4 – 5 คน	429	3.73	.57
6 คนขึ้นไป	73	3.68	.64
ด้านการแบ่งปัน			
2 – 3 คน	108	3.77	.69
4 – 5 คน	429	3.80	.59
6 คนขึ้นไป	73	3.73	.64
ด้านการปลอบโยน			
2 – 3 คน	108	3.77	.64
4 – 5 คน	429	3.84	.63
6 คนขึ้นไป	73	3.74	.59
รวมทุกด้าน			
2 – 3 คน	**108**	**3.74**	**.60**
4 – 5 คน	**429**	**3.79**	**.56**
6 คนขึ้นไป	**73**	**3.71**	**.59**

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	.227	2	.114	.333 ns	.717	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	207.014	607	.341			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	.387	2	.193	.505 ns	.604	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	232.626	607	.383			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	1.051	2	.525	1.316 ns	.269	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	242.441	607	.399			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**.468**	**2**	**.234**	**.712 ns**	**.491**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**199.340**	**607**	**.328**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 27 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 28 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับการเกิด

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามลำดับการเกิด	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
ลูกคนโต	256	3.72	.57
ลูกคนกลาง	83	3.81	.69
ลูกคนเล็ก	192	3.67	.56
ลูกคนเดียว	79	3.73	.51
ด้านการแบ่งปัน			
ลูกคนโต	256	3.76	.60
ลูกคนกลาง	83	3.81	.65
ลูกคนเล็ก	192	3.80	.61
ลูกคนเดียว	79	3.80	.63
ด้านการปลอบโยน			
ลูกคนโต	256	3.83	.63
ลูกคนกลาง	83	3.86	.68
ลูกคนเล็ก	192	3.79	.62
ลูกคนเดียว	79	3.77	.58
รวมทุกด้าน			
ลูกคนโต	**256**	**3.77**	**.56**
ลูกคนกลาง	**83**	**3.83**	**.64**
ลูกคนเล็ก	**192**	**3.75**	**.56**
ลูกคนเดียว	**79**	**3.77**	**.53**

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับการเกิด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับการเกิด

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	1.090	3	.363	1.068 ns	.362	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	206.150	606	.340			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	.265	3	.088	.230 ns	.876	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	232.748	606	.384			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	.501	3	.167	.416 ns	.741	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	242.991	606	.401			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**.357**	**3**	**.116**	**.362 ns**	**.781**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**199.450**	**606**	**.329**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.11 นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่พักอาศัย

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามที่พักอาศัย	จำนวน	$\overline{X}$	S.D.	t	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
หอพัก	253	3.75	.55	.987 ns	.324	ไม่แตกต่าง
บ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง	357	3.70	.59			
ด้านการแบ่งปัน						
หอพัก	253	3.85	.59	2.093*	.037	แตกต่าง
บ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง	357	3.74	.63			
ด้านการปลอบโยน						
หอพัก	253	3.86	.61	1.435 ns	.152	ไม่แตกต่าง
บ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง	357	3.79	.64			
รวมทุกด้าน						
หอพัก	**253**	**3.81**	**.55**	**1.563 ns**	**.119**	**ไม่แตกต่าง**
บ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง	**357**	**3.74**	**.58**			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 30 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่อาศัยอยู่หอพักมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปัน มากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่บ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง / ส่วนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือ และด้านการปลอบโยน พบว่าไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.12 นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ตารางที่ 31 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา

(n = 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามภูมิลำเนา	**จำนวน**	$\overline{X}$	**S.D.**
ด้านการช่วยเหลือ			
กรุงเทพมหานคร	286	3.70	.57
ปริมณฑล	91	3.75	.60
ต่างจังหวัด	233	3.73	.58
ด้านการแบ่งปัน			
กรุงเทพมหานคร	286	3.74	.63
ปริมณฑล	91	3.84	.63
ต่างจังหวัด	233	3.82	.58
ด้านการปลอบโยน			
กรุงเทพมหานคร	286	3.78	.63
ปริมณฑล	91	3.81	.70
ต่างจังหวัด	233	3.86	.60
รวมทุกด้าน			
กรุงเทพมหานคร	**286**	**3.74**	**.57**
ปริมณฑล	**91**	**3.80**	**.61**
ต่างจังหวัด	**233**	**3.80**	**.55**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา

(n = 610)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านการช่วยเหลือ						
ระหว่างกลุ่ม	.220	2	.110	.323 ns	.724	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	207.021	607	.341			
รวม	207.241	609				
ด้านการแบ่งปัน						
ระหว่างกลุ่ม	1.211	2	.606	1.586 ns	.206	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	231.802	607	.382			
รวม	233.013	609				
ด้านการปลอบโยน						
ระหว่างกลุ่ม	.897	2	.448	1.122 ns	.326	ไม่แตกต่าง
ภายในกลุ่ม	242.595	607	.400			
รวม	243.492	609				
รวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	**.564**	**2**	**.282**	**.860** ns	**.424**	**ไม่แตกต่าง**
ภายในกลุ่ม	**199.243**	**607**	**.328**			
รวม	**199.807**	**609**				

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 32 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 2 สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ตารางที่ 33 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม			รวม
	ด้านการช่วยเหลือ	ด้านการแบ่งปัน	ด้านการปลอบโยน	
	r	r	r	r
สุขภาวะทางจิต	.567***	.531***	.544***	.583***
	p(.000)	p(.000)	p(.000)	p(.000)

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 33 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือของนิสิต พบว่า สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันของนิสิต พบว่า สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนของนิสิต พบว่า สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมายความว่า นิสิตที่มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนสูงขึ้น

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ตารางที่ 34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม			
	ด้านการช่วยเหลือ	ด้านการแบ่งปัน	ด้านการปลอบโยน	รวม
	r	r	r	r
ความคิดเชิงบวก	.641***	.615***	.628***	.669***
	p(.000)	p(.000)	p(.000)	p(.000)

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 34 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับความคิดเชิงบวกสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือของนิสิต พบว่า ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับความคิดเชิงบวกสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันของนิสิต พบว่า ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับความคิดเชิงสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันสูงขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนของนิสิต พบว่า ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับความคิดเชิงบวกสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนสูงขึ้น

สมมติฐานที่ 4 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ตารางที่ 35 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม			
	ด้านการช่วยเหลือ	ด้านการแบ่งปัน	ด้านการปลอบโยน	รวม
	r	r	r	r
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	.640***	.558***	.610***	.643***
	p(.000)	p(.000)	p(.000)	p(.000)

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 35 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือของนิสิต พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือสูงขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันของนิสิต พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันสูงขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนของนิสิต พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า นิสิตที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้นจะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการปลอบโยนสูงขึ้น

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ได้มีการกำหนดข้อตกลงและมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต้องเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ขึ้นไป หากตัวแปรอิสระมีระดับการวัดที่ต่ำกว่าประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ต้องแปลงเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยทำการสร้างตัวแปรหุ่นทีละตัวด้วยวิธีลงรหัส ซึ่งแต่ตัวแปรหุ่นจะใช้ 1 คอลัมน์ และจำนวนตัวแปรหุ่นจะต้องน้อยกว่าจำนวนกลุ่มย่อยของตัวแปรนั้นอยู่ 1 เสมอ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540: 77-80) ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 36 ระดับการวัดของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	ระดับการวัด
1. เพศ (DS)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้ - เพศชาย = 1 - เพศหญิง = 0
2. ชั้นปี (DY)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้
2.1 DY1	- ปี1 = 1, อื่นๆ = 0
2.2 DY2	- ปี2 = 1, อื่นๆ = 0
2.3 DY3	- ปี3 = 1, อื่นๆ = 0
2.4 DY4	- ปี4 (กลุ่มอ้างอิง)
3. ภาคการเรียน (DT)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้ - ภาคปกติ = 1 - ภาคพิเศษ = 0
4. อาชีพบิดา (DFC)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้
4.1 DFC1	- รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่มอ้างอิง)
4.2 DFC2	- พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป = 1, อื่นๆ = 0
4.3 DFC3	- ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย = 1, อื่นๆ = 0
4.4 DFC4	- เกษตรกร = 1, อื่นๆ = 0
4.5 DFC5	- อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) = 1, อื่นๆ = 0
5. อาชีพมารดา (DMC)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้
5.1 DMC1	- รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (กลุ่มอ้างอิง)
5.2 DMC2	- พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างทั่วไป = 1, อื่นๆ = 0
5.3 DMC3	- ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย = 1, อื่นๆ = 0
5.4 DMC4	- เกษตรกร = 1, อื่นๆ = 0
5.5 DMC5	- อื่นๆ (แม่บ้าน/เสียชีวิต) = 1, อื่นๆ = 0
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว (DI)	อัตราส่วน (Ratio Scale)
7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (DFN)	อัตราส่วน (Ratio Scale)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับการวัด
8. ลำดับการเกิด (DB)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้
8.1 DB1	- ลูกคนโต = 1, อื่นๆ = 0
8.2 DB2	- ลูกคนกลาง = 1, อื่นๆ = 0
8.3 DB3	- ลูกคนเล็ก = 1, อื่นๆ = 0
8.4 DB4	- ลูกคนเดียว (กลุ่มอ้างอิง)
9. ที่พักอาศัย (DPL)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้
	- หอพัก = 1
	- บ้านของบิดามารดา/บ้านที่ครอบครัวเช่า/บ้านญาติพี่น้อง = 0
10. ภูมิลำเนา (DPR)	นามบัญญัติ (Nominal Scale) ทำเป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดให้
10.1 DPR 1	- กรุงเทพมหานคร = 1, อื่นๆ = 0
10.2 DPR 2	- ปริมณฑล = 1, อื่นๆ = 0
10.3 DPR 3	- ต่างจังหวัด (กลุ่มอ้างอิง)
11. สุขภาวะทางจิต (PSY)	อันตรภาคชั้น (Interval Scale)
12. ความคิดเชิงบวก (POS)	อันตรภาคชั้น (Interval Scale)
13. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (SEL)	อันตรภาคชั้น (Interval Scale)
14. พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (PRO)	อันตรภาคชั้น (Interval Scale)

2. การตรวจสอบข้อกำหนดของการวิเคราะห์การถดถอยที่กำหนดว่าตัวแปรอิสระทุกตัวจะต้องมีความสัมพันธ์กันสูงไม่เกิน .80 จึงต้องทำการทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรอิสระเพื่อไม่ให้เกิด “ Multicollinearity Problem ” (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540: 77) โดยทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทั้งหมดไปทดสอบความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 37

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	(DS)	(DY1)	(DY2)	(DY3)	(DY4)	(DT)	(DFC1)	(DFC2)	(DFC3)
(DS)	1								
(DY1)	-.307	1							
(DY2)	.045	-.367**	1						
(DY3)	.006	-.336**	-.304**	1					
(DY4)	-.013	-.362**	-.328**	-.300**	1				
(DT)	.094*	-.005	-.005	-.002	.012	1			
(DFC1)	.020	.030	-.027	-.018	.013	-.025	1		
(DFC 2)	-.025	-.015	-.064	.041	.041	.028	-.318**	1	
(DFC 3)	-.006	-.020	.007	.037	-.022	-.011	-.568**	-.376**	1
(DFC 4)	-.012	-.044	.114**	-.047	-.023	.046	-.158**	-.104**	-.186**
(DFC 5)	.026	.050	.039	-.068	-.027	-.016	-.160**	-.106**	-.190**
(DMC1)	.022	-.017	.063	-.041	-.007	.013	.578**	-.160**	-.344**
(DMC2)	-.035	.082*	-.098*	.008	.005	-.005	-.155**	.445**	-.250**
(DMC3)	.043	.010	-.018	.017	-.009	-.078	-.325**	-.163**	.510**
(DMC4)	-.061	-.036	.073	-.040	.003	.124**	-.085*	-.080*	-.164**
(DMC5)	-.015	-.049	-.002	.042	.014	.023	-.072	.037	.064
(DI)	-.007	-.021	-.014	.024	.014	-.162**	.037	-.017	.088*
(DFN)	-.024	.061	-.061	-.034	.030	.006	-.137**	-.017	.180**
(DB1)	.034	-.028	-.106**	.026	.112**	.012	.063	.040	-.046
(DB2)	-.031	-.010	.048	-.047	.008	-.061	-.071	.007	.065
(DB3)	.011	.020	.042	-.007	-.057	.047	-.048	-.003	-.001
(DB4)	-.033	.024	.049	.021	-.094*	-.021	.045	-.061	.003

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(DS)	(DY1)	(DY2)	(DY3)	(DY4)	(DT)	(DFC1)	(DFC2)	(DFC3)
(DPL)	-.050	-.015	-.008	-.034	.056	.130**	.084*	-.087*	-.065
(DPR1)	.074	.083*	-.025	.037	-.098*	-.134**	-.118**	.081*	.148**
(DPR2)	.047	.008	-.018	-.043	.051	.066	-.015	.075	-.071
(DPR3)	-.111**	-.091*	.039	-.007	.064	.089*	.132**	-.138**	-.100*
(PSYF1)	-.193**	-.099*	-.044	.051	.100*	.133**	.062	.019	-.005
(PSYF2)	-.099**	-.015	-.026	-.055	.094*	.057	-.013	-.038	.067
(PSYF3)	.001	-.080*	-.062	.051	.097*	.123**	.077	-.078	.042
(PSYF4)	-.048	-.068	-.063	.033	.103*	.116**	.058	-.033	.003
(PSYF5)	-.074	-.075	-.061	.051	.090*	.116**	.070	-.056	-.005
(PSYF6)	-.076	-.083*	-.059	.035	.114**	.132**	.045	-.044	.030
(POSF01)	-.063	-.087*	-.066	.075	.086*	.061	.042	-.001	-.010
(POSF02)	-.073	-.039	-.059	.050	.053	.025	.024	-.016	-.007
(POSF03)	-.145**	-.077	-.070	.052	.101*	.088*	.065	-.026	-.001
(POSF04)	-.130**	-.049	-.116**	.063	.108**	.027	.015	.056	-.035
(POSF05)	-.041	-.057	-.018	.036	.043	.027	.057	.000	-.018
(POSF06)	-.040	-.067	-.042	.049	.066	.039	.096*	.022	-.059
(POSF07)	-.093*	-.008	-.075	.033	.052	.051	.038	.020	-.049
(POSF08)	.071	-.046	-.013	.005	.056	-.036	.063	-.012	-.032
(POSF09)	.011	-.045	-.045	.043	.052	.030	.062	-.010	-.023
(POSF10)	.001	-.015	-.097*	.042	.074	.015	.012	-.031	.013
(SELF1)	-.026	-.019	-.091*	.050	.064	-.003	.058	.024	-.046
(SELF2)	.023	-.037	-.068	.040	.070	-.035	.072	-.015	-.042
(SELF3)	-.034	-.062	-.056	.057	.066	-.005	.060	-.026	-.037

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(DFC4)	(DFC5)	(DMC1)	(DMC2)	(DMC3)	(DMC4)	(DMC5)	(DI)	(DFN)
(DS)									
(DY1)									
(DY2)									
(DY3)									
(DY4)									
(DT)									
(DFC1)									
(DFC 2)									
(DFC 3)									
(DFC 4)	1								
(DFC 5)	-.053	1							
(DMC1)	-.103*	-.089*	1						
(DMC2)	-.091*	.211**	-.241**	1					
(DMC3)	-.120**	-.047	-.483**	-.320	1				
(DMC4)	.747**	-.051	-.132**	-.088*	-.175**	1			
(DMC5)	-.057	.001	-.263**	-.174**	-.348**	-.095*	1		
(DI)	-.132**	-.115**	.077	-.129**	.142**	-.170**	-.064	1	
(DFN)	-.056	-.025	-.100*	-.019	.085*	-.046	.052	.050	1
(DB1)	-.009	-.091*	-.033	.017	.042	-.028	-.016	-.022	-.067
(DB2)	-.046	.039	-.045	.008	.055	-.019	-.016	.085*	.328**
(DB3)	.042	.068	.045	-.045	-.064	.054	.043	.010	.090*
(DB4)	.003	.000	.032	.030	-.028	-.015	-.021	-.068	.362**
(DPL)	.239**	-.119**	.033	-.085*	.022	.197**	-.102*	.-101*	-.067
(DPR1)	-.198**	-.023	-.070	.034	.077	-.206**	.068	.146**	.027
(DPR2)	-.053	.113**	-.055	.033	.005	-.070	.070	-.051	.015
(DPR3)	.242**	-.059	.112**	-.060	-.082*	.263**	-.120**	-.113**	-.039

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(DFC4)	(DFC5)	(DMC1)	(DMC2)	(DMC3)	(DMC4)	(DMC5)	(DI)	(DFN)
(PSYF1)	-.052	-.103*	.032	.040	-.063	-.048	.035	.012	-.036
(PSYF2)	.023	-.033	-.004	-.004	.028	-.082*	.019	.052	.032
(PSYF3)	-.061	-.064	.047	-.011	-.045	-.069	.052	.062	-.044
(PSYF4)	-.048	-.024	.001	-.006	.039	-.067	-.009	.073	-.070
(PSYF5)	-.009	-.032	.058	.019	-.034	-.047	-.017	.015	-.089*
(PSYF6)	-.029	-.058	.040	.033	-.044	-.049	.007	.008	-.069
(POSF01)	-.041	-.026	.042	-.013	-.004	-.049	-.004	.029	-.067
(POSF02)	.036	-.044	.007	-.013	.014	.002	-.016	-.023	-137**
(POSF03)	-.030	-.062	.031	-.001	-.018	-.042	.012	-.033	-.061
(POSF04)	-.020	-.031	-.004	.010	.004	-.033	.009	-.041	-.100*
(POSF05)	-.055	-.025	.040	-.006	-.012	-.084*	.021	.027	-.111**
(POSF06)	-.033	-.077	.074	.014	-.051	-.034	-.015	.010	-.083*
(POSF07)	.000	-.006	.028	.000	-.019	-.029	.008	-.017	-.138**
(POSF08)	-.024	-.018	.026	-.020	.010	-.059	.009	.013	-.169**
(POSF09)	-.030	-.033	.044	-.039	-.012	-.036	.020	.012	-.141**
(POSF10)	.025	-.025	-.021	-.041	.053	-.009	-.002	-.025	-.190**
(SELF1)	-.014	-.050	.015	.010	.023	-.033	-.039	-.009	-.160**
(SELF2)	-.007	-.027	.019	.028	.000	-.029	-.033	-.044	-.161**
(SELF3)	.036	-.036	.032	.015	.011	-.005	-.064	-.008	-.099*

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(DB1)	(DB2)	(DB3)	(DB4)	(DPL)	(DPR1)	(DPR2)	(DPR3)
(DS)								
(DY1)								
(DY2)								
(DY3)								
(DY4)								
(DT)								
(DFC1)								
(DFC 2)								
(DFC 3)								
(DFC 4)								
(DFC 5)								
(DMC1)								
(DMC2)								
(DMC3)								
(DMC4)								
(DMC5)								
(DI)								
(DFN)								
(DB1)	1							
(DB2)	-.337**	1						
(DB3)	-.576**	-.269**	1					
(DB4)	-.328**	-.153**	-.261**	1				
(DPL)	-.048	-.024	.031	.052	1			
(DPR1)	.066	.001	-.036	-.049	-.611**	1		
(DPR2)	-.048	.062	.013	-.011	-.072	-.393**	1	
(DPR3)	-.033	-.046	.027	.059	.680**	-.739**	-.329**	1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(DB1)	(DB2)	(DB3)	(DB4)	(DPL)	(DPR1)	(DPR2)	(DPR3)
(PSYF1)	-.021	-.050	.048	.014	.088*	-.047	-.019	.063
(PSYF2)	.047	-.039	-.017	-.005	.016	-.008	-.012	.017
(PSYF3)	.031	-.038	-.013	.012	.097*	-.054	.008	.049
(PSYF4)	.041	-.069	-.007	.020	.107**	-.062	.009	.057
(PSYF5)	.025	-.043	-.030	.048	.133**	-.049	.006	.046
(PSYF6)	.019	-.062	-.015	.056	.118**	-.045	-.033	.071
(POSF01)	.044	-.069	-.028	.045	.087*	-.012	-.065	.059
(POSF02)	.031	-.067	-.054	.097*	.065	.031	-.029	-.010
(POSF03)	.021	-.033	-.018	.028	.097*	-.052	-.011	.061
(POSF04)	-.007	-.041	.014	.034	.038	.035	-.011	-.027
(POSF05)	.053	-.065	-.030	.030	.006	.061	-.063	-.016
(POSF06)	-.010	-.070	.043	.027	.072	.012	-.083*	.049
(POSF07)	.054	-.065	-.032	.032	.058	.038	-.038	-.011
(POSF08)	.044	-.061	-.051	.069	.026	.057	-.055	-.018
(POSF09)	.005	-.051	.000	.045	.071	.024	-.056	.017
(POSF10)	.035	-.057	-.058	.086*	.082*	.031	-.024	-.014
(SELF1)	.047	-.103*	-.050	.105**	.050	.058	-.044	-.028
(SELF2)	.044	-.050	-.061	.071	.058	.039	-.069	.011
(SELF3)	.025	-.050	-.024	.048	.064	.038	-.081*	.020

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(PSY F1)	(PSY F2)	(PSY F3)	(PSY F4)	(PSY F5)	(PSY F6)	(POS F01)	(POS F02)	(POS F03)
(PSYF1)	1								
(PSYF2)	.620***	1							
(PSYF3)	.691***	.645***	1						
(PSYF4)	.676***	.709***	.787***	1					
(PSYF5)	.717***	.608***	.749***	.680***	1				
(PSYF6)	.712***	.655***	.784***	.731***	.838***	1			
(POSF01)	.592***	.575***	.668***	.657***	.663***	.683***	1		
(POSF02)	.637***	.591***	.669***	.664***	.744***	.767***	.722***	1	
(POSF03)	.703***	.589***	.689***	.667***	.735***	.753***	.770***	.781***	1
(POSF04)	.530***	.524***	.552***	.547***	.574***	.591***	.706***	.666***	.666***
(POSF05)	.547***	.611***	.638***	.656***	.611***	.628***	.758***	.735**	.728***
(POSF06)	.546***	.515***	.675***	.623***	.625***	.628***	.763***	.732***	.699***
(POSF07)	.563***	.573***	.596***	.617***	.686***	.628***	.725***	.818***	.750***
(POSF08)	.414***	.490***	.548***	.568***	.523***	.529***	.672***	.644***	.528***
(POSF09)	.502***	.533***	.632***	.633***	.604***	.601***	.729***	.712***	.643***
(POSF10)	.480***	.550***	.617***	.608***	.681***	.659***	.683***	.799***	.671***
(SELF1)	.487***	.524***	.549***	.609***	.602***	.632***	.670***	.765***	.657***
(SELF2)	.398***	.498***	.513***	.562***	.540***	.578***	.594***	.695***	.566***
(SELF3)	.550***	.579***	.570***	.645***	.651***	.689***	.690***	.750***	.696***

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 (ต่อ)

	(POS F04)	(POS F05)	(POS F06)	(POS F07)	(POS F08)	(POS F09)	(POS F10)	(SEL F1)	(SEL F2)	(SEL F3)
(PSYF1)										
(PSYF2)										
(PSYF3)										
(PSYF4)										
(PSYF5)										
(PSYF6)										
(POSF01)										
(POSF02)										
(POSF03)										
(POSF04)	1									
(POSF05)	.648***	1								
(POSF06)	.613***	.794***	1							
(POSF07)	.680**	.764***	.736***	1						
(POSF08)	.564***	.700***	.680***	.674***	1					
(POSF09)	.610***	.766***	.761***	.738***	.759***	1				
(POSF10)	.654***	.757***	.744***	.824***	.744***	.758***	1			
(SELF1)	.634***	.738***	.695***	.759***	.675***	.694***	.764***	1		
(SELF2)	.565***	.669***	.660***	.715***	.713***	.695***	.748***	.839***	1	
(SELF3)	.590***	.730***	.693***	.721***	.663***	.683***	.714***	.803***	.785***	1

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 37 พบว่า สุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต (PSYF5) กับสุขภาวะทางจิตด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล (PSYF6) มีความสัมพันธ์กันมากกว่า .80 ดังนั้นจึงต้องทำการเลือกตัดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งออก โดยผู้วิจัยเลือกตัดตัวแปรสุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต (PSYF5) ออก ทั้งนี้เนื่องจาก การที่นิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล นิสิตย่อมจะตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง เห็นโอกาสในการปรับปรุงพฤติกรรมและเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพของตน ดังนั้นนิสิตจึงอาจจะตระหนักว่าตนเองมีความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่น เห็นโอกาสของการปรับปรุงพฤติกรรมจากการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น และทำให้นิสิตแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความคิดเชิงบวกด้านความกระตือรือร้น (POSF02) กับความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น (POSF07) มีความสัมพันธ์กันมากกว่า .80 และความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น (POSF07) กับความคิดเชิงบวกด้านการสำรวมความตั้งใจ (POSF10) มีความสัมพันธ์กันมากกว่า .80 ดังนั้นจึงต้องทำการเลือกตัดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งออก โดยผู้วิจัยเลือกตัดตัวแปรความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น (POSF07) ออก ทั้งนี้เนื่องจากการที่นิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความกระตือรือร้น นิสิตย่อมมีความสนใจ และมีแรงกระตุ้นในการกระทำสิ่งต่างๆ ดังนั้นนิสิตก็อาจจะรู้สึกเต็มไปด้วยพลังและพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือแก่ผู้อื่น และการที่นิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านการสำรวมความตั้งใจ นิสิตย่อมมีจิตใจจดจ่อกับสิ่งที่กระทำ นิสิตอาจจะรู้สึกว่าถ้านิสิตมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่นแล้วตนเองจะตั้งใจจดจ่อในการให้ความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด ทำให้นิสิตแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง (SELF1) กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการตรวจสอบตนเอง (SELF2) มีความสัมพันธ์กันมากกว่า .80 และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง (SELF1) กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง (SELF3) มีความสัมพันธ์กันมากกว่า .80 ดังนั้นจึงต้องทำการเลือกตัดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งออก โดยผู้วิจัยเลือกตัดตัวแปรการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง (SELF1) ออก ทั้งนี้เนื่องจาก การที่นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการตรวจสอบตนเอง นิสิตย่อมรับรู้เกี่ยวกับการกระทำของตน และตรวจสอบเพื่อปรับปรุงการกระทำของตน ทำให้รู้ว่าตนเองสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นได้อย่างไร เท่าใด รวมทั้งจะปรับปรุงวิธีการในการช่วยเหลือได้ดีขึ้นอย่างไร และการที่นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง นิสิตย่อมนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้กับสำหรับกิจกรรมใหม่ๆ ทำให้มีการนำประสบการณ์ของตนเองมาประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่น จึงเกิดความมั่นใจว่าตนเองสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้ และแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หลังจากนั้นผู้วิจัยนำตัวแปรอิสระที่เหลือทั้งหมดมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์อีกครั้ง ดังตารางที่ 38

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลังจากเลือกตัดตัวแปร สุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต ความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเอง

	(DS)	(DY1)	(DY2)	(DY3)	(DY4)	(DT)	(DFC1)	(DFC2)	(DFC3)
(DS)	1								
(DY1)	-.307	1							
(DY2)	.045	-.367**	1						
(DY3)	.006	-.336**	-.304**	1					
(DY4)	-.013	-.362**	-.328**	-.300**	1				
(DT)	.094*	-.005	-.005	-.002	.012	1			
(DFC1)	.020	.030	-.027	-.018	.013	-.025	1		
(DFC 2)	-.025	-.015	-.064	.041	.041	.028	-.318**	1	
(DFC 3)	-.006	-.020	.007	.037	-.022	-.011	-.568**	-.376**	1
(DFC 4)	-.012	-.044	.114**	-.047	-.023	.046	-.158**	-.104**	-.186**
(DFC 5)	.026	.050	.039	-.068	-.027	-.016	-.160**	-.106**	-.190**
(DMC1)	.022	-.017	.063	-.041	-.007	.013	.578**	-.160**	-.344**
(DMC2)	-.035	.082*	-.098*	.008	.005	-.005	-.155**	.445**	-.250**
(DMC3)	.043	.010	-.018	.017	-.009	-.078	-.325**	-.163**	.510**
(DMC4)	-.061	-.036	.073	-.040	.003	.124**	-.085*	-.080*	-.164**
(DMC5)	-.015	-.049	-.002	.042	.014	.023	-.072	.037	.064
(DI)	-.007	-.021	-.014	.024	.014	-.162**	.037	-.017	.088*
(DFN)	-.024	.061	-.061	-.034	.030	.006	-.137**	-.017	.180**
(DB1)	.034	-.028	-.106**	.026	.112**	.012	.063	.040	-.046
(DB2)	-.031	-.010	.048	-.047	.008	-.061	-.071	.007	.065
(DB3)	.011	.020	.042	-.007	-.057	.047	-.048	-.003	-.001
(DB4)	-.033	.024	.049	.021	-.094*	-.021	.045	-.061	.003
(DPL)	-.050	-.015	-.008	-.034	.056	.130**	.084*	-.087*	-.065
(DPR1)	.074	.083*	-.025	.037	-.098*	-.134**	-.118**	.081*	.148**
(DPR2)	.047	.008	-.018	-.043	.051	.066	-.015	.075	-.071
(DPR3)	-.111**	-.091*	.039	-.007	.064	.089*	.132**	-.138**	-.100*

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(DS)	(DY1)	(DY2)	(DY3)	(DY4)	(DT)	(DFC1)	(DFC2)	(DFC3)
(PSYF1)	-.193**	-.099*	-.044	.051	.100*	.133**	.062	.019	-.005
(PSYF2)	-.099**	-.015	-.026	-.055	.094*	.057	-.013	-.038	.067
(PSYF3)	.001	-.080*	-.062	.051	.097*	.123**	.077	-.078	.042
(PSYF4)	-.048	-.068	-.063	.033	.103*	.116**	.058	-.033	.003
(PSYF5)	-.074	-.075	-.061	.051	.090*	.116**	.070	-.056	-.005
(PSYF6)	-.076	-.083*	-.059	.035	.114**	.132**	.045	-.044	.030
(POSF01)	-.063	-.087*	-.066	.075	.086*	.061	.042	-.001	-.010
(POSF02)	-.073	-.039	-.059	.050	.053	.025	.024	-.016	-.007
(POSF03)	-.145**	-.077	-.070	.052	.101*	.088*	.065	-.026	-.001
(POSF04)	-.130**	-.049	-.116**	.063	.108**	.027	.015	.056	-.035
(POSF05)	-.041	-.057	-.018	.036	.043	.027	.057	.000	-.018
(POSF06)	-.040	-.067	-.042	.049	.066	.039	.096*	.022	-.059
(POSF07)	-.093*	-.008	-.075	.033	.052	.051	.038	.020	-.049
(POSF08)	.071	-.046	-.013	.005	.056	-.036	.063	-.012	-.032
(POSF09)	.011	-.045	-.045	.043	.052	.030	.062	-.010	-.023
(POSF10)	.001	-.015	-.097*	.042	.074	.015	.012	-.031	.013
(SELF1)	-.026	-.019	-.091*	.050	.064	-.003	.058	.024	-.046
(SELF2)	.023	-.037	-.068	.040	.070	-.035	.072	-.015	-.042
(SELF3)	-.034	-.062	-.056	.057	.066	-.005	.060	-.026	-.037

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(DFC4)	(DFC5)	(DMC1)	(DMC2)	(DMC3)	(DMC4)	(DMC5)	(DI)	(DFN)
(DS)									
(DY1)									
(DY2)									
(DY3)									
(DY4)									
(DT)									
(DFC1)									
(DFC 2)									
(DFC 3)									
(DFC 4)	1								
(DFC 5)	-.053	1							
(DMC1)	-.103*	-.089*	1						
(DMC2)	-.091*	.211**	-.241**	1					
(DMC3)	-.120**	-.047	-.483**	-.320	1				
(DMC4)	.747**	-.051	-.132**	-.088*	-.175**	1			
(DMC5)	-.057	.001	-.263**	-.174**	-.348**	-.095*	1		
(DI)	-.132**	-.115**	.077	-.129**	.142**	-.170**	-.064	1	
(DFN)	-.056	-.025	-.100*	-.019	.085*	-.046	.052	.050	1
(DB1)	-.009	-.091*	-.033	.017	.042	-.028	-.016	-.022	-.067
(DB2)	-.046	.039	-.045	.008	.055	-.019	-.016	.085*	.328**
(DB3)	.042	.068	.045	-.045	-.064	.054	.043	.010	.090*
(DB4)	.003	.000	.032	.030	-.028	-.015	-.021	-.068	.362**
(DPL)	.239**	-.119**	.033	-.085*	.022	.197**	-.102*	.-101*	-.067
(DPR1)	-.198**	-.023	-.070	.034	.077	-.206**	.068	.146**	.027
(DPR2)	-.053	.113**	-.055	.033	.005	-.070	.070	-.051	.015
(DPR3)	.242**	-.059	.112**	-.060	-.082*	.263**	-.120**	-.113**	-.039

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(DFC4)	(DFC5)	(DMC1)	(DMC2)	(DMC3)	(DMC4)	(DMC5)	(DI)	(DFN)
(PSYF1)	-.052	-.103*	.032	.040	-.063	-.048	.035	.012	-.036
(PSYF2)	.023	-.033	-.004	-.004	.028	-.082*	.019	.052	.032
(PSYF3)	-.061	-.064	.047	-.011	-.045	-.069	.052	.062	-.044
(PSYF4)	-.048	-.024	.001	-.006	.039	-.067	-.009	.073	-.070
(PSYF5)	-.009	-.032	.058	.019	-.034	-.047	-.017	.015	-.089*
(PSYF6)	-.029	-.058	.040	.033	-.044	-.049	.007	.008	-.069
(POSF01)	-.041	-.026	.042	-.013	-.004	-.049	-.004	.029	-.067
(POSF02)	.036	-.044	.007	-.013	.014	.002	-.016	-.023	-137**
(POSF03)	-.030	-.062	.031	-.001	-.018	-.042	.012	-.033	-.061
(POSF04)	-.020	-.031	-.004	.010	.004	-.033	.009	-.041	-.100*
(POSF05)	-.055	-.025	.040	-.006	-.012	-.084*	.021	.027	-.111**
(POSF06)	-.033	-.077	.074	.014	-.051	-.034	-.015	.010	-.083*
(POSF07)	.000	-.006	.028	.000	-.019	-.029	.008	-.017	-.138**
(POSF08)	-.024	-.018	.026	-.020	.010	-.059	.009	.013	-.169**
(POSF09)	-.030	-.033	.044	-.039	-.012	-.036	.020	.012	-.141**
(POSF10)	.025	-.025	-.021	-.041	.053	-.009	-.002	-.025	-.190**
(SELF1)	-.014	-.050	.015	.010	.023	-.033	-.039	-.009	-.160**
(SELF2)	-.007	-.027	.019	.028	.000	-.029	-.033	-.044	-.161**
(SELF3)	.036	-.036	.032	.015	.011	-.005	-.064	-.008	-.099*

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(DB1)	(DB2)	(DB3)	(DB4)	(DPL)	(DPR1)	(DPR2)	(DPR3)
(DS)								
(DY1)								
(DY2)								
(DY3)								
(DY4)								
(DT)								
(DFC1)								
(DFC 2)								
(DFC 3)								
(DFC 4)								
(DFC 5)								
(DMC1)								
(DMC2)								
(DMC3)								
(DMC4)								
(DMC5)								
(DI)								
(DFN)								
(DB1)	1							
(DB2)	-.337**	1						
(DB3)	-.576**	-.269**	1					
(DB4)	-.328**	-.153**	-.261**	1				
(DPL)	-.048	-.024	.031	.052	1			
(DPR1)	.066	.001	-.036	-.049	-.611**	1		
(DPR2)	-.048	.062	.013	-.011	-.072	-.393**	1	
(DPR3)	-.033	-.046	.027	.059	.680**	-.739**	-.329**	1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(DB1)	(DB2)	(DB3)	(DB4)	(DPL)	(DPR1)	(DPR2)	(DPR3)
(PSYF1)	-.021	-.050	.048	.014	.088*	-.047	-.019	.063
(PSYF2)	.047	-.039	-.017	-.005	.016	-.008	-.012	.017
(PSYF3)	.031	-.038	-.013	.012	.097*	-.054	.008	.049
(PSYF4)	.041	-.069	-.007	.020	.107**	-.062	.009	.057
(PSYF5)	.025	-.043	-.030	.048	.133**	-.049	.006	.046
(PSYF6)	.019	-.062	-.015	.056	.118**	-.045	-.033	.071
(POSF01)	.044	-.069	-.028	.045	.087*	-.012	-.065	.059
(POSF02)	.031	-.067	-.054	.097*	.065	.031	-.029	-.010
(POSF03)	.021	-.033	-.018	.028	.097*	-.052	-.011	.061
(POSF04)	-.007	-.041	.014	.034	.038	.035	-.011	-.027
(POSF05)	.053	-.065	-.030	.030	.006	.061	-.063	-.016
(POSF06)	-.010	-.070	.043	.027	.072	.012	-.083*	.049
(POSF07)	.054	-.065	-.032	.032	.058	.038	-.038	-.011
(POSF08)	.044	-.061	-.051	.069	.026	.057	-.055	-.018
(POSF09)	.005	-.051	.000	.045	.071	.024	-.056	.017
(POSF10)	.035	-.057	-.058	.086*	.082*	.031	-.024	-.014
(SELF1)	.047	-.103*	-.050	.105**	.050	.058	-.044	-.028
(SELF2)	.044	-.050	-.061	.071	.058	.039	-.069	.011
(SELF3)	.025	-.050	-.024	.048	.064	.038	-.081*	.020

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(PSY F1)	(PSY F2)	(PSY F3)	(PSY F4)	(PSY F6)	(POS F01)	(POS F02)	(POS F03)
(PSYF1)	1							
(PSYF2)	.620***	1						
(PSYF3)	.691***	.645***	1					
(PSYF4)	.676***	.709***	.787***	1				
(PSYF6)	.712***	.655***	.784***	.731***	1			
(POSF01)	.592***	.575***	.668***	.657***	.683***	1		
(POSF02)	.637***	.591***	.669***	.664***	.767***	.722***	1	
(POSF03)	.703***	.589***	.689***	.667***	.753***	.770***	.781***	1
(POSF04)	.530***	.524***	.552***	.547***	.591***	.706***	.666***	.666***
(POSF05)	.547***	.611***	.638***	.656***	.628***	.758***	.735***	.728***
(POSF06)	.546***	.515***	.675***	.623***	.628***	.763***	.732***	.699***
(POSF08)	.414***	.490***	.548***	.568***	.529***	.672***	.644***	.528***
(POSF09)	.502***	.533***	.632***	.633***	.601***	.729***	.712***	.643***
(POSF10)	.480***	.550***	.617***	.608***	.659***	.683***	.799***	.671***
(SELF2)	.398***	.498***	.513***	.562***	.578***	.594***	.695***	.566***
(SELF3)	.550***	.579***	.570***	.645***	.689***	.690***	.750***	.696***

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 38 (ต่อ)

	(POSF04)	(POSF05)	(POSF06)	(POSF08)	(POSF09)	(POSF10)	(SELF2)	(SELF3)
(PSYF1)								
(PSYF2)								
(PSYF3)								
(PSYF4)								
(PSYF6)								
(POSF01)								
(POSF02)								
(POSF03)								
(POSF04)	1							
(POSF05)	.648***	1						
(POSF06)	.613***	.794***	1					
(POSF08)	.564***	.700***	.680***	1				
(POSF09)	.610***	.766***	.761***	.759***	1			
(POSF10)	.654***	.757***	.744***	.744***	.758***	1		
(SELF2)	.565***	.669***	.660***	.713***	.695***	.748***	1	
(SELF3)	.590***	.730***	.693***	.663***	.683***	.714***	.785***	1

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 38 พบว่า หลังจากตัดตัวแปรสุขภาวะทางจิตด้านการมีเป้าหมายในชีวิต ความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการจัดการตนเองออก ไม่พบตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กันมากกว่า .80 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ตัวแปรพยากรณ์	b	SEb	Beta	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	.293	.131		2.238	.026
ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ (POSF05)	.355	.055	.307	6.457	.000
สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น (PSYF2)	.326	.035	.331	9.222	.000
ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม (POSF04)	.250	.043	.216	5.792	.000
สุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระ (PSYF3)	-.234	.043	-.209	-5.409	.000
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง (SELF3)	.268	.047	.226	5.644	.000
ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร (DPR1)	-.097	.030	-.084	-3.272	.001
เพศ (DS)	-.086	.029	-.075	-2.927	.004
ลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง (DB2)	.148	.042	.088	3.527	.000
ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุม (POSF09)	-.158	.049	-.140	-3.236	.001
ปี 1 (DY1)	.087	.032	.069	2.733	.006
ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี (POSF01)	.148	.054	.128	2.756	.006
อาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (DFC3)	-.059	.030	-.051	-1.986	.047
R = .793	**R^2 = .629**	**R^2_{adj} = .621**	**F = 84.245**	**Sig = .000**	

จากตารางที่ 39 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต โดยใช้ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้วยวิธี Stepwise Regression Analysis พบว่าตัวแปร 12 ตัว สามารถพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05 ดังนี้ ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญและด้านความยึดมั่นในคุณธรรม สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และด้านความเป็นอิสระ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมและด้านการมองโลกในแง่ดี และปัจจัยส่วนบุคคลด้านภูมิลำเนาอยู่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรุงเทพมหานคร เพศ และอยู่ปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 12 ตัวนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้ร้อยละ 62.1 (R^2_{adj} = .621) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมาเขียนสมการจะได้สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

PRO = .293 + .355 (POSF05) + .326 (PSYF2) + .250 (POSF04) - .234 (PSYF3) + .268 (SELF3) - .097 (DPR1) - .086 (DS) + .148 (DB2) - .158 (POSF09) + .087 (DY1) + .148 (POSF01) - .059 (DFC3)

และสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

PRO = .307 (POSF05) + .331 (PSYF2) + .216 (POSF04) - .209 (PSYF3) + .226 (SELF3) - .084 (DPR1) - .075 (DS) + .088 (DB2) - .140 (POSF09) + .069 (DY1) + .128 (POSF01) - .051 (DFC3)

จากสมการการพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตในรูปคะแนนมาตรฐาน สามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น .307 หน่วย (Beta = .307)

ถ้านิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น .331 หน่วย (Beta = .331)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น .216 หน่วย (Beta = .216)

ถ้านิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตลดลง .209 หน่วย (Beta = - .209)

ถ้านิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเองเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น .226 หน่วย (Beta = .226)

นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่อื่นๆ .084 เท่า (Beta = - .084)

นิสิตเพศชายมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตเพศหญิง .075 เท่า (Beta = - .075)

นิสิตที่มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลางมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่านิสิตที่มีลำดับการเกิดอื่น .088 เท่า (Beta = .088)

ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตลดลง .140 หน่วย (Beta = - .140)

นิสิตที่อยู่ชั้นปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่านิสิตที่อยู่ชั้นปีอื่น .069 เท่า (Beta = .069)

ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น .128 หน่วย (Beta = .128)

นิสิตที่บิดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตที่บิดามีอาชีพอื่น .051 เท่า (Beta = .051)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากสมการพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยในการพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้ดีที่สุด คือสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น รองลงมา ได้แก่ ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม สุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระ ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุม ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร เพศ ปี 1 และอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่องสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.9) ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 28.9) ภาคการเรียนปกติ (ร้อยละ 70.8) กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ร้อยละ 47.9) นิสิตมีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 82.1) บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย (ร้อยละ 40.2) มารดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย (ร้อยละ 39.0) ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 60,000 บาท (ร้อยละ 37.2) โดยที่รายได้เของครอบครัวที่น้อยที่สุดเท่ากับ 8,000 บาทต่อเดือน และรายได้ของครอบครัวที่มากที่สุดเท่ากับ 200,000 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยเท่ากับ 52,590 บาทต่อเดือน นิสิตมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน (ร้อยละ 70.3) มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนโต (ร้อยละ 42.0) มีที่พักอาศัยเป็นบ้านของบิดามารดา / บ้านที่ครอบครัวเช่า / บ้านญาติพี่น้อง (ร้อยละ 58.5) และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 46.9)

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับจำนวนนิสิตทั้งหมดที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีนิสิตหญิง (14,948 คน) มีมากกว่านิสิตชาย (10,445 คน) (สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553) และสอดคล้องกับสัดส่วนประชากรของประเทศ พ.ศ. 2553 ที่พบว่าประชากรเพศหญิง (32.4 ล้านคน) มีมากกว่าประชากรเพศชาย (31.4 ล้านคน) (สำนักงานบริหารการทะเบียน, 2552ก) นิสิตส่วนใหญ่ศึกษาอยู่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชั้นปีที่ 1 อาจเนื่องมาจากจำนวนการรับนิสิตเพื่อเข้าศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษามีความแตกต่างกัน ประกอบกับการที่นิสิตมีการลาออกในแต่ละปีการศึกษา หรือถูกพ้นสถานภาพนิสิตอันเนื่องมาจากการทำผิดวินัยหรือผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย จึงอาจเป็นผลให้นิสิตชั้นปีที่ 1 นั้นมีสัดส่วนที่มากกว่าชั้นปีอื่นๆ นิสิตส่วนใหญ่ศึกษาในภาคการเรียนปกติ อาจเป็นเพราะจำนวนการรับนิสิตเข้าศึกษาในภาคการเรียนพิเศษมีเพียงบางคณะ และบางภาควิชาเท่านั้น จึงทำให้มีนิสิตศึกษาในภาคการเรียนปกติมากกว่าภาคการเรียนพิเศษ และส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เป็นเพราะจำนวนคณะที่อยู่ในกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (8 คณะ) มีมากกว่าจำนวนคณะที่อยู่ในกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ (5 คณะ) และกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (1 คณะ) บิดามารดาของนิสิตส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันสอดคล้องกับสถิติการจดทะเบียนครอบครัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 จนถึง พ.ศ.2552 ที่พบว่า จำนวนการสมรส (15,575,961 ราย) มีมากกว่าจำนวนการหย่า (1,963,713 ราย) (สำนักงานบริหารการทะเบียน, 2552ข) อาชีพของทั้งบิดาและมารดาส่วนใหญ่คืออาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย เมื่อพิจารณารายได้ของครอบครัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52,590 บาทต่อเดือน ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวเท่ากับ 20,903 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2552) ดังนั้นจึงจัดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ดี นิสิตส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน อาจเนื่องมาจากโครงสร้างของครอบครัวไทยที่มีขนาดเล็กลง ครอบครัวมีจำนวนบุตรน้อยลง ลักษณะครอบครัวขยายค่อยๆ ลดจำนวนลง เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539: 138) นิสิตมีลำดับการเกิดเป็นลูกคนโต และส่วนใหญ่พักอาศัยในบ้านของบิดามารดา บ้านที่ครอบครัวเช่า หรือบ้านของญาติพี่น้อง และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร อาจเนื่องมาจากสถาบันการศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงทำให้นิสิตเลือกที่จะเข้าศึกษาด้วยเหตุผลด้านความสะดวกในการเดินทาง และการพักอาศัยมากกว่าในกลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่อื่น

สุขภาวะทางจิต

ผลการวิจัยพบว่า สุขภาวะทางจิตของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนในมหาวิทยาลัยนิสิตต้องมีการปรับตัวในด้านการมีความสัมพันธภาพกับผู้อื่น โดยในการเรียนในมหาวิทยาลัยนิสิตทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะเป็นการเรียนรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ การต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งทำให้นิสิตมีโอกาสได้ทำความรู้จัก พูดคุยหรือร่วมงานกับเพื่อนทั้งในคณะเดียวกันและต่างคณะ จึงอาจทำให้นิสิตเกิดความกังวลใจ และไม่มั่นใจในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพ ประกอบกับในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน มีสถานการณ์ต่างๆที่ทำให้นิสิตต้องเลือกตัดสินใจหรือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ เช่น การเลือกเรียนในรายวิชาต่างๆ การเลือกกิจกรรมเข้าร่วม การเลือกคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความกังวลใจ หรือความเครียด อันมีผลต่อระดับสุขภาวะทางจิตของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2544) ที่ได้กล่าวว่า สุขภาวะทางจิตคือ ลักษณะที่ตรงกันข้ามกับความเครียด เป็นภาวะที่มีความผ่อนคลาย สบายใจ มีความปิติ รวมทั้งนิสิตรู้สึกว่าสามารถจัดการหรือควบคุมสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ไม่ดีนัก ดังแสดงให้เห็นจากข้อคำถามที่นิสิตตอบ เช่น นิสิตสร้างบรรยากาศในการทำงานกลุ่มให้ดีเพื่อให้งานสำเร็จได้ไม่ค่อยดีนัก และนิสิตรู้สึกว่าสิ่งต่างๆ รอบตัวเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของนิสิต เป็นต้น และสอดคล้องกับ Eaton (1981:75-78 อ้างใน สเปญ อุ่นอนงค์, 2547) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตดี ต้องมีความสามารถที่จะจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้ มีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ไม่ใช่เพียงแค่สามารถปรับตัวอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ได้ นอกจากนั้นนิสิตยังมีการวางแผนหรือการกำหนดเป้าหมายชีวิตไม่มากนัก รวมทั้งนิสิตยังขาดการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ การพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ดังแสดงให้เห็นจากข้อคำถามที่นิสิตตอบ เช่น นิสิตยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน และขาดการวางแผนการใช้ชีวิตในแต่ละวันเพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตข้างหน้า นิสิตไม่แน่ใจว่าควรปรับปรุงตนเองในด้านใดและขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง เป็นต้น

ความคิดเชิงบวก

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเชิงบวกของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตต้องลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด ทำให้นิสิตมีโอกาสได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่นิสิตสนใจน้อยลง เนื่องจากรายวิชานั้นไม่เปิดให้ลงทะเบียน หรือรับเป็นจำนวนน้อย อาจทำให้นิสิตเกิดอคติและขาดความสนใจในการเรียน ประกอบกับการขาดการเปิดโอกาสให้ได้ตัดสินใจ หรือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองทั้งจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มักจะควบคุมและตัดสินใจในทุกเรื่องให้ลูกทำตาม และในระบบการศึกษาที่ส่วนใหญ่ยังเป็นลักษณะครูเป็นศูนย์กลาง ขาดการสนับสนุนให้กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทำให้นิสิตขาดความมั่นใจในตนเองและกล้าที่จะแสดงออกทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นและการกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 154) กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง เพื่อสร้างความมั่นใจในตนเองให้เกิดขึ้น พ่อแม่ไม่ควรขัดขวางแต่ควรให้การสนับสนุน เปิดโอกาสให้ลูกตัดสินใจด้วยตนเอง รวมทั้งนิสิตยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ง่าย สับสน มีความเข้มของอารมณ์สูง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549: 336) และอาจทำให้นิสิตมีความอดทนต่อสิ่งต่างๆ การควบคุมอารมณ์ และการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการทำสิ่งต่างๆ น้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประณต เค้าฉิม (2549: 123-125) ที่ได้กล่าวว่า อารมณ์ของวัยรุ่นแตกต่างไปจากอารมณ์ของวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่หลายประการ โดยลักษณะสำคัญทางอารมณ์ของวัยรุ่นคือ จะรุนแรง ไม่คงที่ ขาดการควบคุมในการแสดงออก นอกจากนั้น รูปแบบการเรียนการสอนที่มีการมอบหมายงานให้ทำร่วมกัน การกำหนดให้นิสิตต้องทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจทำให้เกิดความเหน็ดเหนื่อย ขาดความตั้งใจแน่วแน่ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังแสดงให้เห็นจากข้อคำถามที่นิสิตตอบ เช่น นิสิตไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของงานก่อนลงมือทำ นิสิตรู้สึกไขว้เขวไปกับสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่สิ่งที่ต้องการอย่างแท้จริง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประภัสราภา จันทรวงศา (2548) พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา ส่วนใหญ่มีความคิดเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นระบบการเรียนที่ต้องช่วยเหลือตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งการลงทะเบียนเรียน การติดต่อประสานงาน การค้นคว้าข้อมูลต่างๆ การเข้าฟังบรรยายวิชาการ ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนได้อย่างเต็มที่ นิสิตต้องใส่ใจและตั้งใจในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการวางแผนการเรียนรู้ การดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งนิสิตยังไม่สามารถทำได้ดี ซึ่งอาจเป็นเพราะการสนับสนุนให้นิสิตได้มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายในการเรียน การสอนให้นิสิตมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งการประเมินตนเองในด้านการเรียนอย่างเป็นประจำ การพัฒนาเทคนิคการเรียนรู้ใหม่ๆ ยังขาดการให้ความสำคัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต จึงอาจทำให้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ Knowles (1975: 18) ที่ได้กล่าวว่าผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้นเริ่มจากสร้างความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การทำกิจกรรมเพื่อค้นหาความรู้ เช่น การค้นคว้าเอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ การพบปะบุคคล การเลือกและการกำหนดแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะโดยได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนทร สุทองหล่อ (2542) พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งจากครอบครัวและจากสถานศึกษาตั้งแต่ยังเด็กในเรื่องของการมีน้ำใจ การช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่น รวมถึงสภาพสังคมไทยที่มีเอกลักษณ์เก่าแก่อันดีงาม คือความมีมิตรไมตรีช่วยเหลือเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นการที่นิสิตได้ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดยังเป็นการเพิ่มโอกาสให้นิสิตเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน รู้จักการทำงานเป็นทีม พึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงทำให้นิสิตมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 294-297) ที่ได้กล่าวว่า อิทธิพลและเงื่อนไขของสถานการณ์ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมการให้มีการช่วยเหลือ คือ อิทธิพลจากตัวบุคคล ได้แก่ความแตกต่างระหว่างบุคคลอันเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและวัฒนธรรม และธรรมชาติของความสัมพันธ์ นอกจากนั้น อาจเนื่องมาจากความต้องการทางจิตใจในช่วงวัยรุ่น ดังแสดงให้เห็นจากข้อคำถามที่นิสิตตอบ เช่น เมื่อผู้อื่นมาขอคำแนะนำสิ่งที่นิสิตรู้ แม้ต้องใช้เวลานาน นิสิตก็เต็มใจให้คำแนะนำ และนิสิตมีการรวบรวมสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วแต่ยังอยู่ในสภาพดีไปบริจาค เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต สุวรรณชีพ (2440: 6) ที่ได้กล่าวว่า วัยรุ่นมีความต้องการจะช่วยเหลือผู้อื่น โดยจะมีความกระตือรือร้นที่ช่วยเหลือผู้อื่นสูงมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี วิทยาพิพัฒน์ (2546) ที่ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนการเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า นักเรียนวัยรุ่นมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้ออยู่ในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนิสิตเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้านมากกว่านิสิตเพศชาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ ลักษณะความสนใจ ซึ่งเพศหญิงมักจะมีความละเอียดอ่อน เอาใจใส่ต่อผู้อื่นมากกว่าเพศชาย จึงทำให้เพศหญิงมีแนวโน้ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่จะเอื้อเฟื้อให้ความช่วยเหลือบุคคลในสังคมมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับ พวงเพชร วัชรอยู่ (2529: 62) ได้กล่าวว่า เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันในด้านความสนใจและทัศนคติ ซึ่งเพศหญิงจะมีความสนใจในด้านสังคม การบริการ มีความใส่ใจบุคคลรอบข้าง ในขณะที่เพศชายจะมีความสนใจในด้านธุรกิจ กีฬา การผจญภัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุกานดา นิ่มทองคำ (2535) ที่พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษานั้น มหาวิทยาลัยได้มีการกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างศึกษา เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม การร่วมมือกันทำงาน การปรับตัว ตลอดจนความมีน้ำใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยกิจกรรมต่างๆ จะไม่จำกัดว่าเป็นนิสิตชั้นปีใดปีหนึ่ง ซึ่งทำให้นิสิตทุกชั้นปีได้มีโอกาสในการเรียนรู้และแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเหมือนกัน รวมทั้งในการวิจัยครั้งนี้ นิสิตในช่วงชั้นปีอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ช่วงอายุใกล้เคียงกัน มีสภาพแวดล้อมในการเรียนคล้ายคลึงกัน จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตทั้งภาคการเรียนปกติและภาคการเรียนพิเศษ เรียนในหลักสูตรเดียวกัน มีรายวิชาที่ต้องเรียนตามหลักสูตรของนิสิตเหมือนกัน และมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ต้องเข้าร่วมตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยเหมือนกัน ทำให้นิสิตมีเพียงความแตกต่างในช่วงเวลาในการเรียนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น รวมทั้งนิสิตมีประสบการณ์ในการเผชิญกับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน ซึ่งทำให้นิสิตได้รับโอกาสในการเรียนรู้ ฝึกฝน สร้างสรรค์และพัฒนาทักษะทางสังคมของตนเอง ในลักษณะที่เหมือนกัน จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีวิชาที่ต้องศึกษาเป็นทั้งบรรยายและปฏิบัติการเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นิสิตต้องทุ่มเทเวลาในการเรียนค่อนข้างมาก โดยเวลานอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนแล้ว นิสิตยังต้องฝึกปฏิบัติให้ห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมอีกด้วย จึงอาจทำให้นิสิตใช้เวลากับการเรียนมาก มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ น้อยลง และการที่นิสิตต้องทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนอย่างมากอาจทำให้นิสิตเกิดความเหน็ดเหนื่อยจากการเรียน และไม่เกิดความสนใจในการทำกิจกรรมกับเพื่อนมากนัก ทำให้ขาดโอกาสในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย ที่เป็นการแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม จึงทำให้กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างจากกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์และกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานภาพสมรสของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างอยู่ร่วมกันเป็นส่วนมาก ซึ่งนิสิตได้รับความรัก และการอบรมสั่งสอนอย่างเพียงพอ ส่วนนิสิตกลุ่มที่สถานภาพสมรสของบิดามาดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือบิดาและ/หรือมารดาเสียชีวิตนั้น นิสิตกลุ่มนี้อาจจะได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมตั้งแต่เด็ก จนทำให้สามารถตระหนักรู้ได้ว่าควรมีพฤติกรรมอย่างไร ก่อนที่บริบทของครอบครัวจะเปลี่ยน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545, 206) ได้กล่าวว่า ระยะวัยเด็กตอนต้นเป็นระยะที่เด็กต้องได้รับการเรียนรู้กฎระเบียบต่างๆ ของสังคม เริ่มเรียนพฤติกรรมการอยู่รวมกลุ่มกับผู้อื่นทั้งร่วมวัยและต่างวัย เรียนพฤติกรรมตามบทบาททางเพศของตนอย่างหญิงหรือชายอย่างจริงจัง รู้จักว่าย่อมได้รางวัลเมื่อทำตามกฎเกณฑ์ และรู้จักว่าต้องลูกลงโทษเมื่อต่อต้านระเบียนวินัย รู้จักให้และรู้จักรับ นอกจากนั้นนิสิตกลุ่มนี้ยัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สามารถได้รับความรัก และการอบรมสั่งสอนจากฝ่ายบิดา หรือมารดา รวมทั้งจากญาติพี่น้องที่นิสิตอยู่ด้วย จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตใช้เวลาส่วนใหญ่กับการเรียน ทั้งการเรียนในห้องเรียน การทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และอาจรวมถึงการเรียนพิเศษเพิ่มเติมด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬา จึงทำให้นิสิตมีเวลากับครอบครัวจำกัด การรับรู้ การข้องเกี่ยว หรือการให้ความสนใจกับอาชีพของบิดาจึงไม่มากนัก รวมทั้งการที่นิสิตยังคงใช้เวลาส่วนใหญ่ของการเรียนในการศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ทำให้นิสิตยังได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจากสถานศึกษา ซึ่งมีการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตใช้เวลาส่วนใหญ่กับการเรียน ทั้งการเรียนในห้องเรียน การทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และอาจรวมถึงการเรียนพิเศษเพิ่มเติมด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬา จึงทำให้นิสิตมีเวลากับครอบครัวไม่มาก นิสิตจึงไม่ได้รับรู้หรือข้องเกี่ยวกับอาชีพของมารดามากนัก เช่นเดียวกับอาชีพของบิดา รวมทั้งการนิสิตยังคงใช้เวลาส่วนใหญ่ของการเรียนในการศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ทำให้นิสิตยังได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจากสถานศึกษา ซึ่งมีการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากนั้นแม้ว่ามารดาจะประกอบอาชีพใด ก็ยังคงมีบทบาทหลักในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูก ซึ่งเป็นไปตามบทบาททางเพศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้และการแสดงออกที่สืบทอดต่อๆ กันมา (พวงเพชร วัชรอยู่ , 2529: 60) จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตยังอยู่ในวัยเรียน ทำให้ไม่ต้องกังวลหรือรับผิดชอบในเรื่องของภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว รวมทั้งนิสิตย่อมได้รับค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามความเหมาะสม จึงอาจทำให้รายได้ของครอบครัวไม่ส่งผลต่อนิสิต นอกจากนั้นพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมไม่จำกัดแต่เพียงด้านเงินทองหรือสิ่งของเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ เช่น แรงกาย ความคิด การให้กำลังใจ เป็นต้น จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากบรรยากาศในครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น ช่วยเหลือเกื้อกูล เมื่อมีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัว รวมทั้ง การอบรมสั่งสอนในด้านคุณธรรม จริยธรรม กฎเกณฑ์ทางสังคมตลอดจนการช่วยเหลือสังคม แม้ว่าจะมีสมาชิกที่เป็นบุตรกี่คนก็ตาม พ่อแม่จะให้ความใส่ใจทุกคน และเป็นแบบอย่างทางพฤติกรรมที่สำคัญให้กับบุตรได้เรียนรู้และปฏิบัติตาม นอกจากนั้นนิสิตได้รับการอบรมสั่งสอน การเห็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งโอกาสในการเรียนรู้ การฝึกฝน และการพัฒนาในการมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจากสถาบันการศึกษา จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน แต่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากบิดามารดา ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่เหมาะสม ตลอดจนบิดามารดาปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หล่อหลอมและปลูกฝังในสิ่งที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 166) ได้กล่าวว่า ลูกจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับการเลี้ยงดูของพ่อแม่ หากมีการจัดเตรียมโอกาสให้ลูกได้พัฒนาความสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ ได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม รู้จักการให้และการรับ พ่อแม่มีเวลาอยู่กับลูกเพียงพอ มีกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน มีความรักความอบอุ่นในครอบครัว ทำให้ลูกสามารถเติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ เพราะลำดับการเกิดที่ต่างกันไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แต่เป็นการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องมากกว่า จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.11 นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่อาศัยอยู่หอพักมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปัน มากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่บ้านของบิดามารดา/บ้านที่ครอบครัวเช่า/บ้านญาติพี่น้อง ส่วนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือและด้านการปลอบโยน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตที่พักอยู่หอพักนั้นเป็นการแยกตัวออกมาจากการดูแลของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง นิสิตต้องช่วยเหลือตนเองมากขึ้น และมีโอกาสที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาณี ไชยธีรานุวัฒศิริ (2543: 56) ที่ศึกษาเกี่ยวกับหอพักกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่พักหอพัก รับรู้ว่าการอยู่หอพักมีส่วนอย่างมากในการพัฒนาในด้านการรู้จักตนเอง ความเชื่อมั่น ความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง ความชัดเจนในเป้าหมายชีวิต ความสามารถในการสัมพันธ์กับบุคคล ความสามารถในการดูแลตนเอง ความเป็นผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะ และการให้ความสำคัญต่อผู้อื่นและสังคม และ Pearson (1973: 4795A อ้างใน มาณี ไชยธีรานุวัฒศิริ, 2543: 57) พบว่า นิสิตที่อาศัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มด้านความเอื้อเฟื้อและให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อน มากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่บ้านพักส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 1.12 นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตได้รับการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังในเรื่องของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจากทั้งครอบครัวโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางสังคมที่ดี ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เหมือนกัน จากสถาบันการศึกษาที่อาจตั้งอยู่ต่างพื้นที่แต่มีจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษา และอบรมสั่งสอนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ที่ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) รวมถึงสภาพสังคมวัฒนธรรมของไทยที่เน้นเรื่องการช่วยเหลือ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จึงไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในนิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าสุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่านิสิตที่มีสุขภาวะทางจิตดีนั้นจะมีความรู้สึกเป็นสุข สามารถทำอะไรๆ ได้เต็มที่ตามศักยภาพของตนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ความรู้สึก สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ (Eaton, 1981:75-78 อ้างใน สเปญ อุ่นอนงค์, 2547) ตลอดจนมีความพร้อมที่จะแบ่งปันความสุข และช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่า หรือประสบปัญหาต่างๆ จึงทำให้สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สอดคล้องกับ สุวรี ศิวะแพทย์ (2549: 421) ได้กล่าวว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือสังคม เมื่ออยู่ในสภาวะที่สดชื่น เบิกบาน ดังนั้นสุขภาวะทางจิตจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และการที่นิสิตมีสุขภาวะทางจิตมากเท่าใด ก็จะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงขึ้นเท่านั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่านิสิตที่มีความคิดเชิงบวกนั้นจะมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี รู้จักสร้างบรรยากาศและความสุขให้ตนเองและผู้อื่น (นิภา แก้วศรีงาม, 2547: 78) สอดคล้องกับ Loyd (2008) ได้กล่าวว่าผู้ที่มีความคิดเชิงบวกจะคิดดี พูดดี ทำดี รู้จักควบคุมตนเองอย่างเหมาะสม มองโลกในแง่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและช่วยเหลือผู้อื่น ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการบำบัดแบบความคิดความเข้าใจและพฤติกรรม (Cognitive Behavior Therapy) ที่เชื่อว่าความคิดความเชื่อของบุคคลนั้นสัมพันธ์กับพฤติกรรม ถ้าบุคคลมีความคิดความเชื่อที่ดีย่อมส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่ดีด้วย ดังนั้นความคิดเชิงบวกจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และการที่นิสิตมีความคิดเชิงบวกมากเท่าใด ก็จะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงขึ้นเท่านั้น

สมมติฐานที่ 4 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่านิสิตที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเรียนรู้ได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคนที่เรียนโดยการเป็นเพียงผู้รับ หรือรอการถ่ายทอดจากครู นอกจากนั้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองยังสอดคล้องกับการพัฒนาทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติ ทำให้บุคคลมีทิศทางการบรรลุนิติภาวะจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่งได้ดี เช่น จากความรับผิดชอบต่ำสู่ความรับผิดชอบสูง หรือจากความเห็นแก่ตัวสู่การช่วยเหลือคนอื่น (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2543) ดังนั้น การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และการที่นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากเท่าใด ก็จะยิ่งมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงขึ้นเท่านั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร 12 ตัว สามารถพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05 ดังนี้ ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญและด้านความยึดมั่นในคุณธรรม สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และด้านความเป็นอิสระ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมและด้านการมองโลกในแง่ดี และปัจจัยส่วนบุคคลด้านภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร เพศ และอยู่ปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 12 ตัวนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้ร้อยละ 62.1 (R^2_{adj} = .621) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

เพศชายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงลบ (Beta = - .075) หมายความว่า นิสิตเพศชายมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ ลักษณะความสนใจ ซึ่งส่งผลให้เกิดการแสดงออกของพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมักจะมีความละเอียดอ่อน ความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ต่อผู้คนรอบข้างมากกว่าเพศชาย ซึ่งส่งผลให้เพศชายมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 295) ที่ได้กล่าวว่าผู้ชายกับผู้หญิงมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันในการให้การช่วยเหลือผู้อื่น ผู้ชายมักแสดงความช่วยเหลือในแบบของความกล้าหาญแบบวีรบุรุษ ในขณะที่ผู้หญิงจะนิยมแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือแบบอาสาที่ต้องใช้เวลานานในการกระทำ การดูแลสวัสดิภาพของผู้อื่น ซึ่งจะสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมส่วนมากที่ผู้หญิงจะถูกสอนให้ดูแลช่วยเหลือผู้อื่น นอกจากนี้ยังแตกต่างกันในแง่ของกลุ่มเป้าหมายในการช่วยเหลืออีกด้วย กล่าวคือ เปรียบเทียบการช่วยเหลือเพื่อนหรือคนแปลกหน้า ผู้ชายจะช่วยเหลือคนแปลกหน้ามากกว่าผู้หญิง แต่ผู้หญิงมักช่วยเพื่อนมากกว่าผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุกานดา นิ่มทองคำ (2535) ที่พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่าเพศชาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านชั้นปี 1

ชั้นปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .069) หมายความว่า นิสิตชั้นปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่านิสิตปีอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตชั้นปี 1 นั้นเพิ่งเริ่มเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดการปรับตัวทั้งด้านการเรียน การคบเพื่อน การทำกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมรับน้องของนิสิตชั้นปี 1 ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพและเป็นโอกาสที่นิสิตจะได้แสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม รวมทั้งนิสิตที่เข้าศึกษาในชั้นปี 1 นั้นมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 119) ได้กล่าวว่า วัยรุ่นสนใจที่จะทำกิจกรรมนอกบ้านมากกว่ากิจกรรมในบ้าน นอกจากนั้นนิสิตชั้นปี 1 ที่เพิ่งเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ๆ และมีกิจกรรมใหม่ๆ ที่เปิดโอกาสให้นิสิตเข้าร่วม นิสิตอาจสนใจที่จะเข้าร่วมเพื่อค้นหาสิ่งที่ตนเองชอบหรือสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 126) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของวัยรุ่นมีความอยากรู้อยากเห็น อยากค้นคว้าทดลองในเรื่องที่ตนเองสนใจ โดยไม่รู้สึกหวาดกลัว แต่กลับสนุกสนาน จึงส่งผลให้นิสิตชั้นปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่านิสิตปีอื่นๆ

3. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

นิสิตที่มีอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = -.051) หมายความว่า นิสิตที่บิดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตที่บิดามีอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ส่วนใหญ่บิดาถือเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งนอกจากจะช่วยอบรมสั่งสอนลูก แล้วยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกในเรื่องของทักษะทางสังคม และพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 143) ได้กล่าวว่า พ่อที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และเป็นบุคคลตัวอย่างแก่สมาชิกในครอบครัว การที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาจทำให้บิดาให้ความสำคัญกับการประสบความสำเร็จของธุรกิจ โดยทุ่มเทเวลาในการดำเนินกิจการทำให้ไม่มีเวลาที่จะเอาใจใส่ดูแล อบรมสั่งสอน หรือแสดงตนเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมมากนัก จึงส่งผลให้บิดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตที่บิดามีอาชีพอื่นๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง

นิสิตที่มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลางมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .088) หมายความว่า นิสิตที่มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลางมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่านิสิตที่มีลำดับการเกิดอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตที่มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลางนั้น พ่อแม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกคนแรกมาแล้ว ย่อมมีทักษะในการเลี้ยงดูที่ดีขึ้น รวมถึงลูกคนกลางจะมีทั้งพี่และน้อง ซึ่งทำให้มีโอกาสในการแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้มากขึ้น เพราะเรียนรู้ทั้งในบทบาทของการเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับได้เป็นอย่างดี ดังนั้นนิสิตที่มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลางมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากกว่านิสิตที่มีลำดับการเกิดอื่น

5. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร

นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = -.084) หมายความว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครซึ่งถือเป็นสังคมเมืองที่ผู้คนมีความสัมพันธ์กันน้อย มีการแข่งขันสูง และมีความเสี่ยงของการถูกทำร้ายหรือถูกหลอกในขณะที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ที่อาจเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินหรือชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 191) ได้กล่าวว่า สังคมเมืองเป็นสังคมขนาดใหญ่ สมาชิกในสังคมมักไม่ค่อยรู้จักกัน ความสัมพันธ์ค่อนข้างห่างเหิน การแข่งขันกันระหว่างสมาชิกมีมาก ดังนั้นนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมน้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาที่อื่น

6. สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .315) หมายความว่า ถ้านิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีความสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความเป็นมิตรต่อกัน จะทำให้นิสิตมีการเรียนรู้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อให้เข้าใจและสามารถตอบสนองต่อกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Sasse (1975) ได้กล่าวว่า บุคคลจะพัฒนาความสัมพันธ์โดยการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี รู้จักพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทราบว่าผู้อื่นชอบอะไร ไม่ชอบอะไร เพื่อที่จะได้ตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และทราบว่าจะช่วยเหลือกันได้อย่างไร รวมถึงนิสิตย่อมเกิดความรัก ความเอาใจใส่ คำนึงถึงสวัสดิภาพผู้อื่น ทำให้นิสิตรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเป็นทุกข์ และต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรเทาความทุกข์นั้น เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข รู้สึกสบายใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 302) ที่กล่าวถึงลักษณะของการได้รับการช่วยเหลือว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ความช่วยเหลือกับผู้รับการช่วยเหลือ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญ การที่ผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือรู้จักกันมาก่อนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกันมากขึ้น

7. สุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระ

สุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงลบ (Beta = - .261) หมายความว่า ถ้านิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระนั้นจะมีลักษณะเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเอง โดยสามารถตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่กังวล แม้ว่าจะถูกคัดค้านจากผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Ryff (1989) ได้อธิบายว่าผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระสูงจะมีการกำกับตนเองจากภายใน สามารถตัดสินใจและดำเนินการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่กังวลเกี่ยวกับความคาดหวัง การประเมิน หรือการยอมรับจากผู้อื่น อาจทำให้นิสิตรู้สึกว่าตนเองสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และเมื่อนิสิตสามารถตัดสินใจเรื่องใดๆ ด้วยตนเอง นิสิตก็อาจจะไม่ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นและการยอมรับจากผู้อื่นมากนัก ทำให้นิสิตไม่ให้ความสำคัญกับการใส่ใจช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่น

8. ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ

ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .303) หมายความว่า ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ นิสิตจะกล้าทำสิ่งต่างๆ ถ้าไม่เป็นการละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น หรือรับผิดชอบดำเนินงานแม้ว่าผลลัพธ์จะยังไม่แน่นอน รวมถึงกล้าที่จะพูดคุยแสดงความคิดเห็นของตนต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Ventrella (2000) ได้อธิบายผู้ที่มีความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญจะมีความเต็มใจในการลองเสี่ยง และเอาชนะความกลัวแม้ผลลัพธ์ที่ได้อาจไม่แน่นอน ซึ่งอาจทำให้นิสิตกล้าแสดงพฤติกรรมที่ดี โดยไม่กลัวเสียหน้า เช่น การช่วยผู้สูงอายุข้ามถนน ซึ่งคนส่วนเมื่อพบเห็นก็

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มักจะเพิกเฉย หรือไม่กล้าที่จะแสดงความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 304) ได้อธิบายถึงเงื่อนไขที่ไม่อำนวยให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือว่า ปัจจัยหนึ่งมาจากความกลัวที่จะเสียหน้า กลัวหน้าแตก คนบางคนอาจไม่ยอมช่วยเหลือใคร แม้จะอยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินก็ตาม ทั้งนี้เพราะเกรงว่าเมื่อให้ความช่วยเหลือไปแล้วดีไม่ดีจะกลายเป็นตัวตลกเพราะความเป่ินก็ได้ จึงทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงในการให้การช่วยเหลือ

9. ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม

ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .237) หมายความว่า ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรมเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม จะหลีกเลี่ยงการทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับ Ventrella (2000) ได้อธิบายผู้ที่มีความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรมจะตั้งใจทำสิ่งต่างๆในทางที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น รวมทั้งนิสิตจะตระหนักถึงคุณค่าของผู้อื่น ให้การเคารพยกย่อง ยอมรับในผู้อื่น พยายามที่จะสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย ทำให้นิสิตมีการช่วยเหลือผู้อื่น ตามกำลังความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

10. ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุม

ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงลบ (Beta = - .105) หมายความว่า ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตสามารถควบคุมอารมณ์ และควบคุมตนเองไม่ให้ตื่นตระหนกเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้น สามารถจัดการกับความกังวลใจได้อย่างเหมาะสม ใช้เวลาในการคิดอย่างรอบคอบก่อนลงมือทำ ซึ่งสอดคล้องกับ Ventrella (2000) ได้อธิบายผู้ที่มีความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมว่า ที่มีความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมจะมีความเยือเย็นใฝ่หาความพอเหมาะพอควรในการโต้ตอบกับความยากลำบาก ความท้าทาย หรือวิกฤตการณ์ต่างๆ ใช้เวลาในการโต้ตอบและการคิด ซึ่งการที่นิสิตมีสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้นั้นอาจทำให้นิสิตไม่เกิดความรู้สึกร่วม หรือรู้สึกเห็นอกเห็นใจ เนื่องจากนิสิตได้คิดไตร่ตรองถึงสาเหตุของการขอความช่วยเหลือแล้วพบว่าไม่สมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับ Myers (2008: 436) ได้อธิบายถึงอารมณ์ที่มีผลต่อการช่วยเหลือผู้อื่น ไว้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่บุคคลอื่นต้องการความช่วยเหลือ บุคคลที่มีอารมณ์ความรู้สึกในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในทางกลับกันถ้าบุคคลที่ไม่รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่นก็ย่อมที่จะไม่ให้การช่วยเหลือ และยังสอดคล้องกับ จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ (2544: 349) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือว่า บุคคลจะช่วยเหลือคนที่มาพึ่งพา ความรู้สึกรับผิดชอบนี้ขึ้นอยู่กับผู้ให้คิดว่าผู้รับมีความจำเป็นเท่าใด และในภาวะให้ความช่วยเหลือนั้นถ้าหากผู้ให้มีความรู้สึกว่าผู้รับมีความลำบากเพราะทำตนเอง เช่น ไปใช้เงินไม่ถูกต้อง คือโทษเจ้าตัว ผู้ให้ก็รู้สึกอยากช่วยน้อยลงแต่ถ้าความลำบากเกิดจากตัวแปรด้านนอกหรือเป็นเหตุสุดวิสัยจนต้องโทษเหตุการณ์ข้างนอก ผู้ช่วยเหลือก็มีความยินดีช่วยมากขึ้น

11. ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี

ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .135) หมายความว่า ถ้านิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตคิดว่าจะสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆได้ เชื่อว่าทุกๆ สถานการณ์ที่เลวร้ายมีสิ่งที่ดีซ่อนอยู่ และเห็นประโยชน์ของการเผชิญความยากลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับ Ventrella (2000) ได้อธิบายผู้ที่มีความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดีว่า ผู้ที่มีความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดีจะมีความเชื่อ และคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดี แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก คับขัน หรือท้าทายก็ตาม ซึ่งทำให้นิสิตเชื่อว่าปัญหาหรืออุปสรรคที่ผู้อื่นประสบนั้นสามารถที่จะแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ นิสิตย่อมช่วยเหลือหรือปลอบโยน เพื่อให้บรรเทาความทุกข์

12. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก (Beta = .224) หมายความว่า ถ้านิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเองเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมักจะเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น มักจะแสดงหาหนทางที่ดีกว่าสำหรับชีวิต พยายามเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นำอุปสรรคที่เกิดจากากรทำงานมาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Costa and Kallick (2004) ได้อธิบายผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเองว่า มีการคิดไตร่ตรอง ประเมิน วิเคราะห์ และสร้างจุดมุ่งหมายจากประสบการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สำหรับกิจกรรม งาน และความท้ายทายใหม่ๆ ในอนาคต ดังนั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตอาจนำความรู้ต่างๆ หรือนำประสบการณ์ของตนเองมาประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้นิสิตเกิดความมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถพอในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิโชค วรานุสันติกุล (2549: 304) ได้อธิบายถึงเงื่อนไขที่ไม่อำนวยให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือว่า ก่อนที่คนเราจะให้ความช่วยเหลือกับใครได้นั้น คนเราจะคิดถึงความสามารถของตนเองก่อนว่าตนเองมีความสามารถเพียงใดที่จะช่วยเหลือเขาหรือไม่ เพราะการช่วยเหลือคนอื่นโดยที่ตนเองไม่มีความสามารถเพียงพอ นอกจากจะทำให้เกิดอันตรายแก่ตนเองแล้วยังทำให้ตนเองกลายเป็นคนโง่ในสายตาของคนอื่นด้วย จึงทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงในการให้การช่วยเหลือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสุขภาวะทางจิต ระดับความคิดเชิงบวก ระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และการร่วมกันมีอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาคปกติและภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 25,680 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณตามสูตรของ Yamane (1967) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.04 และคำนวณหาสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มคณะและภาคการเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 610 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อทำการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมข้อมูลลงในช่องว่าง จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี ภาคการเรียน กลุ่มคณะ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลำดับการเกิด ที่พักอาศัย และภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสุขภาวะทางจิต เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ryff (1995) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด จำนวน 54 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ การยอมรับตนเอง ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ความเป็นอิสระ การจัดการสิ่งแวดล้อม การมีเป้าหมายในชีวิต และการเติบโตเฉพาะบุคคล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเชิงบวก เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ventrella (2000) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด จำนวน 90 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 10 ด้าน คือ การมองโลกในแง่ดี ความกระตือรือร้น ความเชื่อ ความยึดมั่นในคุณธรรม ความกล้าหาญ ความมั่นใจ ความมุ่งมั่น ความอดทน ความสุขุม และการสำรวมความตั้งใจ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Costa and Kallick (2004) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด จำนวน 29 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Eisenberg et al. (1984) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด จำนวน 23 ข้อ แบ่งแบบสอบถามตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการปลอบโยน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างคือนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 610 ชุด โดยเก็บแบบสอบถามกลับคือมาได้จำนวน 610 ชุด พร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test ค่า F-test สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.9) ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 28.9) ภาคการเรียนปกติ (ร้อยละ 70.8) กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ร้อยละ 47.9) นิสิตมีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 82.1) บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย (ร้อยละ 40.2) มารดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย (ร้อยละ 39.0) ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 60,000 บาท (ร้อยละ 37.2) โดยที่รายได้เของครอบครัวที่น้อยที่สุดเท่ากับ 8,000 บาทต่อเดือน และรายได้ของครอบครัวที่มากที่สุดเท่ากับ 200,000 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยเท่ากับ 52,590 บาทต่อเดือน นิสิตมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน (ร้อยละ 70.3) มีลำดับการเกิดเป็นลูกคนโต (ร้อยละ 42.0) มีที่พักอาศัยเป็นบ้านของบิดามารดา/บ้านที่ครอบครัวเช่า/บ้านญาติพี่น้อง (ร้อยละ 58.5) และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 46.9)

2. สุขภาวะทางจิต จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาวะทางจิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สุขภาวะทางจิตด้านการยอมรับตนเอง อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านความเป็นอิสระ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63, 3.61, 3.61, 3.59, และ 3.54 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ความคิดเชิงบวก จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม ด้านความเชื่อ และด้านการมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78, 3.77 และ 3.72 ตามลำดับ ส่วนความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น ด้านความกล้าหาญ ด้านความมั่นใจ ด้านความกระตือรือร้น ด้านการสำรวมความตั้งใจ ด้านความสุขุม และด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, 3.66, 3.65, 3.60, 3.60, 3.57 และ 3.53 ตามลำดับ

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง ด้านการจัดการตนเอง และด้านการตรวจสอบตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60, 3.56 และ 3.51 ตามลำดับ

5. พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปลอบโยน ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82, 3.79 และ 3.72 ตามลำดับ

6. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้านได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนิสิตเพศหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้านมากกว่านิสิตเพศชาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีภาคการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีกลุ่มคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมเฉลี่ยมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมเฉลี่ยมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.11 นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่อาศัยอยู่หอพักมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการแบ่งปัน มากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่บ้านของบิดามารดา/บ้านที่ครอบครัวเช่า/บ้านญาติพี่น้อง ส่วนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมด้านการช่วยเหลือ และด้านการปลอบโยน พบว่าไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.12 นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 สุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าสุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สมมติฐานที่ 4 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการปลอบโยน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปร 12 ตัว สามารถพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05 ดังนี้ ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญและด้านความยึดมั่นในคุณธรรม สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และด้านความเป็นอิสระ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านลำดับการเกิดเป็นลูกคนกลาง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความคิดเชิงบวกด้านความสุขุมและด้านการมองโลกในแง่ดี และปัจจัยส่วนบุคคลด้านภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร เพศ และอยู่ปี 1 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของบิดาธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 12 ตัวนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตได้ร้อยละ 62.1 (R^2_{adj} = .621) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยในการพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ดีที่สุด คือ สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางประการที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต ครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตด้านเพศ นิสิตหญิงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมเฉลี่ยมากกว่าเพศชาย ด้านกลุ่มคณะ กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมเฉลี่ยมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมเฉลี่ยมากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และด้านที่พักอาศัย หอพักมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวมเฉลี่ยมากกว่าบ้านบ้านของบิดามารดา/บ้านที่ครอบครัวเช่า/บ้านญาติพี่น้อง ดังนั้นด้านเพศจึงควรพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเพศชายมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาอบรมสั่งสอน และสนับสนุนให้มีโอกาสในการแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในรูปแบบต่างๆ โดยควรจะมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก รวมทั้งพ่อหรือบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงพฤติกรรม ความมีน้ำใจ เสียสละ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับบุคคลในสังคม ซึ่งจะทำให้ลูกเห็นแบบอย่างและมีพฤติกรรมเลียบแบบได้ ด้านกลุ่มคณะ สถาบันการศึกษารวมถึงครูอาจารย์ควรพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ได้มีการวางแผนและมีการจัดการ การบริหารเวลาการเรียนทั้งภาคบรรยายและภาคปฏิบัติให้ดีขึ้น เพื่อให้นิสิตมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ กับเพื่อน หรือตามที่นิสิตสนใจได้มากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้มีโอกาสในการมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากขึ้น ด้านที่พักอาศัย ผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาควรพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตที่อาศัยอยู่บ้านของบิดามารดา/บ้านที่ครอบครัวเช่า/บ้านญาติพี่น้อง ได้มีโอกาสในการแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้มากขึ้น โดยอาจมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวมากขึ้น ส่งเสริมให้นิสิตได้ทำกิจกรรมอื่นๆ ตามที่นิสิตสนใจ เช่น กีฬา ศิลปะ เป็นต้น และสนับสนุนอย่างเต็มที่เมื่อนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ต่างๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. จากผลการวิจัยพบว่า สุขภาวะทางจิตของนิสิตด้านการยอมรับตนเอง และด้านการเติบโตเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับสูง ส่วนสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลคลอื่น ด้านความเป็นอิสระ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านการมีเป้าหมายในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตมีสุขภาวะทางจิตด้านความเป็นอิสระ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านการมีเป้าหมายในชีวิตเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมให้นิสิตมีสุขภาวะทางจิตที่ดีนั้น จะทำให้นิสิตสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ โดยผู้ปกครองต้องส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้ที่จะตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญด้วยตนเอง และสนับสนุนให้นิสิตได้ทำในสิ่งที่ตนเองพิจารณาแล้วเป็นอย่างดี ให้สำเร็จแม้ว่าจะมีผู้อื่นที่ไม่เห็นด้วยก็ตาม รวมทั้งควรส่งเสริมให้นิสิตสามารถสร้างหรือควบคุมสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จได้ โดยให้คำแนะนำหรือจัดฝึกอบรมในเรื่องของการปรับตัว การจัดการสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาควรส่งเสริมให้นิสิตมีการกำหนดเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน มีการวางแผนการใช้ชีวิตในแต่ละวัน เพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตข้างหน้าได้ โดยการแนะนำให้นิสิตทำ Mild Map ตารางการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละวัน ตารางการส่งงาน เพื่อให้นิสิตได้วางแผนการใช้ชีวิตและเห็นเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้นิสิตลดความกังวลใจในการเรียนและการใช้ชีวิต ทำให้นิสิตมีระดับสุขภาวะทางจิตเพิ่มขึ้นได้

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเชิงบวกของนิสิตด้านความยึดมั่นในคุณธรรม ด้านความเชื่อ และด้านการมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับสูง ส่วนความคิดเชิงบวกด้านความมุ่งมั่น ด้านความกล้าหาญ ด้านความมั่นใจ อยู่ในระดับปานกลางเกือบสูง ส่วนด้านความกระตือรือร้น ด้านการสำรวมความตั้งใจ ด้านความสุขุม และด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตมีความคิดเชิงบวกด้านความกระตือรือร้น ด้านการสำรวมความตั้งใจ ด้านความสุขุม และด้านความอดทนให้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมให้นิสิตมีความคิดเชิงบวกนั้น จะทำให้นิสิตมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี สามารถสร้างบรรยากาศและความสุขให้ตนเองและผู้อื่นได้ โดยผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาต้องส่งเสริมให้นิสิตเกิดความรู้สึกสนใจ ตั้งใจ และอยากเรียน โดยสถาบันการศึกษาอาจสนับสนุนให้ใช้เทคนิครวมทั้งสื่อต่างๆ ในการสอนมากขึ้น เช่น การจัดอภิปรายกลุ่ม การจัดโครงการทัศนศึกษา การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การใช้วีดิทัศน์ โฆษณาภาพยนตร์เป็นตัวอย่างในการเรียนการสอน เป็นต้น ส่งเสริมให้นิสิตมีการวางแผน และทำสิ่งต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อไปสู่เป้าหมาย โดยอาจให้นิสิตเขียนแผนการเรียน หรือแผนการส่งงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้นิสิตสามารถอดทนต่อการรอคอยสิ่งต่างๆ หรือผลลัพธ์จากการกระทำของตนเอง ใช้ช่วงเวลาในการรอคอยให้เกิดประโยชน์ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ เช่น การไม่แสดงอาการหงุดหงิดเมื่อเกิดความล่าช้าในสิ่งที่ต้องการ การไม่หมกมุ่นอยู่กับบาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่องมากเกินไป การไม่ตื่นตระหนกเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้น โดยจัดกิจกรรมช่วยส่งเสริม หรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้แก่นิสิต เช่น การจัดฝึกอบรมในเรื่องของสมาธิ การนำธรรมะมาใช้ในการเรียนและการใช้ชีวิต เทคนิคการควบคุมอารมณ์ การฝึกหายใจให้ผ่อนคลาย รวมทั้งสนับสนุนให้นิสิตได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการทำกิจกรรม เช่น การเล่นกีฬา การอ่านหนังสือ การทำงานศิลปะ เป็นต้น ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้นิสิตมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดีขึ้น ทำให้นิสิตมีระดับความคิดเชิงบวกเพิ่มขึ้นได้

4. จากผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมให้นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะทำให้นิสิตมีประสิทธิภาพในการเรียนที่สูงขึ้นและเป็นการพัฒนาตนเองของนิสิต โดยผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาต้องส่งเสริมให้นิสิตกำหนดแนวทางก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติงาน พยายามทำความเข้าใจอย่างชัดเจนกับขั้นตอนของงานที่ได้รับมอบหมาย ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจมากขึ้นและลดข้อผิดพลาดในงาน หาเทคนิคการเรียนรู้ใหม่ๆ และมีการตรวจสอบประเมินผลการทำงานทุกครั้ง เช่น ในการทำงานกลุ่มมีการส่งเสริมให้นิสิตได้ประชุมหารือ เพื่อกำหนดแนวทางในการทำงาน หรือขั้นตอนของงาน อาจารย์ชี้แจงและให้คำแนะนำในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างละเอียด การจัดอบรมเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ เช่น การแนะนำฐานข้อมูลต่างๆ ที่มีในห้องสมุด การจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการประเมินผลการทำงาน เช่น การประเมินตนเองผ่านทางเว็บไซต์ หรืออาจให้นิสิตมีการประเมินตนเองในชั่วโมงสุดท้ายของการเรียน ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้นิสิตมีทักษะในการสร้าง พัฒนา และรักษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปในทางที่มั่นคงและยาวนาน อันจะนำไปสู่ระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตที่เพิ่มขึ้น

5. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตอยู่ในระดับสูง ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้นิสิตมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอยู่ในระดับสูงต่อไป โดยผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาควรปลูกฝังให้นิสิตเห็นความสำคัญและประโยชน์ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยให้การยกย่องชมเชย หรือให้รางวัล เพื่อให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าจากผู้อื่น และยังเป็นการสร้างตัวแบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรม รวมถึงการอบรมสั่งสอนโดยใช้หลักคำสอนของศาสนา ซึ่งโดยทั่วไปแต่ละศาสนาจะมีหลักคำสอนที่คล้ายคลึงกัน คือ สอนให้ช่วยเหลือกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาอาจมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตได้ทำร่วมกัน เช่น การศึกษาดูงานนอกสถานที่ กิจกรรมช่วยเหลือสังคม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมต่างๆ จะช่วยให้นิสิตได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดต่อกัน ได้เห็นแบบอย่างที่ดี ได้มีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมกับผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้นิสิตรักษาระดับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้อยู่ในระดับสูงต่อไป

6. ผลการวิจัยพบว่า สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้นิสิตมีสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระดับสูงต่อไป โดยผู้ปกครองและสถาบันการศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนนิสิต โดยเริ่มจากการอบรมสั่งสอนด้วยความรักความเอาใจใส่ สนับสนุนให้มีความมั่นคงทางจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก มีการสื่อสารที่ดีของพ่อแม่ที่แสดงต่อลูก ครูอาจารย์ที่แสดงต่อศิษย์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การแบ่งปันสิ่งต่างๆ (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2543: 143) สนับสนุนให้เรียนรู้ที่จะตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญด้วยตนเอง กำหนดเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน ส่งเสริมให้นิสิตสามารถสร้างหรือควบคุมสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จได้ โดยคอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ เมื่อนิสิตทำได้สำเร็จก็ให้ความชื่นชม รวมทั้งการสนับสนุนให้นิสิตรู้จักวางแผนการเรียนด้วยตนเอง แนะนำแหล่งที่นิสิตจะสามารถค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่นิสิต และสนับสนุนให้นิสิตประเมินการเรียนของตนเองเพื่อให้สามารถปรับปรุงวิธีการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้นิสิตได้ทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียน โดยไม่มุ่งเน้นให้นิสิตใช้เวลาในการเรียนมากเกินไปจนขาดโอกาสในการเรียนรู้อื่นๆ โดยสนับสนุนกิจกรรม เช่น การจัดฝึกอบรมในเรื่องของสมาธิ การนำธรรมะมาใช้ในการเรียนและการใช้ชีวิต เทคนิคการควบคุมอารมณ์ การฝึกหายใจให้ผ่อนคลาย รวมทั้งการให้นิสิตได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการทำกิจกรรม เช่น การเล่นกีฬา การอ่านหนังสือ การทำงานศิลปะ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีการพัฒนาด้านการเรียน ด้านจิตใจ และอารมณ์ของนิสิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมต่อไป

7. ผลการวิจัยพบว่า สุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตโดยมีผลเชิงบวก ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้นิสิตให้นิสิตระดับสุขภาวะทางจิตด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ความคิดเชิงบวกด้านความกล้าหาญ ความคิดเชิงบวกด้านความยึดมั่นในคุณธรรม ความคิดเชิงบวกด้านการมองโลกในแง่ดี และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เปลี่ยนแปลงตนเองที่สูงขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่สูงขึ้น โดยผู้ปกครองควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นิสิตในเรื่องทักษะทางสังคมต่างๆ การมีคุณธรรม การปฏิบัติตัวเป็นคนดี มีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น รวมถึงอบรมส่งเสริมให้เป็นคนที่กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมในสิ่งที่ถูกต้อง และสนับสนุนให้นิสิตได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตได้มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น เช่น การสนับสนุนกิจกรรมที่นิสิตจะได้พบปะเพื่อสร้างสัมพันธภาพกัน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมที่จะช่วยในเรื่องของการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทักษะความรู้ของนิสิต รวมถึงให้ความสำคัญกับนิสิตที่มีความประพฤติดี เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตอื่น เช่น นิสิตที่แต่งกายถูกระเบียบ นิสิตที่มีมารยาทดี หรือนิสิตที่ได้ทำความดีต่างๆ นอกจากจะเป็นแบบอย่างให้แก่นิสิตอื่นยังเป็นแรงเสริมที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมอีกด้วย สถาบันและคณาจารย์ยังควรเปิดโอกาสนิสิตได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม เพื่อให้นิสิตมีความมั่นใจ มีความกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี เช่น การเปิดโอกาสให้ซักถามในห้องเรียน การจัดเวทีสัมมนา หรือการให้มีตัวแทนนิสิตในการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับนิสิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ผลวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการเก็บข้อมูล ควรมีการวางแผนระยะเวลาในการเก็บข้อมูล กรณีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษา จะมีระยะเวลาของการส่งงาน การสอบ การปิดภาคเรียน หรือช่วงงานกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะทำให้ยุ่งยากในการเก็บข้อมูลและอาจไม่ได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเท่าที่ควร

2. ควรตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของการเก็บแบบสอบถามทุกชุดทุกครั้งทันที เพราะหากมีปัญหา กรณีการกรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน จะได้สามารถส่งคืนให้กลุ่มตัวอย่างกรอกให้ครบถ้วน

3. แบบสอบถามควรพิมพ์ให้ชัดเจนและเน้นข้อความที่อาจทำให้เกิดความสับสนได้ เช่น จำนวนสมาชิกในครอบครัว ควรระบุว่ารวมตัวผู้ตอบแบบสอบถามด้วยหรือไม่ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดสับสนในการตอบแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ควรศึกษาสุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น นักเรียน นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่นๆ บุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางมากขึ้น

5. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตเพิ่มเติม เช่น การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) เป็นต้น อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการเสริมสร้างพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตต่อไป

6. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกครบถ้วนทุกมิติ และเกิดประโยชน์ต่อการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงประเด็นมากขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2541. **สาระความรู้ที่ได้จากการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องกระบวนการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงวัฒนธรรม. 2550. **แผนปฏิบัติการ การอนุรักษ์ สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **การศึกษาจริยธรรม.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **บทที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทย** (Online). http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p10/plan10/book/บทที่2_ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยฯ.pdf, 23 กรกฎาคม 2553.

จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ. 2544. **จิตวิทยาทั่วไป.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. 2550. **จิตวิทยาทั่วไป.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชิดชงค์ ส. นันทนาเนตร. 2542. **การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ในสหัสวรรษ: การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เติมศักดิ์ คทวณิช. 2549. **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

เทอดศักดิ์ เดชคง. 2541. **ความฉลาดทางอารมณ์.** กรุงเทพมหานคร: พิฆเนศพริ้นติ้งเซ็นเตอร์.

_____. 2548. **มีดีบ้างไหม? คำถามพลิกชีวิต เปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส.** กรุงเทพมหานคร: มติชน.

ธีระพร อุวรรณโณ. 2529. **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นพมาศ อุ้งพระ. 2553. **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิภา แก้วศรีงาม. 2547. "ความคิดเชิงบวก พึงคิดว่าทุกปัญหาทางออก ไม่ใช่ทุกทางออกเป็นปัญหา." **วารสารวงการครู** 1 (12): 76.

ปฏิมากร ศิริเตชะ. 2549. **ปัจจัยทางสังคม ลักษณะทางจิต และลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.** ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประณต เค้าฉิม. 2549. **จิตวิทยาวัยรุ่น.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประภัสราภา จันทรวงศา. 2548. **ลักษณะส่วนบุคคลและความคิดเชิงบวกกับความเครียดในการเรียนของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประเวศ วะสี. 2544. "สุขภาวะทางจิต สุขภาวะทางจิตวิญญาณ." **หมอชาวบ้าน** 22 (261): 41-46.

_____. 2552. **สุขภาวะทางปัญญา** (Online). http://www.nationalhealth.or.th/blog/archives/19, 15 กรกฎาคม 2553.

ปาริชาต เทพอารักษ์ และ อมราวรรณ ทิวถนอม. 2550. "สุขภาวะของคนไทย จุดเริ่มต้นของความอยู่เย็นเป็นสุข." **วารสารเศรษฐกิจและสังคม** 44 (1): 12-17.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539. **พัฒนาการวัยรุ่น.** กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ.

พวงเพชร วัชรอยู่. 2529. **จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์. 2549. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2543. **หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2553. **ปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจ ปณิธาน ค่านิยมหลัก** (Online). http://www.ku.ac.th/newwww/content.php?id=13, 4 สิงหาคม 2553.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 2550. **โครงการสร้างสุขภาวะในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี** (Online). http://dsd.pbru.ac.th/health/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=53, 19 กรกฎาคม 2553.

มัณฑรา ธรรมบุศย์. 2550. "พลังแห่งการคิดเชิงบวก." **วิทยาจารย์** 106 (7): 59-64.

มาณี ไชยธีรานุวัฒศิริ. 2543. **หอพักกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2550. **พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยาอักษร M-Z.** กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

เรวดี ทรงเที่ยง และ อนุ เจริญวงศ์ระยับ. 2550. "การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ." **วารสารพฤติกรรมศาสตร์** 13 (1): 66-81.

วัชรี พุ่มทอง. 2548. "กรอบแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนฯ10." **วารสารเศรษฐกิจและสังคม** 42 (6): 36-40.

วิริยะ สว่างโชติ. 2551. **คุณภาพชีวิตและการส่งเสริมสุขภาพ: (การพยายาม)หาจุดเชื่อมบนความต่าง** (Online). http://www.thaingo.org/writer/view/php?id=410, 19 กรกฎาคม 2553.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ. 2549. **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: ทริปเปิ้ล กรุ๊ป.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2545**. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม1): แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. 2549. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม2): วัยรุ่น-วัยสูงอายุ.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์วิจัยเอแบค นวัตกรรมทางสังคม การจัดการและธุรกิจ. 2551. **สภาพคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

สมคิด อิสระวัฒน์. 2538. **ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย.** กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมและมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2541. **เทคนิคการสอนแนวใหม่.** กรุงเทพมหานคร: รังสีการพิมพ์.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526. **จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่.** เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.

สเปญ อุ่นอนงค์. 2547. **คนสุขภาพจิตดีเป็นอย่างไร** (Online). http://www.infomental.com, 27 กรกฎาคม 2553.

สัจจา ประเสริฐกุล. 2551. **การศึกษาเชิงเปรียบเทียบคุณลักษณะการคิดเชิงบวกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่มีระดับอัตมโนทัศน์และประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สาลิณี รัตนพันธ์. 2546. **การศึกษาสุขภาวะทางจิตของวัยรุ่นที่เสพอินเทอร์เน็ต.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542** (Online). http://kormor.obec.go.th/act/act002.pdf, 23 กรกฎาคม 2553.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. **พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน พุทธศักราช 2550** (Online). http://kormor.obec.go.th/act/act075.pdf, 23 กรกฎาคม 2553.

สำนักงานบริหารการทะเบียน. 2552ก. **จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร** (Online). http:// www.dopa.go.th /stat/y_stat53.html, 1 มีนาคม 2554.

_____. 2552ข. **งานทะเบียนครอบครัว** (Online). http:// www.dopa.go.th/ web_pages/m03093000/pagenews2552.html, 1 มีนาคม 2554.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2552. **ตัวชี้วัดที่น่าสนใจ** (Online). http://www.nso.go.th, 1 มีนาคม 2554.

สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2553. **จำนวนนิสิตทั้งหมดของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามคณะ/สาขาวิชา ระดับการศึกษา และเพศ ปีการศึกษา 2553** (Online). http://www.registrar.ku.ac.th/node/775, 3 มิถุนายน 2553.

สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2549. **จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เม็ดทราย ปริ้นติ้ง.

สุกานดา นิ่มทองคำ. 2535. **ตัวแปรเชิงจิตสังคมและเชิงพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2540. **เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร: หลักการ วิธีการ และการประยุกต์.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี่ยงเชียง.

สุนทร สุทองหล่อ. 2542. **คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุพัตรา สุภาพ. 2553. “กลยุทธ์สร้างความคิดเชิงบวกในสภาวะกดดัน งานจะได้ดีบ้าง.” **For Quality** 16 (149): 84-87.

สุรางค์ โค้วตระกูล. 2550. **จิตวิทยาการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรี ศิวะแพทย์. 2549. **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: โอเอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

อมราวรรณ ทิวถนอม. 2548. “การเสริมสร้างทุนทางสังคม มุ่งสร้างสังคมใสสะอาด คนมีความสุข.” **วารสารเศรษฐกิจและสังคม** 42 (6): 65-69.

อัญชลี วิทยาพิพัฒน์. 2546. **การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนวัยรุ่น.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Anderson, Christian. 2010. **An Investigation into Associations with Attachment, Companion Pet Attachment, Empathy, and Prosocial Behaviors in 18-20 Year Old College Students: A Mixed Methods Study.** Doctor of Philosophy Thesis in Psychology, University of Denver.

Baron, Robert A., N. R. Branscombe and D. Byrne. 2008. **Social Psychology.** 12nd ed. United States: Pearson.

Barry, C. *el al*. 2006. **Friend Influence on Prosocial Behavior: The Role of Motivational Factors and Friendship Characteristics** (Online). http://www.education.com, July 15, 2010.

Bar-tal. 1976. **Prosocial Behavior Theory and Research.** New York: John Wiley & Sons, Inc.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Baumeister, F. and J. Bushman. 2008. **Social Psychology and Human Nature.** Florida: Thomson Wadsworth.

Borich, G. D. 1992. **Effective Teaching Methods.** New York: Macmillan.

Bradburn, M. N. 1969. **The Structure of Psychological Well-Being.** Chicago: Aldine.

Brookfield, S. 1984. "Self-directed adult learning: a critical paradigm." **Adult Education Quarterly** 35: 59-69.

Colman, Andrew M. 2001. **A Dictionary of Psychology.** New York: Oxford University.

Compbell, A. 1976. "Subjective measures of well-being." **American Psychologist** 31 (2): 117-124.

Costa, Arthur L. and B. Kallick. 2004. **Assessment Strategies for Self-Directed Learning.** California: Carwin.

Diener, E. 2000. "Subjective well-being: the science of happiness and a proposal for a national index." **American Psychologists** 55 (1): 34-43.

Dovidio, F. *et al*. 2006. **The Social Psychology of Prosocial Behavior.** New Jersey: Publishers Mahwah.

Eisenberg, Nancy, E. Cameron and K. Tryon. 1984. **Development and Maintenance of Prosocial Behavior: International Perspectives on Positive Morality.** New York: Plenum Press.

Eisenberg, N. and P. Mussen. 1977. **Root of Caring, Sharing and Helping.** San Francisco: Freeman and Company.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Fiske, T. 2004. **Social Beings Core Motives in Social Psychology.** Princeton: Wiley & Sons, Inc.

Gibbs, C. 2003. **Moral Development and Reality.** London: Sage Publications.

Griffin, Colin. 1983. **Curriculum Theory in Adult Lifelong Education.** London: Croom Helm.

Guglielmino, L.M. 1977. **Development of the Self-Directed Learning Readiness Scale.** Georgia: University of Georgia.

Hiemstra, R. 1994. **The International Encyclopedia of Education.** 2nd ed. Grate Britain: BPC Wheatons Ltd, Exeter.

John, L.B. 1960. **Beyond Positive Thinking.** New York: Harper & Row.

Jung, Sik Kim. 2000. **Social Change and Psychological Well Being: A Structural Equation Model.** Hawai: The University of Hawai.

Khan, Adam. 2008. **Does Positive Thinking Work?** (Online). http://www.youmeworks.com/doesptwork.html, July 8, 2010.

Knowles, M.S. 1975. **Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teachers.** Chicago: Association Press.

Komninos, Thalia. 2009. **Prosocial Behavior as A Moderator of The Relationship between Spirituality and Subjective Well-Being.** Doctor of Philosophy Thesis in Psychology, Fordham University.

Lawton, M. P. 1983. "The varieties of well-being." **Experimental Aging Research** 9 (2): 65-72.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lopper, Jerry. 2007. **The Power of Positive Attitude** (Online). http://changing-personal-habits.suite101.com/article.cfm/the_power_of_positive_attitude, July 8, 2010.

Loyd, Larry. 2008. **Positive Thinking – Finding Happiness** (Online). http://stepsofpositivethinking.com/101/positive-thinking-finding-happines, July 8, 2010.

Massie, Sharlene. 2002. **The Power of Positivity** (Online). http://www.calgarysun.com/chibin/publish/cgi?p=60576&x=aticles&s=career, July 8, 2010.

Metzler, W. 2001. **Evaluation of a Comprehensive Behavior Management Program To Improve School-Wide Positive Behavior Support** (Online). http://www.education.com, July 15, 2010.

Myers, G. 2008. **Social Psychology.** New York: McGraw-Hill.

Norman, V. P. 1992. **The Power of Positive Thinking.** Great Britain: Cox & Wyman.

Rene. 2008. **Prosocial and Antisocial Behavior in Preadolescence: Teachers' and Parents' Perceptions of the Behavior of Girls and Boys** (Online) http://www. education.com, July 15, 2010.

Ryff, Caral D. 1989. "Happiness is everything, or is it? explorations on the meaning of psychological well-being." **Journal of Personality and Social Psychology** 59 (6): 1069-1081.

Ryff, C. and C. Keyes. 1995. "The structure of psychological well-being revised." **Journal of Personality and Social Psychology** 64 (4): 719-727.

Sesse, C. R. 1975. **Person to Person.** Texas: Chas A Bennett.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Skager, R. 1978. **Lifelong Education and Evaluation Practice.** London: Croom Helm.

Ventrella, Scott W. 2000. **The Power of Positive Thinking in Business: Ten Traits for Maximum Results.** New York: The Tree Press.

Vera, P. 1989. **Positive Thinking.** Great Britain: Element Books.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

เรื่อง สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ในการทำวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสุขภาวะทางจิต

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเชิงบวก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

จึงใคร่ขอความร่วมมือท่านตอบแบบสอบถาม โดยอ่านคำชี้แจงในแต่ละส่วนให้เข้าใจ และตอบตามความเป็นจริง ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็น และการปฏิบัติของท่านมากที่สุด ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้จะถูกนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ เพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวพัชรพร ปฏิกรณ์
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หรือ เติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. ชั้นปีที่ศึกษา ( ) ปี 1 ( ) ปี 2
( ) ปี 3 ( ) ปี 4

3. ภาคที่ศึกษา ( ) ภาคปกติ ( ) ภาคพิเศษ

4. คณะ
( ) คณะบริหารธุรกิจ ( ) คณะมนุษยศาสตร์
( ) คณะสังคมศาสตร์ ( ) คณะศึกษาศาสตร์
( ) คณะเศรษฐศาสตร์ ( ) คณะวิทยาศาสตร์
( ) คณะเกษตร ( ) คณะประมง
( ) คณะวนศาสตร์ ( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์
( ) คณะอุตสาหกรรมเกษตร ( ) คณะสัตวแพทยศาสตร์
( ) คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ ( ) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

5. สถานภาพของบิดามารดา
( ) อยู่ร่วมกัน ( ) หย่าร้าง
( ) แยกกันอยู่
( ) บิดา เสียชีวิต ( ) มารดา เสียชีวิต
( ) บิดา และ มารดา เสียชีวิต

6. อาชีพบิดา ( ) รับราชการ ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
( ) พนักงานบริษัทเอกชน ( ) ธุรกิจส่วนตัว
( ) ค้าขาย ( ) รับจ้างทั่วไป
( ) เกษตรกรรม ( ) อื่นๆ ระบุ.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. อาชีพมารดา ( ) รับราชการ ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
( ) พนักงานบริษัทเอกชน ( ) ธุรกิจส่วนตัว
( ) ค้าขาย ( ) รับจ้างทั่วไป
( ) เกษตรกรรม ( ) อื่นๆ ระบุ.....

8. รายได้ต่อเดือนของครอบครัว.....บาท/เดือน

9. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมท่านด้วย).....คน

10. ลำดับการเกิด ( ) ลูกคนโต ( ) ลูกคนกลาง
( ) ลูกคนเล็ก ( ) ลูกคนเดียว

11. ที่พักอาศัย ( ) หอพัก ( ) บ้านของบิดามารดา
( ) บ้านของญาติพี่น้อง ( ) อื่นๆ ระบุ.....

12. ภูมิลำเนา อยู่จังหวัด.....

ตอนที่ 2 แบบสอบความสุขภาวะทางจิต

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด
1. ฉันรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าไม่น้อยกว่าคนอื่น					
2. ฉันรู้สึกพึงพอใจในจุดเด่นของตนเอง					

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเชิงบวก

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด
1. ฉันคิดว่าสถานการณ์ที่ยากลำบากเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ					
2. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถหา ทางออกให้กับทุกปัญหาได้					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด
1. ฉันกำหนดแนวทางก่อน ที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติในงานที่รับผิดชอบ					
2. ฉันมักคาดการณ์ว่าการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอย่างไร					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	เป็นจริงน้อยที่สุด	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงมาก	เป็นจริงมากที่สุด
1. เมื่อฉันพบของที่ผู้อื่นทำหาย ฉันพยายามตามหาเจ้าของเพื่อส่งคืน					
2. ฉันอาสาช่วยงานในกลุ่มที่พอจะทำได้ โดยไม่ต้องรอให้มีการร้องขอ					

ขอใช้แบบสอบถาม กรุณาติดต่อ ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. พันตรีหญิง ดร.พนมพร พุ่มจันทร์
   อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม
   อาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ
   อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิต

สุขภาวะทางจิต	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านการยอมรับตนเอง	1	1	1	1	1	✓
	2	1	1	1	1	✓
	3	1	1	1	1	✓
	4	1	1	1	1	✓
	5	1	1	1	1	✓
	6	1	0	1	0.67	✓
	7	1	0	1	0.67	✓
	8	1	1	1	1	✓
ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	9	1	0	1	0.67	✓
	10	1	0	1	0.67	✓
	11	1	1	0	0.67	✓
	12	1	1	1	1	✓
	13	0	1	1	0.67	✓
	14	1	1	1	1	✓
	15	1	1	1	1	✓
ด้านความเป็นอิสระ	16	1	1	1	1	✓
	17	1	1	0	0.67	✓
	18	1	1	1	1	✓
	19	0	1	1	0.67	✓
	20	1	0	1	0.67	✓
	21	1	1	1	1	✓
	22	1	1	1	1	✓
	23	0	1	1	0.67	✓
	24	1	1	1	0.67	✓
	25	1	0	1	0.67	✓
	26	1	0	1	0.67	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

สุขภาวะทางจิต	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	27	0	1	1	0.67	✓
	28	1	0	1	0.67	✓
	29	0	1	1	0.67	✓
	30	0	1	1	0.67	✓
	31	0	1	1	0.67	✓
	32	1	1	1	1	✓
	33	0	1	1	0.67	✓
ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต	34	1	1	1	1	✓
	35	1	0	1	0.67	✓
	36	1	0	1	0.67	✓
	37	1	1	1	1	✓
	38	0	1	1	0.67	✓
	39	1	1	1	1	✓
	40	1	1	1	1	✓
	41	0	1	1	0.67	✓
	42	1	1	1	1	✓
ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล	43	1	1	1	1	✓
	44	1	0	1	0.67	✓
	45	0	1	1	0.67	✓
	46	0	1	1	0.67	✓
	47	1	1	1	1	✓
	48	1	1	1	1	✓
	49	1	1	1	1	✓
	50	0	1	1	0.67	✓
	51	1	1	1	1	✓
	52	1	1	1	1	✓
	53	0	1	1	0.67	✓
	54	0	1	1	0.67	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเชิงบวก

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านการมองโลกในแง่ดี	1	0	1	1	0.67	✓
	2	0	1	1	0.67	✓
	3	1	0	1	0.67	✓
	4	1	0	1	0.67	✓
	5	1	1	1	1	✓
	6	1	0	1	0.67	✓
	7	1	1	1	1	✓
	8	1	1	1	1	✓
	9	1	1	1	1	✓
	10	1	1	1	1	✓
	11	1	0	1	0.67	✓
ด้านความกระตือรือร้น	12	0	1	1	0.67	✓
	13	1	1	1	1	✓
	14	1	1	1	1	✓
	15	1	0	1	0.67	✓
	16	1	1	1	1	✓
	17	1	1	1	1	✓
	18	0	1	1	0.67	✓
	19	1	1	1	1	✓
	20	1	1	1	1	✓
	21	0	1	1	0.67	✓
ด้านความเชื่อ	22	1	1	1	1	✓
	23	1	1	1	1	✓
	24	1	1	1	1	✓
	25	1	1	1	1	✓
	26	1	1	1	1	✓
	27	1	1	1	1	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านความยึดมั่น	28	1	1	1	1	✓
ในคุณธรรม	29	0	1	1	0.67	✓
	30	1	1	1	1	✓
	31	1	1	1	1	✓
	32	1	1	1	1	✓
	33	0	1	1	0.67	✓
	34	1	1	1	1	✓
	35	0	1	1	0.67	✓
ด้านความกล้าหาญ	36	1	1	0	0.67	✓
	37	1	0	1	0.67	✓
	38	1	1	1	1	✓
	39	1	0	1	0.67	✓
	40	1	1	1	1	✓
	41	1	1	1	1	✓
	42	1	1	1	1	✓
	43	1	1	1	1	✓
	44	1	1	0	0.67	✓
	45	1	0	1	0.67	✓
ด้านความมั่นใจ	46	1	1	1	1	✓
	47	0	1	1	0.67	✓
	48	1	1	1	1	✓
	49	1	1	1	1	✓
	50	1	1	1	1	✓
	51	1	1	1	1	✓
	52	1	1	1	1	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านความมุ่งมั่น	53	1	1	0	0.67	✓
	54	1	1	1	1	✓
	55	0	1	1	0.67	✓
	56	1	1	0	0.67	✓
	57	1	1	0	0.67	✓
	58	0	1	1	0.67	✓
	59	1	1	1	1	✓
	60	1	1	1	1	✓
	61	1	1	1	1	✓
	62	1	1	1	1	✓
ด้านความอดทน	63	1	1	1	1	✓
	64	1	1	1	1	✓
	65	1	1	1	1	✓
	66	1	0	1	0.67	✓
	67	1	1	1	1	✓
	68	1	1	1	1	✓
	69	1	1	1	1	✓
	70	1	1	1	1	✓
	71	1	1	1	1	✓
ด้านความสุขุม	72	1	1	0	0.67	✓
	73	0	1	1	0.67	✓
	74	1	1	0	0.67	✓
	75	0	1	1	0.67	✓
	76	1	1	1	1	✓
	77	0	1	1	0.67	✓
	78	1	1	0	0.67	✓
	79	1	0	1	0.67	✓
	80	1	1	1	1	✓
	81	0	1	1	0.67	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านการสำรวมความตั้งใจ	82	0	1	1	0.67	✓
	83	1	1	1	1	✓
	84	1	0	1	0.67	✓
	85	1	1	1	1	✓
	86	0	1	1	0.67	✓
	87	1	1	1	1	✓
	88	1	1	0	0.67	✓
	89	1	1	0	0.67	✓
	90	1	1	1	1	✓

ตารางผนวกที่ 3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านการจัดการตนเอง	1	1	1	1	1	✓
	2	1	1	1	1	✓
	3	1	1	1	1	✓
	4	1	1	1	1	✓
	5	1	1	1	1	✓
	6	1	1	1	1	✓
	7	1	1	1	1	✓
	8	1	0	1	0.67	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	**ข้อที่**	**ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1**	**ผู้เชี่ยวชาญ คนที่** 2	**ผู้เชี่ยวชาญ คนที่** 3	**ค่า** IOC	**ข้อสรุป**
ด้านการตรวจสอบตนเอง	9	1	1	1	1	✓
	10	1	1	1	1	✓
	11	1	1	1	1	✓
	12	0	1	1	0.67	✓
	13	1	1	1	1	✓
	14	1	1	1	1	✓
	15	1	1	1	1	✓
	16	1	1	1	1	✓
	17	1	0	1	0.67	✓
	18	1	1	1	1	✓
ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง	19	0	1	1	0.67	✓
	20	1	1	1	1	✓
	21	0	1	1	0.67	✓
	22	1	1	1	0.67	✓
	23	1	1	1	1	✓
	24	0	1	1	0.67	✓
	25	0	1	1	0.67	✓
	26	1	1	1	1	✓
	27	0	1	1	0.67	✓
	28	1	1	1	1	✓
	29	1	1	1	1	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 4 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อสรุป
ด้านการช่วยเหลือ	1	1	1	1	1	✓
	2	1	1	1	1	✓
	3	1	1	1	1	✓
	4	1	1	1	1	✓
	5	1	1	1	1	✓
	6	0	1	1	0.67	✓
	7	0	1	1	0.67	✓
	8	1	1	1	1	✓
	9	1	1	1	1	✓
ด้านการแบ่งปัน	10	1	1	1	1	✓
	11	0	1	1	0.67	✓
	12	1	1	1	1	✓
	13	0	1	1	0.67	✓
	14	1	1	1	1	✓
	15	1	1	1	1	✓
	16	0	1	1	0.67	✓
ด้านการปลอบโยน	17	1	1	1	1	✓
	18	1	1	1	1	✓
	19	1	1	1	1	✓
	20	0	1	1	0.67	✓
	21	0	1	1	0.67	✓
	22	1	1	1	1	✓
	23	1	1	1	1	✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิตโดยรวม

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	195.3333	464.6667	.3044	.9475
2	195.6364	461.8011	.4820	.9466
3	195.3939	460.3712	.3627	.9474
4	195.1515	453.4451	.4971	9466
5	195.6667	459.1042	.5359	.9463
6	194.9091	468.5227	.2294	.9477
7	195.3636	458.5511	.4998	.9465
8	195.3939	452.5587	.6092	.9459
9	195.5152	454.3201	.6464	.9457
10	195.6061	449.3712	.7072	.9453
11	195.6061	466.8087	.3341	.9472
12	195.4242	454.8769	.6224	.9459
13	195.5758	455.9394	.6171	.9459
14	195.7576	455.2519	.4925	.9466
15	195.4242	456.1894	.5512	.9462
16	195.8485	459.3201	.4085	.9470
17	195.6061	457.2462	.5694	.9461
18	195.7273	459.7670	.4311	.9469
19	195.4545	460.7557	.4896	.9466
20	196.2727	455.8920	.5325	.9463
21	195.5758	461.6894	.3853	.9471
22	195.7273	454.6420	.6074	.9459
23	195.2727	462.3295	.3913	.9470
24	195.5758	459.0019	.4885	.9465
25	195.6667	454.1667	.5671	.9461
26	195.6061	450.8712	.6649	.9455
27	195.9091	465.8352	.3771	.9471
28	195.6667	462.6042	.4191	.9469
29	195.3939	462.9337	.4056	.9469

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
30	195.6667	460.9792	.5079	.9465
31	195.7273	456.2670	.5903	.9460
32	195.4848	457.4451	.5257	.9463
33	195.8485	462.3201	.3449	.9474
34	195.6061	453.1837	.6000	.9459
35	195.2727	459.7045	.4254	.9469
36	195.5152	466.1326	.3191	.9473
37	195.6061	462.8087	.5407	.9465
38	195.4848	447.6326	.7183	.9452
39	195.6364	459.8636	.4553	.9467
40	196.0303	458.8428	.4909	.9465
41	195.3333	461.9167	.4630	.9467
42	195.5455	451.3807	.6605	.9456
43	195.2121	459.4223	.5452	.9463
44	195.6970	462.9678	.4053	.9469
45	195.5152	460.1951	.4916	.9465
46	195.8788	458.1723	.5096	.9464
47	195.3333	455.4792	.5230	.9464
48	195.7576	451.4394	.6402	.9457
49	195.7273	461.1420	.4368	.9468
50	194.8788	464.2973	.3682	.9471
51	195.4848	465.9451	.2888	.9475
52	195.3333	458.7917	.5721	.9462
53	195.8182	458.9659	.4349	.9469
54	195.3939	464.8087	.2747	.9478
Reliability Coefficients Alpha = .9475				

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิตรายด้าน

สุขภาวะทางจิต	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการยอมรับตนเอง	1	27.1818	13.4034	.4194	.7587
	2	27.4848	13.5701	.5192	.7453
	3	27.2424	12.3769	.4937	.7470
	4	27.0000	11.8750	.5201	.7430
	5	27.5152	13.5076	.4826	.7492
	6	26.7576	14.7519	.2429	.7826
	7	27.2121	13.1723	.4835	.7481
	8	27.2424	11.8144	.6603	.7146
	Reliability Coefficients Alpha = .7738				
ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	9	22.0606	11.0587	.69801	.7908
	10	22.1515	10.3201	.7450	.7800
	11	22.1515	12.6951	.4919	.8232
	12	21.9697	11.4678	.5980	.8066
	13	22.1212	11.7348	.5743	.8105
	14	22.3030	11.0303	.5223	.8227
	15	21.9697	11.9053	.4685	.8274
	Reliability Coefficients Alpha = .8321				
ด้านความเป็นอิสระ	16	35.9394	25.3712	.4884	.8293
	17	35.6970	25.7803	.5668	.8226
	18	35.8182	26.7159	.3705	.8387
	19	35.5455	26.3807	.5227	.8264
	20	36.3636	24.3636	.6603	.8135
	21	35.6667	26.1042	.4594	.8311
	22	35.8182	25.4659	.5613	.8226
	23	35.3636	26.2386	.4783	.8294
	24	35.6667	25.6667	.5502	.8237

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

สุขภาวะทางจิต	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	25	35.7576	24.3769	.6395	.8152
	26	35.6970	26.2178	.4145	.8354
	Reliability Coefficients Alpha = .8396				
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	27	25.2121	10.1723	.3567	.7196
	28	24.9697	9.0303	.5516	.6822
	29	24.6970	9.5928	.4034	.7113
	30	24.9697	9.4678	.4838	.6969
	31	25.0303	8.6553	.5977	.6704
	32	24.7879	9.5473	.3488	.7237
	33	25.1515	9.0076	.4102	.7126
	Reliability Coefficients Alpha = .7323				
ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต	34	29.5152	15.8201	.6690	.8035
	35	29.1818	17.4659	.4164	.8342
	36	29.4242	18.0019	.4678	.8266
	37	29.5152	18.4451	.5063	.8247
	38	29.3939	14.9337	.7720	.7892
	39	29.5455	17.0682	.5287	.8205
	40	29.9394	17.5587	.4529	.8288
	41	29.2424	17.5019	.5586	.8180
	42	29.4545	16.5682	.5577	.8174
	Reliability Coefficients Alpha = .8356				
ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล	43	40.8485	22.1326	.4871	.7641
	44	41.3333	22.2292	.4474	.7674
	45	41.1515	22.0701	.4659	.7656
	46	41.5152	21.7576	.4603	.7656
	47	40.9697	22.2803	.3232	.7813
	48	41.3939	10.1212	.6219	.7463

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

สุขภาวะทางจิต	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	49	41.3636	22.1136	.4297	.7689
	50	40.5152	22.5076	.4129	.7707
	51	41.1212	23.1098	.2853	.7829
	52	40.9697	22.6553	.4056	.7714
	53	41.4545	21.4432	.4408	.7678
Reliability Coefficients Alpha = .7845					

ตารางผนวกที่ 7 สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาวะทางจิต

สุขภาวะทางจิต	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการยอมรับตนเอง	.7738
ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	.8321
ด้านความเป็นอิสระ	.8396
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	.7323
ด้านการมีเป้าหมายในชีวิต	.8356
ด้านการเติบโตเฉพาะบุคคล	.7845
โดยรวม	.9475

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 8 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเชิงบวกโดยรวม

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	326.6970	1219.9678	.5264	.9669
2	327.1515	1223.1326	.3844	.9671
3	326.8788	1214.3598	.5534	.9668
4	327.0000	1221.1875	.5421	.9669
5	326.6970	1227.5928	.3616	.9671
6	326.8182	1223.7159	.4117	.9671
7	326.5455	1213.8182	.5034	.9669
8	326.8485	1205.6951	.6549	.9666
9	326.6061	1218.9962	.4003	.9671
10	326.8182	1220.7784	.4706	.9670
11	326.7576	1217.8144	.5148	.9669
12	326.8485	1215.9451	.5020	.9669
13	327.0303	1205.2803	.6177	.9666
14	326.7273	1212.8295	.6238	.9667
15	327.3333	1204.8542	.6613	.9666
16	326.7879	1220.2973	.4588	.9670
17	326.8182	1225.6534	.3729	.9671
18	326.5152	1223.6326	.4356	.9670
19	326.9091	1209.7102	.6042	.9667
20	327.2121	1227.5473	.4087	.9671
21	326.8788	1220.1723	.5401	.9668
22	326.3636	1214.2386	.6845	.9666
23	326.7879	1215.5473	.5849	.9668
24	326.6364	1211.8011	.5527	.9668
25	326.3939	1228.5587	.3690	.9671
26	326.6667	1219.0417	.4908	.9669
27	326.5455	1230.5682	.3586	.9671
28	326.3636	1224.2386	.3095	.9673
29	326.3030	1228.7803	.2962	.9673

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
30	326.7273	1229.1420	.3457	.9672
31	326.9091	1220.7102	.4100	.9671
32	326.8182	1211.7784	.5830	.9667
33	326.2424	1221.8769	.3332	.9673
34	327.1212	1226.9223	.3317	.9672
35	326.8182	1229.0909	.3521	.9672
36	326.7273	1217.0170	.4410	.9670
37	327.0606	1207.9962	.6255	.9666
38	326.9091	1216.5227	.4617	.9670
39	327.3636	1200.1761	.6225	.9666
40	326.9091	1217.8352	.4396	.9670
41	326.6061	1235.8712	.2530	.9673
42	326.7576	1216.4394	.5769	.9668
43	326.8485	1224.6951	.4132	.9671
44	326.9697	1213.8428	.5523	.9668
45	326.9697	1225.4053	.3412	.9672
46	326.9394	1231.7462	.3305	.9672
47	326.9091	1221.6477	.5440	.9669
48	327.0000	1209.5625	.5493	.9668
49	326.9697	1210.8428	.6815	.9666
50	327.0000	1214.3125	.5723	.9668
51	326.7273	1228.8920	.2585	.9674
52	326.6061	1226.5587	.3891	.9671
53	326.8485	1203.3826	.6948	.9665
54	326.7576	1210.8144	.6943	.9666
55	326.8788	1210.2348	.6672	.9666
56	327.0606	1203.5587	.6727	.9665
57	327.2727	1215.8295	.0695	.9667
58	326.7576	1219.1894	.4179	.9671

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
59	326.6364	1213.7386	.6504	.9666
60	326.8788	1219.2348	.4897	.9669
61	326.9091	1215.6477	.6342	.9667
62	327.0606	1214.9962	.4614	.9670
63	326.8485	1227.1326	.3387	.9672
64	326.6667	1229.8542	.2103	.9676
65	327.3030	1222.9053	.3510	.9672
66	327.0000	1222.2500	.4780	.9669
67	326.9394	1214.3712	.6566	.9667
68	326.9394	1216.8087	.4355	.9671
69	327.1515	1215.1951	.4277	.9671
70	326.9091	1323.8352	.2548	.9673
71	327.4545	1217.1932	.4221	.9671
72	327.1818	1229.4034	.2578	.9674
73	326.8485	1216.9451	.5769	.9668
74	326.9091	1219.5227	.4796	.9669
75	326.7879	1220.1723	.4903	.9669
76	327.0303	1216.1553	.5076	.9669
77	327.0606	1227.0587	.4431	.9670
78	326.9091	1208.0227	.7048	.9665
79	326.9697	1212.2803	.6519	.9666
80	327.1515	1207.0701	.5931	.9667
81	327.1515	1217.1326	.3986	.9672
82	326.9091	1217.4602	.4672	.9670
83	327.0606	1217.9337	.4522	.9670
84	327.0000	1221.1250	.4413	.9670
85	326.6970	1207.4678	.6070	.9667
86	326.9091	1211.8352	.6299	.9667
87	327.0606	1213.6212	.5846	.9667

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
88	327.0606	1196.9337	.7531	.9663
89	326.6061	1206.9337	.6208	.9666
90	327.1212	1212.2348	.5538	.9668
Reliability Coefficients Alpha = .9673				

ตารางผนวกที่ 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเชิงบวกรายด้าน

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการมองโลกในแง่ดี	1	37.3333	22.0417	.5853	.8132
	2	37.7879	22.3598	.4256	.8262
	3	37.5152	22.3826	.4306	.8257
	4	37.6364	22.4261	.5727	8152
	5	37.3333	22.9792	.4267	.8254
	6	37.4545	22.4432	.4687	.8221
	7	37.1818	20.4034	.6391	.8059
	8	37.4848	20.6951	.6150	.8085
	9	37.2424	21.3144	.4854	.8220
	10	37.4545	22.6307	.4393	.8245
	11	37.3939	22.0587	.5104	.8186
Reliability Coefficients Alpha = .8327					
ด้านความกระตือรือร้น	12	32.6970	16.5928	.5778	.7806
	13	32.8788	16.6098	.4916	.7921
	14	32.5758	17.3769	.5203	.7879
	15	33.1818	16.4659	.5545	.7834
	16	32.6364	17.8011	.4248	.7982
	17	32.6667	17.7292	.4645	.7939

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	18	32.3636	18.3011	.3913	.8012
	19	32.7576	17.1894	.4683	.7939
	20	33.0606	18.6837	.3928	.8010
	21	32.7273	17.4545	.5910	.7822
Reliability Coefficients Alpha = .8085					
ด้านความเชื่อ	22	19.6970	5.6553	.5962	.7075
	23	20.1212	5.6098	.5209	.7250
	24	19.9697	5.0303	.5606	.7163
	25	19.7273	6.2045	.4130	.7513
	26	20.0000	5.6250	.4809	.7365
	27	19.8788	6.1723	.4950	.7345
Reliability Coefficients Alpha = .7637					
ด้านความยึดมั่นในคุณธรรม	28	26.8788	10.4848	.3023	.7051
	29	26.8182	10.3409	.4586	.6675
	30	27.2424	11.1269	.3755	.6859
	31	27.4242	9.9394	.4833	.6605
	32	27.3333	10.2917	.4255	.6739
	33	26.7576	10.4394	.2889	.7103
	34	27.6364	9.8011	.5858	.6400
	35	27.3333	11.2917	.3416	.6917
Reliability Coefficients Alpha = .7083					
ด้านความกล้าหาญ	36	32.5152	16.8826	.4835	.7483
	37	32.8485	17.4451	.4346	.7550
	38	32.6970	17.0928	.4693	.7503
	39	33.1515	15.6951	.5530	.7377
	40	32.6970	17.6553	.3839	.7622
	41	32.3939	19.6212	.2956	.7703

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	42	32.5455	17.6307	.5218	.7455
	43	32.6364	18.6136	.3533	.7645
	44	32.7576	17.3144	.4895	.7478
	45	32.7576	17.8144	.4078	.7584
Reliability Coefficients Alpha = .7735					
ด้านความมั่นใจ	46	22.0606	9.4962	.4159	.7702
	47	22.0303	8.9678	.5254	.7522
	48	22.1212	7.6098	.5613	.7440
	49	22.0909	8.2102	.6200	.7311
	50	22.1212	7.6098	.7337	.7045
	51	21.8485	8.4451	.4206	.7745
	52	21.7273	9.5170	.3146	.7869
Reliability Coefficients Alpha = .7812					
ด้านความมุ่งมั่น	53	32.6970	20.0303	.6591	.8317
	54	32.6061	20.9337	.6792	.8319
	55	32.7273	21.5795	.5301	.8436
	56	32.9091	19.5852	.7014	.8273
	57	33.1212	21.7973	.5551	.8419
	58	32.6061	21.0587	.5024	.8470
	59	32.4848	21.3826	.6222	.8367
	60	32.7273	22.1420	.4422	.8508
	61	32.7576	22.2519	.4982	.8463
	62	32.9091	21.1477	.4536	.8527
Reliability Coefficients Alpha = .8548					

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านความอดทน	63	28.0000	20.1250	.5548	.8274
	64	27.8182	19.2784	.4837	.8368
	65	28.4545	20.2557	.4193	.8419
	66	28.1515	20.1326	.6201	.8226
	67	28.0909	19.8977	.6721	.8183
	68	28.0909	18.6477	.6211	.8195
	69	28.3030	18.4678	.5874	.8241
	70	28.0606	21.1837	.4444	.8376
	71	28.6061	18.0587	.6935	.8106
Reliability Coefficients Alpha = .8430					
ด้านความสุขุม	72	32.0909	18.0852	.3924	.7972
	73	31.7576	18.1269	.4998	.7851
	74	31.8182	18.1534	.4428	.7907
	75	31.6970	17.3428	.6204	.7719
	76	31.9394	17.4962	.5075	.7834
	77	31.9697	18.7803	.4905	.7880
	78	31.8182	18.1534	.4428	.7907
	79	31.8788	18.4848	.4135	.7937
	80	32.0606	16.5587	.5654	.7760
	81	32.0606	16.8087	.4750	.7896
Reliability Coefficients Alpha = .8040					
ด้านการสำรวมความตั้งใจ	82	28.8485	17.7576	.3894	.7955
	83	29.0000	17.8125	.3730	.7978
	84	28.9394	18.3087	.3497	.7992
	85	28.6364	16.4261	.5597	.7730
	86	28.8485	17.0076	.5837	.7717
	87	29.0000	17.0625	.5611	.7742

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเชิงบวก	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	88	29.0000	15.4375	.6851	.7539
	89	28.5455	16.6932	.5232	.7781
	90	29.0606	17.4962	.4243	.7911
Reliability Coefficients Alpha = .8017					

ตารางผนวกที่ 10 สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเชิงบวก

ความคิดเชิงบวก	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการมองโลกในแง่ดี	.8327
ด้านความกระตือรือร้น	.8085
ด้านความเชื่อ	.7637
ด้านความยึดมั่นในคุณธรรม	.7083
ด้านความกล้าหาญ	.7735
ด้านความมั่นใจ	.7812.
ด้านความมุ่งมั่น	.8548
ด้านความอดทน	.8430
ด้านความสุขุม	.8040
ด้านการสำรวมความตั้งใจ	.8017
โดยรวม	.9673

ตารางผนวกที่ 11 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวม

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	99.8788	158.1723	.7516	.9309
2	99.8485	159.0076	.5935	.9326
3	99.9091	162.5227	.6416	.9326

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
4	100.1212	159.1098	.5677	.9330
5	100.1515	158.1951	.6857	.9315
6	99.9091	157.8977	.6441	.9320
7	99.9394	162.7462	.5215	.9335
8	99.7576	165.7519	.3321	.9355
9	100.1818	158.6534	.6328	.9321
10	99.7273	163.9545	.4816	.9339
11	99.8182	158.0284	.6464	.9319
12	99.8788	155.7973	.6861	.9314
13	100.1212	156.6723	.6557	.9318
14	100.0606	158.1837	.7087	.9313
15	99.8485	159.0701	.5374	.9335
16	100.1212	157.6098	.6727	.9312
17	99.7879	158.9223	.6792	.9317
18	99.9697	157.4678	.7404	.9309
19	99.7273	162.8295	.5536	.9332
20	99.4848	167.1951	.2992	.9356
21	99.8788	166.6098	.2933	.9359
22	99.7879	162.2973	.5268	.9334
23	100.0606	157.1837	.5758	.9331
24	100.1212	154.2348	.7396	.9306
25	99.6667	164.2292	.5396	.9335
26	100.0303	163.1553	.4097	.9349
27	99.6667	165.5417	.3372	.9355
28	99.7879	167.6723	.2622	.9360
29	99.4848	163.8201	.3884	.9351
Reliability Coefficients Alpha = .9352				

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 12 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองรายด้าน

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการจัดการตนเอง	1	24.5455	12.1307	.7426	.7887
	2	24.5152	12.7576	.4835	.8239
	3	24.5758	13.4394	.6141	.8096
	4	24.7879	11.9848	.6061	.8062
	5	24.8182	12.1534	.6615	.7981
	6	24.5758	12.0644	.6120	.8051
	7	24.6061	13.6212	.4531	.8252
	8	24.4242	14.0644	.3441	.8378
	Reliability Coefficients Alpha = .8321				
ด้านการตรวจสอบตนเอง	9	31.7576	28.1269	.5602	.8922
	10	31.3030	29.6553	.5107	.8947
	11	31.3939	27.0587	.6775	.8844
	12	31.4545	26.1307	.7138	.8818
	13	31.6970	26.2178	.7157	.8817
	14	31.6364	27.7386	.6646	.8856
	15	31.4242	27.4394	.5607	.8932
	16	31.6970	26.7178	.7281	.8810
	17	31.3636	27.8636	.6596	.8860
	18	31.5455	27.7557	.6542	.8862
	Reliability Coefficients Alpha = .8970				
ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง	19	36.5758	16.7519	.5144	.7526
	20	36.3333	17.6042	.3731	.7668
	21	36.7273	17.2045	.3885	.7651
	22	36.6364	16.1136	.5736	.7444
	23	36.9091	15.2102	.4825	.7558
	24	36.9697	15.4053	.4853	.7546
	25	36.5152	17.0076	.5504	.7518

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 12 (ต่อ)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	26	36.8788	17.1098	.3120	.7753
	27	36.5152	16.5701	.4808	.7549
	28	36.6364	17.9886	.2848	.7749
	29	36.3333	16.8542	.3691	.7680
Reliability Coefficients Alpha = .7776					

ตารางผนวกที่ 13 สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการจัดการตนเอง	.8321
ด้านการตรวจสอบตนเอง	.8970
ด้านการเปลี่ยนแปลงตนเอง	.7776
โดยรวม	.9352

ตารางผนวกที่ 14 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยรวม

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	87.3333	89.0417	.4354	.8995
2	87.5455	84.8807	.7273	.8921
3	87.7273	87.0170	.5731	.8960
4	87.7576	88.5019	.4467	.8994
5	87.3030	86.8428	.6346	.8946
6	87.5758	88.3769	.4789	.8984
7	87.2727	89.0170	.6222	.8957
8	87.1212	88.1723	.6029	.89556

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
9	86.8788	90.4848	.4836	.8983
10	87.6364	86.6136	.4709	.8995
11	87.3636	89.3636	.4262	.8997
12	87.5455	88.1932	.5614	.8964
13	87.4545	87.8182	.4525	.8995
14	87.2727	89.8295	.5490	.8971
15	87.0909	89.8352	.4987	.8979
16	87.3030	90.9678	.3631	.9008
17	87.4242	90.8144	.3527	.9012
18	87.1515	87.1951	.6496	.8945
19	87.5455	89.5057	.4102	.9001
20	87.0909	89.7727	.5494	.8971
21	87.2424	87.8144	.6055	.8955
22	87.3333	89.4792	.4906	.8980
23	87.3636	91.1136	.4550	.8989
Reliability Coefficients Alpha = .9017				

ตารางผนวกที่ 15 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมรายด้าน

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการช่วยเหลือ	1	31.4848	16.5076	.4824	.8225
	2	31.6970	15.5303	.6564	.8013
	3	31.8788	15.4223	.6681	.7997
	4	31.9091	16.3352	.4791	.8237
	5	31.4545	16.8807	.4697	.8232
	6	31.7273	16.1420	.5416	.8154

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 15 (ต่อ)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	7	31.4242	17.0644	.5979	.8118
	8	31.2727	16.7045	.5720	.8124
	9	31.0303	17.8428	.4262	.8268
	Reliability Coefficients Alpha = .8326				
ด้านการแบ่งปัน	10	23.9697	8.0928	.3430	.6953
	11	23.6970	8.15553	.4961	.6440
	12	23.8788	9.0473	.3392	.6845
	13	23.7879	7.3598	.5733	.6173
	14	23.6061	8.8712	.5130	.6505
	15	23.4242	9.5644	.2684	.6989
	16	23.6364	8.8636	.3944	.6715
	Reliability Coefficients Alpha = .7008				
ด้านการปลอบโยน	17	24.2727	7.5795	.4573	.7340
	18	24.0000	6.9375	.6855	.6811
	19	24.3939	7.6837	.3816	.7560
	20	23.9394	7.6837	.5965	.7078
	21	24.0909	7.3352	.5702	.7083
	22	24.1818	8.2784	.3226	.7610
	23	24.2121	8.4848	.3704	.7495
	Reliability Coefficients Alpha = .7587				

ตารางผนวกที่ 16 สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการช่วยเหลือ	.8326
ด้านการแบ่งปัน	.7008
ด้านการปลอบโยน	.7587
โดยรวม	.9017

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวพัชรพร ปฏิกรณ์
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์